

NITIMANJARI

(Part II)

ನೀತಿಮಂಜರಿ

(ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗಂ)

BY

PRAKTANA VIMARSA VICHAKSHANA
RAO BAHADUR

R. NARASIMHACHARYA, M.A., M.R.A.S.

*Honorary Correspondent of the Government of India
Archaeological Department*

Late Director of Archaeological Researches in Mysore.

Second Edition.

ದಿ ಪವರ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಚಿಕ್ಕಮೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

೧೯೨೮.

All Rights Reserved.]

[PRICE 12 AS,

Dedicated

By Gracious Permission

to

His Highness

Sir Sri Krishna Raja Odeyar Bahadur

G.C.S.I., G.B.E.,

Maharaja of Mysore.

ಈ ಗ್ರಂಥವು

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾ ಪ್ರಭುಗಳಾದ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬಹಾದೂರ್

ಜಿ. ಸಿ. ಎಸ್. ಐ., ಜಿ. ಬಿ. ಇ.,

ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ

ಅರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು

ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

Note to the Second Edition.

The copies of the First Edition having been exhausted, this edition has been brought out to meet the constant demand for the book. It is for the most part a reprint of the previous edition, only a few slight changes being made here and there.

I have to express my humble gratitude to H. H. The Maharaja of Mysore for graciously permitting the dedication of this work to him.

Bangalore }
15-5-1928.

R. NARASIMHACHARYA.

Preface to the First Edition

As far back as 1898, in my Note to the second edition of PART I of *Nitimajari*, I expressed my intention of giving in PART II of the work a metrical version in Kannada of portions of the most celebrated ethical work in Tamil—the *Kural* of Tiruvalluvar. But, owing to a variety of circumstances which prevented me from undertaking the work, the intention has long remained unfulfilled. I am therefore thankful that I have now been able to carry out my intention and thus do a little service to the Kannadigas by giving them an idea, however imperfect, of the unique merit and beauty of one of the masterpieces of Tamil literature.

Tiruvalluvar, the author of the *Kural*, is supposed to have been a Panchama by caste and to have flourished in the 2nd century A.D. He occupies the foremost place as a moralist in Southern India and is “the venerated sage and lawgiver of the Tamil people.” His work has been translated not only into English but also into Latin, German, French and Italian. Some scholars are even of opinion that there is no treatise equal to it in any Indian language. Several orientalists have spoken in very high terms of the merits of this work. I give below a few of their remarks :—

The masterpiece of Tamil literature—one of the highest and purest expressions of human thought. That which above all is wonderful in the Kural is the fact that its author addresses himself, without regard to castes, peoples or beliefs, to the whole community of mankind; that he proclaims in their very essence, in their eternal abstractedness, virtue and truth; that he is equally perfect in thought, in language and in poetry, in the austere metaphysical contemplation of the great mysteries of the Divine Nature, as in the easy and graceful analysis of the tenderest emotions of the heart.—*Ariel*.

That admirable collection of stanzas in the Tamil language, which is instinct with the purest and most elevated religious emotion.—*Barth*.

The work is superior to the Institutes of Manu and is worthy of the divine Plato himself.—*Bower*

Tiruvalluvar's poem is one of the select number of great works which have entered into the very soul of a whole people, and which can never die. Especially of Tiruvalluvar it may be said, as Archbishop Trench says of S. Augustine: "He abounds in short and memorable, and, if I might so call them, epigrammatic sayings, concentrating with a forceful brevity the whole truth which he desires to impart into some single phrase, forging it

into a polished shaft, at once pointed to pierce, and barbed that it shall not lightly drop from, the mind and memory.—*Pope*.

The universally acknowledged masterpiece of South Indian genius.—*Fraser*.

The Kural is so called because it is composed in the shortest of Tamil metres named *kural* (short), consisting of two lines, the first containing four feet and the second three. The work contains 133 chapters of 10 couplets each, and is divided into three parts treating of virtue, wealth and love. The couplets, which are the choicest of moral epigrams, are remarkable for their brevity and pithiness. As Dr. Pope says, each is truly "an apple of gold in a network of silver." The marvellous pithiness of the couplets is thus described by two of the early Tamil poets, Paranar and Idaikkadar:—

"As Vishnu, becoming a dwarf (*kural*), measured heaven and earth with two steps, so with the two lines of his *kural* (short) verse has Tiruvalluvar measured the universe."

"The couplets are like a semi-perforated mustard seed into which the contents of all the seven seas have been poured."

Of the 133 chapters of the Kural, 4 are introductory, 34 treat of domestic and ascetic virtues, 70 of

wealth, and 25 of concealed and wedded love. The part dealing with wealth has four sections, *viz.*, Royalty, Ministers of State, Essentials of a State and Morality, affirmative and negative. From this mine of ethical rules I have selected only a few gems, 38 chapters—2 from the introductory portion, 26 from part I treating of virtue and 10 from part II treating of wealth—for rendering into Kannada verse. The verses are written, as in Part I of **Nitimanjari**, in old Kannada, and, as far as possible, in the chaste style of early Jaina poets. The archaic letters r (ॠ) and l (ॡ), which are of great value from a philological point of view and are even now in use in several of the Dravidian languages, have been introduced in order to make the Kannadigas, who have lost these letters, familiar with them at least in poetical literature. All difficult words are explained in the Notes at the end of the work.

It only remains for me to express the hope that these verses will be read as widely by the Kannadigas, to whom they are offered as a humble tribute by one who knows a little of both Kannada and Tamil, as their originals are by the Tamilians.

R. NARASIMHACHARYA.

Bangalore,
23—10—1911.

ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ.

ಸೂಚನೆ.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದುಹೋದುದರಿಂದಲೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಲವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪುನಃ ಮುದ್ರಿಸಲಾಯಿತು. ಹಿಂದಣ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರುಪಾಡು ಆಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ದಯೆ ಪಾಲಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು,
೧೫-೫-೧೯೨೮.

ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ.

ಪೀಠಿಕೆ.

ಕಲತ್ರ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ—ಎಂದರೆ 1898 ರಲ್ಲಿ, ನೀತಿ ಮಂಜರಿಯ ಪ್ರಥಮಭಾಗದ ದ್ವಿತೀಯಮುದ್ರಣದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ, “ನೀತಿಮಂಜರಿಯ ದ್ವಿತೀಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿರುವಳ್ಳುವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕುಟಕೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನೀತಿಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ನನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಹಲವು ವಿಧವಾದ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯದೆ ನನ್ನ ಮನೋರಥವು ಬಹಳಕಾಲದವರೆಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದೆ ಇದ್ದಿತು. ಈಗ ಆ ಮನೋರಥವು ನೆರವೇರಿ ತದ್ವಾರಾ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥವಾದ ಕುಟಕನ ಅಸದ್ಭವವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅನುಭವಿಸಿ ಆನಂದಿಸುವಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಈ ಅಲ್ಪವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯವು ದೊರತುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತಿರುವಳ್ಳುವ ಕವಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವು ಮದರಾಸಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಮಯಿಲಾಪುರವು. ಆತನು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಮನೆಂದೂ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಯ್ಕೆಯವನೆಂದೂ ಹೆಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ.ಶ್ವ. ೩೩೦ದ ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನವೆಂದು ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ನೀತಿಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತಮಿಳರು ಈತನನ್ನು ಋಷಿಯೆಂದೂ ಸ್ಮೃತಿಕಾರನೆಂದೂ ಭಾವಿಸುವರು.

ದಲ್ಲದೆ ಆದಿಕವಿ, ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ, ದೇವಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕುಟುಕು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ನೀತಿಗ್ರಂಥವೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮಿಳು ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ, ಉತ್ತರವೇದ, ದ್ರಾವಿಡವೇದ, ಸಾಧಾರಣವೇದ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಲಾಟಿನ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ಇಟಾಲಿಯನ್ ಎಂಬ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯಾವಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಗ್ರಂಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸರ್ವಮತಸಾಧಾರಣವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರತಿಸಾದಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಲವುಮತದವರೂ ಈ ಕವಿ ನಮ್ಮೆವನು ತಮ್ಮವನು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವೇದವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಕುಟುಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳು ಎಂದರ್ಥವು. ಕುಟುಕು ಎಂಬ ತಮಿಳು ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಣ್ಣ ದ್ವಿಪದಿಗಳುಳ್ಳುದಾದುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕುಟುಕು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ದ್ವಿಪದಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಪಾದದಲ್ಲಿ 4 ಗಣಗಳೂ ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ 3 ಗಣಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ದ್ವಿಪದಿಗಳುಳ್ಳ 133 ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ; ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಎಂಬ ತ್ರಿವರ್ಗವೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಾದಿತವಾದ ವಿಷಯವು. ಈ ದ್ವಿಪದಿಗಳು ಸೂತ್ರಗ

ಳಂತೆ ಅತಿಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಪುಲವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಪರಣರ, ಇಡೈಕ್ಯಾಡರ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಾಚೀನಕವಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ:—

ವಿಷ್ಣು ಕುಱಿಳಾಗಿ (ಎಂದರೆ ಕುಳ್ಳಾಗಿ, ವಾಮನನಾಗಿ) ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೂ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಎರಡು ಪಾದಗಳಿಂದ ಅಳೆದಂತೆ ತಿರುಳ್ಳುವಕವಿ ತನ್ನ ಕುಱಿಳ (ಸಣ್ಣ) ಪದ್ಯಗಳ ಎರಡು ಪಾದಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಳೆದಿದ್ದಾನೆ.¹

ತರುವಳ್ಳುವ ಕವಿಯ ದ್ವಿಪದಿಗಳು ಸಾಸನೆಯ ಕಾಳಿನಲ್ಲಿ ದ್ವಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೊದಿಸಿದಂತೆ ಇವೆ.²

ಈ ಗ್ರಂಥದ 133 ಅಧಿಕಾರಗಳೊಳಗೆ 4 ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅವತರಣಿಕಾರೂಪವಾಗಿವೆ; ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ 34 ಧರ್ಮವನ್ನೂ 70 ಅರ್ಥವನ್ನೂ 25 ಕಾಮವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಅರ್ಥಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ರತ್ನಖನಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಯಥಾಮತಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆರಿಸಿರುವ ಭಾಗಗಳು—ಅವತರಣಿಕೆಯಿಂದ 2 ಅಧಿಕಾರಗಳು.

1. ಮಾಲುಂ ಕುಱಿಳಾಯ್ ವಳ್ಳಿರ್ಣ್ಣಿ ಮಾಣಡಿಯಾಣ್
 ಇಾಲಮುಱುದು ನಯನ್ಗಳನ್ನಾಣ್—ವಾಲಱುವಳ್ಳ
 ವಳ್ಳುವರುಂ ತಜ್ಜಿಱಳ್ ವೆಣ್ಣಾವಡಿಯಾಲ್ ವೈಯತ್ತಾರ್
 ಉಳ್ಳವವೆಲ್ಲಾ ಮಳನ್ನಾರೋರ್ನ್ದು.
2. ಕಡುಗೈತ್ತುಳ್ಳೈತ್ತೇಱ್ ಕಡಲೈಪ್ಪುಗಟ್ಟಿ
 ಕ್ಕುಱುಗತ್ತಱಿತ್ತ ಕುಱಿಳ.

ಧರ್ಮಭಾಗದಿಂದ 2; ಅಧಿಕಾರಗಳು, ಅರ್ಥಭಾಗದಿಂದ 10 ಅಧಿಕಾರಗಳು: ಒಟ್ಟು 33 ಅಧಿಕಾರಗಳು. ಅಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ನೀತಿಮಂಜರಿಯ ಪ್ರಥಮಭಾಗದಂತೆಯೇ ಈ ಭಾಗವನ್ನೂ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದವ ಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನಜೈನಕವಿಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈಗ ಆದ್ಯಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಜಿ. ಆ. ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳು ಇತರ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಶಬ್ದವೈತ್ಯತ್ತಿಕಾಸ್ತ್ರದ (Philology) ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಒಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗದೆ ಇರಲಾರದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ವಾಚಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟಪದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವು ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡಗರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎನಾದರೂ ದೋಷವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಾರದೆ ಸಹೃದಯರಾದ ಮಹಾಶಯರು ಗುಣವನ್ನೇ ಗ್ರಹಿಸಿ ಅನಂದಿಸುವರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು,
೨೩ - ೧೦ - ೧೯೧೧

ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

Contents.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ ಕೆ .

	ಪುಟ	ಪುಟ
ಮಂಗಳ ಕ್ಷೋಕಗಳು	೧	೪೧-೪೨
ದೇವತಾಸ್ತುತಿ	೧-೨	೪೨-೪೫
ಧರ್ಮ	೨-೫	೪೫-೪೭
ಗೃಹಣೆಯ ಗುಣ	೫-೭	೪೭-೪೯
ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆವುದು	೭-೯	೪೯-೫೧
ಪ್ರೀತಿ	೯-೧೧	೫೧-೫೨
ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ	೧೧-೧೨	೫೨-೫೫
ಮದುವಾಕ್ಕು	೧೨-೧೫	೫೫-೫೭
ಕೃತಜ್ಞತೆ	೧೫-೧೭	೫೭-೫೯
ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದಿರುವುದು	೧೭-೧೯	೫೯-೬೧
ಅತ್ಯಸಂಯಮ	೧೯-೨೧	೬೧-೬೨
ಆಚಾರ (ನಡವಳಿ)	೨೧-೨೨	೬೨-೬೫
ಸ್ವರಣೆ	೨೨-೨೫	೬೫-೬೭
ಕರುಬದೆ ಇರುವುದು	೨೫-೨೭	೬೭-೬೯
ಲೋಭವಿಲ್ಲದಿರುವುದು	೨೭-೨೯	೬೯-೭೧
ಚಾಡಿ ಹೇಳದಿರುವುದು	೨೯-೩೧	೭೧-೭೨
ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಸ	೩೧-೩೨	೭೨-೭೫
ಸಾವಳೈ ಹೆದರುವುದು	೩೨-೩೫	೭೫-೭೭
ಪ್ರತೀಕಾರ	೩೫-೩೭	೭೭
ಧಾನ	೩೭-೩೯	೭೯-೧೨೪
ಕೀರ್ತಿ	೩೯-೪೧	೧೨೫

ನೀತಿ ಮಂಜರಿ.

ಮಂಗಳ ಶ್ಲೋಕಗಳು.

ಶ್ರೀಕಾಂತಂ ಕರುಣಾತಟ |
ನೀಕಾಂತಂ ವಾದಸಂಕಜಾನತವಾಗ್ಧೇ ||
ವೀಕಾಂತಂ ಪಾಲಿಕೆ ಜಗ |
ತೀಕಾಂತಂ ಭಕ್ತವರ್ಗಮಂ ಭಗವಂತಂ ||

ಪಿರಿದುಂ ಸಂಸೃತಿಚಕ್ರದೇ |
ನರಲ್ಪ ನರರೀಂಟ ಪಡೆಯೆ ನಿಃಶ್ರೇಯಸಮಂ ||
ತಿರುವಾಯ್ಮೊಟಿಯೆಂಬಮರ್ಧಂ |
ತಿರಿಯೊಳ್ ಪಸರಿಸಿದ ಮಾಱಿನಡಿಗೇಱಿದಪೆಂ ||

ಕುಱಿಳ್.

1. ದೇವತಾಸ್ತುತಿ.

ತಿರಿಯೊಳ್ ನೆಗಪ್ಪೆವಡೆದ |
ಕ್ಷರಮಾಲೆಯೊಳೆಲ್ಲಮೆಂತುಟಾದಿಯಕಾರಂ ||
ನಿರುಪಮಕಲ್ಯಾಣಗುಣಾ |
ಕರನಕ್ಷರನಂತುಟಾದಿಯಾ ಜಗೆಕೆಲ್ಲಂ

|| 1 ||

ಪಲವುದಿನಮಲಸದೊರ್ವಂ |
 ಕಲೆಯಂ ಕಲ್ತು ದಖಿನಾದ ಫಲಮೇಂ ಗಳ ನಿ ||
 ಮಫಲಚಿದ್ರೂಪನ ವರಮಂ |
 ಗಲದಾಯಕಚರಣಯುಗಲಕೆಱಗದೊಡೊಲವಿಂ || 2 ||

ಲೆಂಕರ ಬಗೆದಾವರಿಯೊಳ್ |
 ಬಿಂಕದೆ ನೆಲಸಿರ್ಪ ದೇವನಡಿವಾವರಿಯಂ ||
 ಕೊಂಕದೆ ಚಾನಿಪ ಮನುಜಂ |
 ಸಂಕೆಯಿನಿತ್ತಿಲ್ಲದೆಯ್ದುಗುಂ ಸದ್ಗತಿಯಂ || 3 ||

ರಾಗದ್ವೇಷಂಗಳ್ ತನ |
 ಗಾಗಳುಮಿಲ್ಲದನ ದೇವನಂಪ್ರಿಗೆ ಸಿರಮಂ ||
 ಬಾಗುವ ಮನುಜನನೆಂದುಂ |
 ತಾಗದು ತಾಸತ್ರಯಿಂಜದುಃಖವ್ರಾತಂ || 4 ||

ಜಗತೀಜಾತಕ್ಕೊಡೆಯನ |
 ನೆಗಪ್ಪೆಯಂ ಬಣ್ಣಿಪಾತನೆಡೆಯನದೆಂದುಂ ||
 ಪುಗುತರಲಣ್ಣವನಿದೈಯಿ |
 ನೊಗೆತರ್ಪಾ ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತಂಗಳ್ ನಿಸದಂ || 5 ||

ಅಯ್ಯಿಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಂದೊಗೆ |
 ವಯ್ದಾಸೆಯನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದಮಲಂ ನಿಯಮಂ ||
 ಗೆಯ್ಯ ಋಜುಮಾರ್ಗದೊಳ್ ಬಿಡ |
 ದೆಯ್ಯುವ ನರನುಟಿದು ಜನನಮಂ ಸುಖಿಯಪ್ಪಂ || 6 ||

ತನಗುಪಮೆಯಿಲ್ಲದನೆ ಪದ |
 ವನಜಾತದ್ವಯಮರಂದಸೇವೋನ್ಮತ್ತ ||
 ಗ್ಗನಘಗ್ಗಲ್ಲದೆ ಮನದೋಳ್ |
 ಜನಿಯಿಪ ಕೋಟಲೆಯನುಟಿಯಲಸದಳಮಾರ್ಗಂ || 7 ||
 ಅಜಗಡಲೆನಿಸಿದ ಸುಗುಣನ |
 ಮೆಱುವ ಪದದ್ವಂದ್ವಮೆಂಬ ಪಾಠಂ ಕಟ್ಟಿ ||
 ಟ್ಕುನೆಯ್ದಿದವಗ್ಗಲ್ಲದೆ |
 ಪೆಱಗಡಲಂ ದಾಂಟಲಾರ್ಗಮರಿದೇಗೆಯ್ದಂ || 8 ||
 ಬಳಸಿರ್ಪ ತಮ್ಮ ವಿಷಯಂ |
 ಗಳನೆಂತುಂ ಗ್ರಹಿಸದಿಂದ್ರಿಯಂಗಳವೋಲ್ ನಿ ||
 ಸ್ಥಳಮಕ್ಕುಮಷ್ಟಗುಣದಿಂ |
 ದಳಂಕೃತನ ದೇವನಂಘ್ರಿಗಿಱಗದ ತಲೆಗಳ್ || 9 ||
 ಜಗದೊಡೆಯನ ಚರಣಾಂಬುಜ |
 ಯುಗಮಂ ಮನಮೊಲ್ವು ಸಾರ್ದು ಮಱಿವೊಕ್ಕರ್ ತೊ ||
 ಟ್ಕಿಗೆ ದಾಂಟದಪರ್ ಜನಿಯೆಂ |
 ಬಗಾಧಸಾಗರಮನಸ್ಯರೆಂದುಂ ದಾಂಟರ್ || 10 ||

4. ಧರ್ಮ.

ಪಡೆಗುಂ ಮುಕ್ತಿಶ್ರೀಯಂ |
 ಪಡೆಗುಂ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಭೋಗಸಂಪತ್ತಿಯನೆಂ ||
 ದೊಡೆ ಸುಖಕೆ ಧರ್ಮದಿಂದೀ |
 ಪೊಡವಿಯೊಳಗ್ಗ ಳಮೆನಿಪ್ಪ ಸಾಧನಮುಂಟೀ || 11 ||

ಅಜನಂ ಮಾಱ್ಪುದಱಿಂದುಂ |
 ಪೆಱತಾವುದೊ ಮಾನಸಂಗೆ ಸುಖಸಾಧನಮಾ |
 ಅಜನಂ ಮಱಿವುದಱಿಂದುಂ |

ಪೆಱತಾವುದೊ ದುಃಖಜಾಲಜನ್ಮಸ್ಥಾನಂ || 12 ||

ಒಡಲನಸು ಬಿಡದ ಮುನ್ನಂ |
 ತಡೆಯದೆ ನಿಷ್ಕಪಟಭಾವದಿಂದಾರ್ಪನಿತಂ ||
 ನುಡಿಯೊಳ್ ಚಿತ್ತದೊಳೆಸಕದೊ |
 ಳೆಡವಿಡದೆಲ್ಲಂದದಿಂದಮೆಸಗುವುದಜನಂ

|| 13 ||

ಇನಿಸುಂ ಕಳಂಕಮಿಲ್ಲದ |
 ಮನಮುಳ್ಳವನವ್ಪುದನಿತೆ ಅಜನೆಂಬುದು ಮ ||
 ತ್ತಿನ ವೇಷಭಾಷೆಗಳ್ ನೋ |
 ಟ್ಪಿನಮಾಡಂಬರಮೆ ಮನದೆ ನೆಲಸಿರೆ ದೋಷಂ

|| 14 ||

ಪರರುನ್ನತಿಯೊಳಸೂಯಾ
 ಭರಮನ್ಯರ ಪುರುಳೊಳಾಸೆ ಮಾಮಸಕಂ ನಿ ||
 ಷ್ಠುರವಚನಮೆಂಬಿನಂ ಪರಿ |
 ಹರಿಸುತ್ತುಂ ತನ್ನ ವೃತ್ತದಿಂ ನೆಗಟ್ಟುದಜಂ

15 ||

ಎಳೆಯಗ್ಗೆಮಗೇಕಜನೀ |
 ಗಳದಂ ವಿಸ್ತರದೆ ಕೆಱವರಾದಂದೊಲವಿಂ ||
 ತಿಳಿವಮೆನವೇಡಮದನಾ |

ಗಳುಮೆಸಗದೆ ಪೊಂದುವಂದು ಪೊಂದದ ಮಿತ್ರಂ || 16 ||

ತಿಳಿವೊಡೆ ಧರ್ಮಾಚರಣದ |
 ಘಳಮಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮನೆ ನೋಡವೇಡಿದುದಿಲ್ಲಂ ||
 ದಳಮಂ ಪೊತ್ತವನೊಳಮದ |
 ಷೋಳಗಿದನೊಳಂ ಸಮಂತು ತಿಳಿಯಲ್ ಬರ್ಕುಂ || 17 ||
 ದಿವಸಂಗಳೊಳೊಂದುಂ ಶೂ |
 ನೈವಾಗದಂತೊವನನೊಡರಿಸುಗಾ ಧ ||
 ಮವವಂಜನ್ಮಾಂತರಕೆ |
 ಯ್ದುವ ಪಥಮಂ ಕಟ್ಟಿ ತಡೆವ ಕರ್ಗಲ್ಲಕ್ಕುಂ || 18 ||
 ಬಗೆವೊಡಬದೊಡನೆ ಸಮನಿಸ |
 ಸೊಗಮೇ ಸೊಗಮನನುತಿದು ಸಮನಿಪುದೆಂದುಂ ||
 ಸೊಗಮಲ್ತು ದುಃಖಮಂ ಬೆಳೆ |
 ವಗೆ ಪಾಪದ ಬಿಟ್ಟು ಪತಿಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನಂ || 19 ||
 ಮನುಜಂ ಮಱಿಯದೆ ಮನಮೊ |
 ಲ್ಲನುದಿನಮಾಚರಿಸವೇಡಿದುದು ಧರ್ಮಮೆ ನಂ ||
 ಜಿನವೋಲ್ ತ್ಯಜಿಸಲ್ವೇಡಿದು |
 ದನವರತಂ ದ್ವೇಷದಿಂದಧರ್ಮಮೆ ದಿಟಿಟಂ || 20 ||

6. ಗೃಹಿಣಿಯ ಗುಣ.

ಮನೆವಾಟ್ಕೆ ಗುಚಿತಮೆನಿಸುವ |
 ವಿನುತಗುಣಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂ ಮನಂ ಗೊಳಿಸುತ್ತಂ ||
 ಮನದನ್ನನಾಯಕನುಗುಣ |
 ಮನೆ ಬೀಯಮನೆಸಪ ಸತಿಯೆ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ ಕೇಳ್ || 21 ||

ಗೃಹಿಣಿಯೊಳ್ಳಿದೊಡಿಸಿಸುಂ |
 ಗೃಹಾಶ್ರಮಕ್ಕುಚಿತಮಷ್ಟು ಸುಗುಣಕ್ರಿಯೆಗಳ್ ||
 ಬಹುಧನಸವೃದ್ಧಮನೆಯುಂ |
 ಗೃಹಮದು ಬಜುವನೆಯೆ ಬಾಡೈಯದಜೊಳ್ ವಿಫಲಂ ||22||

ಇಲ್ಲದುದಾವುದು ಮನೆಯೊಳ್ |
 ಸಲ್ಲಲಿತಗುಣಾವತಂಸೆಯಾದೊಡೆ ನಲ್ಲಳ್ ||
 ಎಲ್ಲಮುಮಿದುರ್ಫಂ ನಲ್ಲಳ್ ||
 ಪೊಲ್ಲಳ್ ತಾನಾದೊಡುಳ್ಳುದಾವುದು ಮನೆಯೊಳ್ || 23 ||

ಪ್ರೀತಿಯಿನೊರ್ವಂ ಪಡೆವ ವಿ |
 ಭೂತಿಯದಾವುದೊ ಕಳತ್ರರತ್ನದಿನದಜೊಳ್ ||
 ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮೆನಿಪ್ಪು |
 ದ್ಯೋತಕಗುಣಮಗಲದಂತು ನೆಲಸುವೊಡೆಂದುಂ || 24 ||

ಇನನೇ ದೈವಮೆನುತ್ತುಂ |
 ಮನದೊಳ್ ಭಾವಿಸುತವಂಗೆ ಭಕ್ತ್ಯತಿಶಯದಿಂ ||
 ವಿನಮಿಸುತುಮಿತರದೈವಂ |
 ನೆನೆಯದ ಸತಿ ಪೊಯ್ಯವೇಟೆ ಮುಟೆ ಪೊಯ್ಯದೆ ಪೇಡ್ ||25 ||

ಓವುತೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮು |
 ನಾವಗೆಮಾದರದೆ ಪತಿಯ ಸೇವೆಯನೆಸಗು ||
 ತ್ತೋವುತುಮಿರ್ವರ ಜಸಮಂ |
 ಪಾವನಗುಣಚರಿತೆಯೆನಿಸ ಪೆಣ್ ಸತಿಯಕ್ಕುಂ || 26 ||

- ಅಗುಟಿ ಮದಿಲ್ ಬಾಗಿಲ್ ಬಿ |
ಯ್ಯಗಮೆಂಬಿವಱುಂದೆ ಕಾವ ಕಾಪೇವುದೊ ಪೆಣ್ ||
ಮಿಗೇ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದೆ ನೆ |
ಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನಂ ಕಾವ ಕಾಪೆ ನಲ್ಲಾಪಕ್ಕುಂ || 27 ||
ಮನಮೊಲ್ಲು ಜೀವಿತೇಶನ |
ನನವರತಂ ಪ್ರೇಮಭರದಿನುಪಚರಿಸುವ ಮಾ ||
ನಿನಿಯಂ ಮಂಗಳಗುಣೆಯಂ |
ವಿನಯಾವನತರ್ಕಳಾಗಿ ಮನ್ನಿಪರಮರರ್ || 28 ||
ಮಸುಳದ ಜಸಮಂ ದೆಸೆಯೊಳ್ |
ಪಸರಿಸಲೆಳಸುವ ಕಳತ್ರಮಿಲ್ಲದರ್ಗೊಂದುಂ ||
ಪಿಸುಣಾಡುವರಿದಿರೊಳ್ ಸಮ |
ನಿಸದು ವಲಂ ಸಿಂಗದಂತೆ ಗಮನಿಸ ಬಿರಿಕಂ || 29 ||
ಪಿರಿಯರ್ ಗೃಹಿಣಿಯ ಸುಗುಣಸು |
ಚರಿತಂಗಳ್ ಪತಿಗೆ ಭಾಗ್ಯಮೆಂಬರ್ ಸತ್ತು ||
ತ್ರರನಾಕೆ ಪಡೆವುದಾಗುಣ |
ಚರಿತಂಗಳ್ ನುಸಮೇಯಭೂಷಣಮೆಂಬರ್ || 30 ||

7. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆವುದು.

- ಇಳೆಯೊಳ್ ಮನುಜಂ ಪಡೆಯ |
ಲೈಳಸುವ ಭಾಗ್ಯಂಗಳೊಳವು ಪಲವವಱೊಳ್ ಮ ||
ಕ್ಕಳನಱುವುಳ್ಳವರಂ ನಿ |
ಮುಳಗುಣರಂ ಪಡೆವ ಭಾಗ್ಯೆಕಿನ್ನೆಣೆಯುಂಟೇ || 31 ||

ನಿಂದೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗದ ಗುಣ |
 ಬೃಂದಕೆ ಬೀಡೆನಿಪ ಮಕ್ಕಳಂ ಪಡೆದವನಂ ||
 ಪಿಂದಣ ಕರ್ಮದ ದೂಸಣಿ |
 ನೊಂದುವ ಜನ್ಮಂಗಳೆಲ್ಲೊಳಮೆಯ್ದದಲರ್ || 32 ||

ತನುಜರ ಸದ್ವೃತ್ತದೆ ಸ |
 ಮ್ಮನಿಪುದಣಿಂ ತಂದೆವಿಗ್ಗೆ ಸುಖಸದ್ಗತಿಗಳ್ ||
 ವಿನಯಾದಿಗುಣವಿಭೂಷರ್ |
 ತನಯರ್ ತಂದೆಗಳ ಭಾಗ್ಯಮೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್ || 33 ||

ಕೆಂದಳಿರಂದದ ಕಿಱುವೆರ |
 ಲಿಂದಂ ಕಿಱುಗೂಸು ಸುಟ್ಟಿ ತೋಱುತ್ತೆ ಮನಂ ||
 ದಂದು ಕಿಮುಟ್ಟಿದ ಬೋನಂ |
 ತಂದೆಗೆ ಸುಧೆಯತ್ತಣಿಂದಮಿನಿದೆನಿಸದೆ ಪೇಷ್ || 34 ||

ಕೂಸಿನ ಮೃದುತನುವಂ ತ |
 ಟೈಸುವುದೇ ಪಿತನೊಡಲೆ ಸೊಗೆಮೆಂಬುದು ಮೇಣ್ ||
 ಕೂಸಿನ ತೊದಲೊಡಗೂಡಿದ |
 ಬಾಸೆಯನಾಲಿಪುದೆ ಕಿವಿಗೆ ಸೊಗೆಮೆಂಬುದು ಕೇಳ್ || 35 ||

ಮಧುರಂ ಬೀಣೆಯ ನಾದಂ |
 ಮಧುರಂ ವೇಣುವ ನಿನಾದಮೆಂಬರ್ ವಿಗತೋ ||
 ಪಧಿಯಂ ಕೇಳದರಕ್ಕುಂ |
 ಸುಧೆಯಂ ತಳ್ಳಿಯ್ವು ಸುತರ ಕಲಭಾಪಿತಮಂ || 36 ||

ಸುತನಂ ವಿತತಕಲಾಪರಿ |

ಊತನಂ ಸಜ್ಜನಸಮಾಜಸನ್ಮಾನಿತನಂ ||

ಧೃತಿಯುತನಂ ಮಾಱ್ಪುದೆ ದಲ್ |

ಪಿತನಾತಂಗೆಸಗೆವೇಡಿದುಸಕೃತಿ ಧರಿಯೊಳ್ || 37 ||

ತನುಜಂ ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತ |

ನೆನಿಸಲೊಡಂ ತಂದೆಗೊಗೆವ ಸಂತಸದಿಂದಂ ||

ಘನಮಹಿಮರಪ್ಪ ವಿದ್ಯಾ |

ವಿನೋದಿಗಳೊಗೆವ ಸಂತಸಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ || 38 ||

ತನಯಂ ಜನಿಯಿಸಿದಾಗಳ್ |

ಜನನಿಗೆ ಸಮನಿಸುವ ಸಂತಸಕ್ಕುಗಳಮಾ ||

ತನಯಂ ಕಲಾವಿಶಾರದ |

ನೆನಿಸಿದುದಂ ಕೇಳಿ ಮನದೊಳೊಗೆವಾನಂದಂ || 39 ||

ಶ್ರುತಮಂ ಚರಿತ್ರಮಂ ಕಾ |

ಣುತುಮಿವನಂ ಪಡೆಯಲೆನಿತು ನೋಂತನೊ ಪಿತನೆಂ ||

ಬ ತೆಱದೆ ನೆಗೆಟ್ಟುದೆ ತನುಜಂ |

ಮತಿಗಲಿಸಿದ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆಸಪುಸಕಾರಂ || 40 ||

8. ಪ್ರೀತಿ.

ಪ್ರಿಯರದವಟಲಂ ಕಂಡಂ |

ದಯತ್ನದಿಂ ಕಣ್ಣಳಿಂದೆ ಸೂಸುವ ಪನಿ ಕೂ ||

ಮೆಯನಿರದೆ ಸಾಱುಗುಂ ಕೂ |

ಮೆಯುಮಂ ಸೆಱೆಗೆಯ್ದು ಬಂಧಿಪಗ್ಗಳಮುಂಟೀ || 41 ||

ಪ್ರೇಮವಿಹೀನರ್ ತನ್ಮಯ |
 ಹೇಮಾದಿಗಳೆಲ್ಲಮಾತ್ಮಭೋಗಕ್ಕೆಂಬರ್ ||
 ಪ್ರೇಮಾದ್ರವ್ಯದಯರಮಲೋ |
 ದ್ವಾಮಗುಣರ್ ತನ್ಮ ದೇಹಮುಂ ಪೆಱಗೆಂಬರ್ || 42 ||

ಧರಣೀತಳದೊಳ್ ಪಡೆಯ |
 ಲ್ಕರಿದೆನಿಸುವ ಮನುಜಜನ್ಮವಾಭವದೊಳ್ ಬಿ ||
 ತ್ತರಿಸಿದ ಕೂರ್ಮೆಯ ಫಳನೋ |
 ಸರಿಸದೆ ಫಳಮಿಾವುದದುವೆ ಈ ಜನ್ಮದೊಳಂ . || 43 ||

ಒದವಿದ ಬಂಧುಪ್ರೀತಿಯಿ |
 ನುದಯಿಕುಮನ್ಯರೊಳನೊಲವು ಮೇಣಾ ಒಲವಿ ||
 ದುದಯಿಸುಗುಂ ತನಗೆರವಿ |
 ಳ್ದದ ಸಾರ್ವಜನೀನಮಿತ್ರನೆನಿಪುರುಭಾಗ್ಯಂ || 44 ||

ಇಳೆಯೊಳ್ ಸಂಸಾರಸುಖಂ |
 ಗಳನನುಭೋಗಿಸಿ ಪರತ್ರೆಯೊಳ್ ಪರಮಸುಖಂ ||
 ದಳೆವುದು ಸಹಜಪ್ರೇಮದೊ |
 ಳಳವಟ್ಟಾಚರಣದತುಳಫಳನೆಂದುಸಿರ್ವರ್ || 45 ||

ಪಿರಿದುಂ ಪ್ರೇಮಂ ಧರ್ಮಾ |
 ಚರಣಕೆ ಸಹಕಾರಿಯನಿಪೊಡಂ ಪೊಲ್ಲಮೆಯಂ ||
 ವಿರಚಿಸಿದರೊಳಂ ಪ್ರೇಮಂ |
 ಪರಿಹರಿಸದೆ ಬಗೆಯೊಳೊಗೆವ ದುಷ್ಟಿಂತೆಗಳಂ || 46 ||

ಎಲುವಿಲ್ಲದ ಪುಟುವಂ ಬಂ |
 ಬಲಬಾಡುವ ತೆಪದೆ ಭಾಸ್ಕರಂ ಚುರ್ಚುವವೋ ||
 ಲೊಲವಿಲ್ಲದ ನರನಂ ಮ |
 ಮ್ಮಲಮುಱುಗುವ ತೆಪದೆ ಚುರ್ಚುಗುಂ ರವಿತನಯಂ || 47 ||
 ಇನಿಸುಂ ಜಲಮಿಲ್ಲದ ಮೋ |
 ದಿನಿಯೊಳ್ ತಳಿದೊಂಗೆಲೊಗೆವೊಡೊಣಗಿದ ಗಿಡುವೊಳ್ ||
 ಮನದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮೆಯಿಲ್ಲದ |
 ಮನುಜನ ಮನೆವಾಡ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಗಮುದಯಿಸುಗುಂ || 48 ||
 ಅಲೀನಪ್ರೇಮರಸಾ |
 ವಾಲಮೆನಿಪ್ಪೊಡಲೆ ಜೀವದಿಕ್ಕೈ ತದನ್ಯಂ ||
 ತೋಲಂ ಬಾಸಣಿಸಿದ ಕಂ |
 ಕಾಲಮೆ ದಲ್ ಜೀವದಿಕ್ಕೈಯೆನಲಾಗದದಂ || 49 ||
 ಅವಯವಮೆಲ್ಲಂ ದೇಹದೊ |
 ಳವಿಕಲಮಾಗಿರೆಯುಮಮಿತವಿಭವೋತ್ಕರ್ಷಂ ||
 ಸವನಿಸೆಯುಂ ಫಲಮೇಂ ಮನ |
 ದವಯವಮೆಂದುಸಿರ್ವ ಕೂರ್ಮೆಯಿಲ್ಲದೊಡಿಸುಂ || 50 ||

9. ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ.

ವನಕೆ ತಪಂಬಡಲೆಯ್ದದೆ |
 ಮನೆಯೊಳ್ ಗೃಹಮೆಧಿಯಾಗಿ ನೆಲಸುತ್ತನುವಿಂ ||
 ಧನಮರ್ಜಿಸಿ ಬಾಟ್ಟುದು ಬಿ |
 ದ್ವಿನರಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಸಾಹ್ಯಮೆಸಗಲೈ ವಲಂ || 51 ||

ಬಾಗಿಲೊಳೆ ಬಂದು ನಿಂದ |
 ಭ್ಯಾಗತರಂ ಸಡ್ಡೆಗೆಯ್ಯದೊರ್ವನೆ ತಾನು ||
 ಣ್ಬೋಗರಮವ್ಯತಮೆ ಆದೊಡ |
 ಮೇಗಂ ಸ್ಪೃಹಣೀಯಮಲ್ತು ಮನುಜಂಗಿಳೆಯೊಳ್ || 52

ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಬಂದ ಬಿದಿನ |
 ರಂ ನಿಜ್ಜಂ ಮನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಸತ್ಕರಿಸುವ ಮಾ ||
 ನೋನ್ನತಿವಡೆದನ ಬಾಪ್ಪೆ ಸ |
 ಮುನ್ನತಿಯಂ ಪಡೆಗುಮೆಡರನೊಂದದದೆಂದು || 53 ||

ಹರಿಸದೆ ಮೊಗೆಮಲದರ್ಪ ಗುಣಾ |
 ಕರರಸ್ವತಿಧಿಗಳನೊಲ್ತು ಸತ್ಕರಿಸ ಮಹಾಂ ||
 ತರ ಮನೆಯೊಳ್ ಕರುಣಾಕೇ |
 ಕರಮಂ ಬೀಜುತ್ತೆ ಕಮಲೆ ನೆಲಸುವಳೊಲವಿ || 54 ||

ಗುಣಿಗಳನಾಗಂತುಗಳಂ |
 ತಣಿವನ್ನೆಗೆಮಾದರಾತಿಶಯದಿಂ ಮುನ್ನಂ ||
 ಉಣಿಸಿ ಬಟೆಕ್ಕಂ ಮಿಕ್ಕುದ |
 ನುಣಲೆಳಸುವ ನರನ ಭೂಮಿ ಬಿತ್ತದೆ ಬೆಳೆಗುಂ || 55 ||

ಬಂದತಿಧಿಗಳಂ ಸಂತಸ |
 ದಿಂದಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಪಾರ್ದು ಬರ್ಪತಿಧಿಗಳಂ ||
 ನಿಂದ ನರಂ ಮುಱುಮೆಯೊಳ್ |
 ಬೃಂದಾರಕಬೃಂಟಕಭಿಮತಾತಿಧಿಯವ್ವಂ || 56 ||

ಅತಿಥಿಕ್ರಿಯೆಯೆಂಬ ಮಹಾ |
 ಕೃತುವಿನ ಫಲಕಿನಿತಿ ಎಂಬ ಪರಿಮಿತಿಯಿಲ್ಲಂ ||
 ಅತಿಥಿಗಳ ತಕ್ಕುಮೆಯ ಪರಿ |
 ಮಿತಿಯೇ ನೋಲ್ಪನ್ನಮದಱ ಪರಿಮಿತಿಯಕ್ಕುಂ || 57 ||

ಪುರುಳಿಂದತಿಥಿಕ್ರಿಯೆಯೆಂ |
 ಬುರುಯಜ್ಞ ಮನೆಸಗಿಯದಱ ಫಲವೊಂದದವರ್ ||
 ಪಿರಿದುಂ ಬಬಲ್ಪು ಪಡೆದಾ |
 ಪುರುಳೆದುದು ಕೆಟ್ಟಿವೆಂದು ಬಟಿಕುಮ್ಮಳಿಪರ್ || 58 ||

ಅತಿವಿಭವದೊಳಂ ಬಡತನ |
 ಮತಿಥಿಕ್ರಿಯೆಯಂ ತೆಗೆಲ್ವ ಬೆಳ್ತನಮೆಂಬರ್ ||
 ಮತಿಹೀನರೊಳಾ ಬೆಳ್ತನ |
 ಮತಿಶಯದಿಂ ತೋರ್ಕೆವಡೆಗುಮುಡಿದರೊಳಿಲ್ಲಂ || 59 ||
 ಕಂದುವುದಾಘ್ರಾಣಿಸಲೊಡ |

ಮಂದಂಚಿತ್ತೆಸೆನ ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಲರ್ ||
 ಕಂದುವುದು ಮುಖವಿಕಾಸಮ |
 ನೊಂದದೆ ನೋಡಲೊಡಮತಿಥಿವಕ್ತ್ರಸರೋಜಂ || 60 ||

10. ನೃದುವಾಕ್ಯ.

ಪ್ರೇಮಾದ್ರ್ಯಮಾಗಿಯನಿಸುಂ |
 ವಾನುತೆಗೆಡೆಯಾಗದಂತು ಸದ್ಗುಣಮುಕ್ತಾ ||
 ದಾಮರ ಧರ್ಮಜ್ಞರ ಮುಖ |
 ತಾಮರಸದಿನೊಗೆವ ನುಡಿಯೆ ಇನಿನುಡಿಯೆನಿಕುಂ || 61 ||

ಬೇಡಿದ ವಸ್ತುವೆನೊಂದಂ |
 ನೀಡುಂ ಮನಮಲರ್ದು ತಳ್ವದೀವುದಱಿಂದಂ ||
 ನೋಡಿ ನೋಗಮಲರ್ದು ಸವಿವಾ |
 ತಾಡುವುದಗ್ಗಳಮೆನಿಕ್ಕುಮೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್ || 62 ||

ದೂರದೆ ಕಂಡಾಗಳೆ ಮುಖ |
 ನೀರೇರುಹಮಲರೆ ನೇಹದಿಂ ನೋಡುತ್ತಂ ||
 ಸಾರಿವರೆಯಿನಿಯ ನುಡಿಗಳ |
 ನೋರಂತೆರ್ದೆಮುಟ್ಟು ನುಡಿವುದಱಿಕಾಧಾರಂ || 63 ||

ಸೋಗಮನೊದವಿಸುವ ಸವಿವಾ |
 ತುಗಳಂ ನಲವಿಂದಮಾರೊಳಂ ನುಡಿವರ್ಗ್ಗಾ ||
 ವಗಮಿಲ್ಲ ಸೋಗಮನೋಡಿಸಿ |
 ದುಗುಡಮನೊದವಿಸುವ ಬಡತನಂ ಭೂತಳದೊಳ್ || 64 ||

ಮನುಜಂಗೆ ಸಕಲರಲ್ಲಿಯು |
 ಮಿನಿನುಡಿಯುಂ ಪಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಶಾಲೀನತಿಯುಂ ||
 ಅನುಪಮಭೂಷಣಮಕ್ಕುಂ |
 ಕನಕಾದಿಗಳಿಂದಮಾದುವೇಂ ಭೂಷಣಮೇ || 65 ||

ಪುರುಳಿಂ ಪೆಱಿಗ್ಗೆ ಹಿತಮಂ |
 ದೊರೆಕೊಳಿಸುವ ಸೊಲ್ಲನೆರ್ದೆಯೊಳಾರಯ್ದಿನಿದಾ ||
 ಗಿರೆ ಕಿವಿಗೆ ನುಡಿವ ಮನುಜಂ |
 ಗಿರದಟಿಗುಂ ದುರಿತಮೆಲ್ಲಮಱಿನುಂ ಬಳೆಗುಂ || 66 ||

ಪರರ ಪರಿತಾಪಮಂ ಪರಿ |
 ಹರಿಸಿ ಸೋಗಂಬಡೆವ ಮಾರ್ಗಮಂ ತೋರ್ಪಿನಿವಾ ||
 ತೋರೆವಂಗಿಹಕ್ಕೆ ಜಸಮಂ |
 ಪರಕ್ಕೆ ದೊರೆವಡೆದ ಧರ್ಮಮಂ ದೊರೆಕೊಳಿಕುಂ || 67 ||

ಪೆಱರ ಮನಕ್ಕಿನಿಸಾನುಂ |
 ಮಱುಕಮನೊಡರಿಸದ ಮಧುರವಚನಮನೊರೆವಂ ||
 ಕಿಱಿದುಮೆಡರೊಂದದಿಹದೊಳ್ |
 ಘೆಱುವಂ ಪರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಶಾಶ್ವತಸುಖಮಂ || 68 ||

ತನಗೆ ಪರರೊರೆವ ಮಧುರವ |
 ಚನದಿಂದಂ ಮನದೊಳೊಗೆವ ಸಂತಸಮಂ ತಾ ||
 ನನುಭವಿಸಿ ತಿಳಿದುಮೇಕೆಯೊ |
 ಮನುಜಂ ಪೆಱರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕುರೋಕ್ತಿಯನೊರೆವಂ || 69 ||
 ಇನಿನುಡಿಯಿರ್ಪಿನಮದನುತಿ |

ದಿನಿದಲ್ಲದ ನುಡಿಯನೊರ್ವನುಸಿರ್ವುದು ಕೆಯ್ಯಂ ||
 ಲ್ಲಿನಿವಣ್ಣಿರ್ಪಿನಮದನುತಿ |
 ದಿನಿದಲ್ಲದ ಮಿಡಿಯನುಣ್ಬುದರ್ಕೆಣೆಯಕ್ಕುಂ || 70 ||

11. ಕೃತಜ್ಞತೆ.

ತನಗೆಂದುಂ ನೆರವಾಗದ |
 ಮನುಜಂಗೆೊಲವಿಂದಮೆಸಗಿದುಪಕ್ಕತಿಗೆಬಿಲಾ ||
 ವನಿಯುಮನಮರ್ತ್ಯಲೋಕಮು |
 ಮನಿತೊಡಂ ದೊರೆಗೆ ಬಾರನೆಂಬರ್ ತಿಳಿದರ್ || 71 ||

ಎಡರಡಸಿದಾಗಳೊರ್ವಂ |
 ಗೊಡರಿಸಿದುಪಕಾರಮಲ್ಪನಾದೊಡಮಾರ ||
 ಯೊಡೆ ಮಾಡಿದ ಕಾಲಮನದೆ |
 ಪೊಡವಿಗಮಗ್ಗಳಮದಕ್ಕೆ ಮೂಲ್ಯಮುಮುಂಟೇ || 72 ||

ಮುಯ್ಯಾವುದಿದರ್ಕೆನುತಾ |
 ರಯ್ಯದೆ ಮನವೊಲ್ಪು ಮಾಡಿದುಪಕಾರಂ ತ ||
 ಳ್ಪಿಯ್ಯದೆ ಪೇಡ್ ಪೆಂಪಿಂದಂ |
 ರಯ್ಯಮೆನಿಸ್ಪಂಬುರಾಶಿಯಂ ಪೆಂಪಿಂದಂ || 73 ||

ತನಗೊಡರಿಸಿದುಪಕೃತಿಯೆ |
 ಳ್ಪನಿತಾದೊಡಮದುವೆ ಬೆಟ್ಟದನಿತೆಂದೆದೆಯೊಳ್ ||
 ನೆನೆಯುತ್ತುಂ ಗುಣಿ ಮನಮೊ |
 ಲ್ಪನವರತಂ ಕೊಂಡುಕೊನೆವನುಪಕಾರಕನಂ || 74 ||

ಉಪಕೃತಿಗೆಂದುಂ ಮುಂ ಪಡೆ |
 ದುಪಕಾರದ ಮಿತಿಯೆ ಮೇರೆಯೆಂಬರ್ ಕೃಪಣರ್ ||
 ಉಪಕೃತಿವಡೆವರ ಪಾತ್ರತೆ |
 ಯುಪಕಾರದ ಮಿತಿಗೆ ಮೇರೆಯೆಂಬರುದಾರರ್ || 75 ||

ಎಡರಡಸಿದಂದು ನಿನ್ನಂ |
 ಸಡಗರದಿಂ ಪೊರೆದರಲ್ಲಿ ಸಖ್ಯಮನೆಂದುಂ ||
 ಬಿಡವೇಡ ದೋಷಕಾವಗ |
 ಮೆಡೆಗುಡದರ ಸಂಗದಿಂದೆ ತೊಲಗಲ್ಪೇಡಂ || 76 ||

ತವಗಡಸಿದ ಸಂಕಟವುಂ |
 ತವಿಸಿ ಸೋಗಂಬಡಿಸಿದವರ ಸೌಜನ್ಯಮನೀ ||
 ಭವವೊಂದಪೊಳಲ್ಗೆಯುಂ |
 ಭವಂಗಳೊಳಮಟ್ಟುಂದೆ ನೆನೆವರ್ ಪಿರಿಯರ್ || 77 ||
 ತನಗೊರ್ವನೆಸಗಿದುಪಕೃತಿ |
 ಯನಾವನುಂ ಮಹಿವುದಲ್ಲು ಧರ್ಮಂ ತನಗೊ ||
 ವರ್ನಿನಾದಪಕೃತಿಯಂ ಭೋಂ |
 ಕನೆ ಮಹಿವುದೆ ದಿಟದೆ ಗುಣದೊಳಗ್ಗೆಳಮೆನಿಕುಂ || 78 ||
 ಮುಂದೊಂದುಪಕೃತಿಗೆಯ್ದರ್ |
 ಪಿಂದೆ ಮನಂ ಬೇವ ತೆಪದೆ ಕೇಡೆಸಗಿದೊಡಂ ||
 ಅಂದಿನುಪಕೃತಿಯನೆಣೆಪೊಡೆ |
 ನಂದುಗುನುವರಂದಮಾಧ ಬೇಗುದಿಯೆಲ್ಲಂ || 79 ||
 ಆವಜನನಟಿದೊಡಂ ನರ |
 ನೋವಲೈಡೆಯುಂಟು ಪಾಪದಿಂದಾತನನಂ ||
 ತೋವಲೆಡೆಯಿಲ್ಲ ಬಗೆಯೊಳ್ |
 ಭಾವಿಸದುಪಕೃತಿಯನಟಿದ ಮನುಜನನೆಂದುಂ || 80 ||

12. ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಅರಿಗಳೆ ಮಿತ್ರರುದಾಸೀ |
 ನರೆಂಬ ಮೂಡೆಪವ ನರರೊಳಂ ನ್ಯಾಯದಿನೋ ||
 ಸರಿಸದೆ ವರ್ತಿಪ ನಡುನೆತಿ |
 ಪರಿಶುದ್ಧ ಮತದಿಂದೆ ಪರಮಧರ್ಮಮೆನಿಕ್ಕುಂ || 81 ||

ನ್ಯಾಯಮನುಷಿಯದನೈಸಿರಿ |
 ಬೀಯದೆ ಬೇಡಿದ ಸುಖಂಗಳಂ ಬೀಱುಗುವಂ ||
 ಗಾಯುಷ್ಯಾಂತಂಬರಮನ |
 ವಾಯಾಶ್ರಯಮಕ್ಕುಮವನ ಸಂತಾನಕ್ಕಂ || 82 ||

ಸೊಗಮಂ ದೊರೆಕೊಳಿಸುವೊಡಂ |
 ಸುಗುಣಗಾಢ್ನ ದೀಯಮಾಗದೆಂದು ನ್ಯಾಯಾ ||
 ಪಗತಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂ ತಮ |
 ಗೊಗೆವೊಡೆ ಸಂಪತ್ತಿ ಲೇಸು ಬಡತನಮದಱುಂ || 83 ||

ನಡುನೆಲೆಯುಳ್ಳರಿವಂದಿರ್ |
 ನಡುನೆಲೆಯಿಲ್ಲದರಿವಂದಿರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯ ||
 ಲ್ಪಡುಗುಂ ನೆಟ್ಟನವಂದಿರ್ |
 ಪಡೆದ ಸುಸಂತತಿಯಿನದಱಿಭಾವದಿನಿಳೆಯೊಳ್ || 84 ||

ಪಿಂದಣ ಕರ್ಮದ ಕತದಿಂ |
 ಕುಂದುಂ ಪೆಚುಂ ನರಂಗೆ ಸಂದಿಸುಗುಮವಂ ||
 ನಂದಿಸಲೊಂದಿಸಲೆಂದೆದ್ದೆ |
 ಯಿಂದಂ ಕಳೆವನೆ ವಿವೇಕಿ ನಡುನೆಲೆದೊಡವಂ || 85 ||

ಸಮದರ್ಶಿತ್ಯಮೆನಿಪ್ಪು |
 ತ್ತಮಧರ್ಮಮನುಷಿದು ಪಕ್ಷಪಾತಮನೊವಂ ||
 ಸಮೆಯಲ್ಕೆ ಬಗೆದೊಡಾ ಬಗೆ |
 ಯೆ ಮುಂದವಂಗೆಗೊಗೆವ ಕೇಡನಱಿಪ್ಪುತ್ತಾತಂ || 86 ||

ಸಮದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮದೊ |
 ಇಮರ್ಕ್ಯೆಯಿಂ ನಿಂದ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಂಗೆನಾ ||
 ನುಮೆಡರ್ ಸಮನಿಸುವೊಡದಂ |
 ಸುಮತಿಗಳಾತಂಗೆ ಕೊಱತೆಯೆಂದೆಣಿಸುವರೇ || 87 ||
 ಕೆಲಕೊಲೆಯದೆ ಸಮನಾಗಿಯೆ |
 ನಿಲುತಱುಪ್ಪುತೆ ತೂಗಿ ಗುರುತೆಯಂ ನ್ಯಾಯ್ಯತೆಯಂ ||
 ಕಲಿಸ ತುಲೆಯಂತೆ ನರನೊ |
 ಕೆಲಕೊಲೆಯದೆ ನಿಂದು ತಳೆಗೆ ಸಮದರ್ಶಿತೆಯಂ || 88 ||
 ನಡುನೆಲೆಯೆಂಬುದು ಸೊಲ್ಲಿಸ |
 ನುಡಿಯೊಳ್ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಋಜುತೆಯಲ್ಲದೆ ಪೆಱತೇ ||
 ನೊಡನಾಡಿಯಾದೊಡದು ಮನ |
 ವೆಡೆಯೊಳ್ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಋಜುತೆಗೆಡೆವಿಡದೆಂದು || 89 ||
 ಪರರ ಪದಾರ್ಥಂಗಳುಮಂ |
 ಪರದರ್ ತಮ್ಮಯ ಪದಾರ್ಥದಂತಿರೆ ಮನದೊಳ್ ||
 ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಪರಿಪಾಲಿಸಿ |
 ಪರದುಗೆಯಲ್ಕೆಳಸೆ ಪರದು ನೆಲ್ವರದಕ್ಕುಂ || 90 ||

13. ಆತ್ಮಸಂಯಮ.

ತ್ರಿದಶರ ಲೋಕಕೆ ಕೊಂಡು |
 ಯುದ್ವದಾತ್ಮಸಂಯಮಮೆನಿಪ್ಪ ಧರ್ಮಂ ನೆರನಂ ||
 ಪುದಿದಂಧತನುಸಕೆಡೆದು |
 ಯುದ್ವದು ಕೇಳ್ ಸ್ವೈರಪ್ರವೃತ್ತಿಯೆಂಬಘನುವನಂ || 91 ||

ಧರೆಯೋಳ್ ವಶಿತ್ಪದ್ಧಿಧಂ |
 ಪಿರಿದೆನಿಸುವ ಸಂಪದಂ ನರಂಗಿಲ್ಲದಱುಂ ||
 ಪರನಾದರದಿಂ ನಿಧಿಯಂ |
 ತಿರದಂ ಕಾಪಿಡುಗೆ ಕಿಡದ ಮಾಪ್ಪೆಯಿನೆಂದುಂ || 92 ||

ಅಱುವಿಂಗೆ ಫಳಂ ಐಮಮೆಂ |
 ದಱುದಿಂದ್ರಿಯತತಿಗಧೀನನಾಗದೆ ವಶದೋಳ್ ||
 ನಿಱುಸಿ ನೆಗಟ್ಟಂಗಾ ಐಮ |
 ಮಱಿದರೊಳರ್ಹಣೆಯನುಂಟುಮಾಱ್ಪುದು ಪಿರಿದೇ || 93 ||

ನಿಂದು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದೋಳ |
 ಗೊಂದಿದ ಸಂಸಾರಸುಖಮನನುಭವಿಸುತ್ತಿ ||
 ಪ್ಪೆಂದುಂ ವಶಿಯೆನಿಸಿದನೋಳ್ |
 ಸಂದುನ್ನತಿ ಮಿಗಿಲೆನಿಕ್ಕುಮಗೆದುನ್ನತಿಯಿಂ || 94 ||

ವಿನಯಗುಣಮಿಳೆಯೊಳೆಲ್ಲಾ |
 ಜನಕಂ ಸುಖಜನಕಮಕ್ಕುಮೆಂಬುದು ನಿಸದಂ ||
 ಧನವಂತರೊಳಾಗುಣಮಿರೆ |
 ಜನಮವರೈಸಿರಿಗದೊಂದು ಸಿರಿಯೆಂದೆಣೆಕುಂ || 95 ||

ಅಂಗಂಗಳನೊಳಗಾವೆಯ |
 ಡಂಗಿಸುವವೊಲೊಂದು ಭವದೊಳಿಂದ್ರಿಯತತಿಯಂ ||
 ಪಿಂಗದೆ ಜಯಿಸಿ ಬಸಂಗೆ |
 ಣ್ಡುಂಗೆಱುಂ ಭವದೊಳಾ ಜಯಂ ಸರಣಕ್ಕುಂ || 96 ||

ಕಾಯಲ್ವೇಡಿಡುದನಿತಂ |

ಕಾಯಲ್ವಾಱದೊಡಮೆಯ್ವೆ ನಾಲಗೆಯೊಂದಂ ||

ಕಾಯಲ್ವೇಟ್ಟುದು ಮನುಜಂ | ✓

ಕಾಯದೊಡದು ದುಃಖಜಾಲದೊಳ್ ತೊಡರಿಸುಗುಂ || 97 ||

ಆಡುವ ಮಾತುಗಳಿಂದಂ |

ಕೇಡೊಂದಾನುಂ ಪೆಱಗ್ಗೆ ಸಮ್ಮನಿಪೊಡೆ ತಾಂ ||

ಮಾಡಿದ ನಲ್ವೆಯನಿತ್ತುಂ |

ಪಾಡಲಿದಪಕೀರ್ತಿವೆತ್ತು ಪೊಲ್ಲಮೆಯಕ್ಕುಂ || 98 ||

ಕಿಸುಗಣ್ಣೆ ಮೆಯ್ಯೊಳಗ್ಗಿಯಿ |

ನೆಸಗಿದ ಗಾಯಂಗಳಾಱಿದವ್ವುವು ಭೋಂಕಲ್ ||

ರಸನೆಯನೊಡರಿಸಿದೆರ್ವೆವು | ✓

ಞ್ಣ ಸುವಿರ್ಪನ್ನೆವರಮಾಱಿದೊದವಿಕುಮುಱಲಂ || 99 ||

ಪಡೆದು ಕಲಾಪರಿಣತಿಯಂ |

ಕುಡದಾಸ್ಪದಮಂ ಕನಲ್ಕೆಗಿನಿಸುಂ ಮನದೊಳ್ ||

ಬಿಡದಾತ್ಮಜಯಮನೊಂದಿದ |

ನೆಡೆಯಂ ಸಾರಲ್ಕೆ ಸಮಯಮುಂ ಪಾರ್ಗುಮುಱಂ || 100 ||

14. ಆಚಾರ (ನಡೆವಳಿ).

ಪೊಡವಿಯೊಳಾಚಾರಂ ದೊರೆ |

ವಡೆದುನ್ನತಿಯಂ ನೆರಂಗೆ ಸಾರ್ಚುಗುಮದಱುಂ ||

ದೆಡೆವಿಡದೆ ನೇರಿದರ್ ಕಾ |

ಪಿಡುವರದಂ ತಮ್ಮ ಜೀವಕಂ ಮಿಗಿತಿಸುತುಂ || 101 ||

ತನಗಿಹಕಂ ಪರಕಂ ಸಾ |
 ಧನಮಪ್ಪಱನಾವುದೆಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋ |
 ಷ್ಠಿನಮಾಚಾರಮದಪ್ಪುದ |
 ಷಿನದಂ ನರನೋವಿ ಕಾವುದಾದರದಿಂದಂ || 102 ||

ಉನ್ನತಕುಲದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ |
 ನುಂ ನಡೆವಳಿ ಪೊಲ್ಲದಾಗೆ ನೀಚನೆನಿಕ್ಕುಂ ||
 ಸನ್ನುತಚಾರಿತ್ರಮೆ ನೋ |
 ಷ್ಠಿನ್ನಂ ಮನುಜನ ಕುಲೀನತೆಗೆ ಕುಷುಪಕ್ಕುಂ || 103 ||

ಓದಿದ ವೇದಮನೆಲ್ಲಂ |
 ಭೂದೇವಂ ಮಱಿತೊಡಂ ಪ್ರಮಾದದೆ ಮಗುಟ್ಟಾ ||
 ವೇದಮನೋದಲ್ಕಕ್ಕುಂ |
 ಪೋದೊಡೆ ಚಾರಿತ್ರಮವನ ವಿಪ್ರತೆ ಕಿಡದೇ || 104 ||

ಸೆಱರೊಳ್ಳಂ ಕಂಡೆರ್ದೆಯೊಳ್ |
 ಮಱುಗುವ ನರನತ್ತಣೆಂದೆ ಸಿರಿ ತೊಲಗುವವೋ ||
 ಲಱಿವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆವಳಿಯಂ |
 ತೊಱವನನಿಂದುನ್ನತಿಕ್ಕೆ ತೊಲಗಿದಪುದು ಕೇಳ || 105 ||

ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟತೆಯಂ |
 ನೀಚೈರ್ಗತಿಯಪ್ಪದೆಂದು ತಿಳಿದಿರ್ಪುದಱುಂ ||
 ದಾಚರಿಸಲ್ಕರಿದಪ್ಪೊಡ |
 ಮಾಚಾರಮನುಟಿಯರಾರ್ಯರಚಳಿತಧೈರ್ಯರ್ || 106 ||

ಸಚ್ಚರಿತಮೆಂಬ ಮಾಣಿಕ |
 ವಚ್ಚದಿನುತ್ಕರ್ಷಮೋಗೆಗುಮಾರ್ಗಂ ತಿಳಿದರ್ ||
 ಮೆಚ್ಚದ ದುಶ್ಚರಿತದಿನಾ |
 ಪಚ್ಚಯನುಂ ಪಟಿಯುಮೊದವಿ ಬಳಿಯಿಕುಮುಟಲಂ ||107||

ಬಿತ್ತಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕೊದವಿಕು |
 ಮುತ್ತನುಸುಖಮಂ ಸುವೃತ್ತಮಿಹಕಂ ಪರಕಂ ||
 ಬಿತ್ತಾಗಿ ಪಾತಕಕೆ ದು |
 ವ್ಯತ್ತಂ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಮುಟಲನಿಹಕಂ ಪರಕಂ ||108||

ಸುರುಚಿರಚಾರಿತ್ರದಿನೀ |
 ಧರಣಿಗೆ ಭೂಷಣಮೆನಿಪ್ಪ ಪಿರಿಯರ್ ಮುಡಿದುಂ ||
 ಪರರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ನೋವಂ |
 ದೊರೆಕೊಳಿಸುವ ನಿಷ್ಕುರೋಕ್ತಿಗಳನುಚ್ಚರಿಸರ್ || 109 ||

ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಮೆನಿ |
 ಪ್ಪೀ ಕಲೆಯಂ ಕಲ್ಲದಿರ್ಪ ಮನುಜರ್ ಪೆಱವಂ || ✓
 ಸಾಕಲ್ಯದೆ ಕಲ್ಪಿದೊಡ |
 ಮಾ ಕಲ್ಪಿಯನೇನವಂದಿರಱಿಯದರೆ ವಲಂ || 110 ||

16. ಸೈರಣೆ.

ಅವಿವೇಕಿಗಳಸವಸದಿಂ |
 ದವಧೀರಣೆಗೆಯ್ದು ಪಟಿಯೆ ಬಗೆಗುಂದದಣಂ ||
 ಬುವಿ ತನ್ನನಗಟ್ಟರಂ ತಾಂ |
 ಗುವವೋಲ್ ಸೈರಿಪುದು ಗುಣದೊಳಗ್ಗೆಳಮೆನಿಕುಂ || 111 ||

ಪ್ರತಿಕರಿಸಲಾರ್ಪಣಂ ಪೆಱಿ |
 ರತಿಕ್ರಮಂಗಳನಮರ್ಕ್ಕೆಯಿಂ ಸೈರಿಸು ಮಾ ||
 ನೈತರಂ ಸೈರಣೆಯಿಂದಂ |
 ಸ್ತೃತಿಪಥದಿಂದಂದೆ ಬಿಡದೆ ತೊಲಗಿಪ್ಪುದವಂ || 112 ||

ಎಡೆಗೆಯ್ದದ ಬಿದಿನರಂ |
 ಕಡೆಗಣಿವುದು ನೋಡೆ ಬಡತನಂ ಬಡತನದೊಳ್ ||
 ಜಡಮತಿಗಳೆಸಗಿದೆಡರಂ |
 ತಡೆಯದೆ ಸೈರಿವುದು ಬಲೈ ಬಲೈಯೊಳನಿಕುಂ || 113 ||

ತನ್ನೊಳ್ ಬೆಚ್ಚವೊಲೆಂದುಂ |
 ಸನ್ನಿದಮಾಗಿರ್ಕೆ ಪೆರ್ನೆಯೆಂದೆಳಸುವವಂ ||
 ತನ್ನ ನಡೆವಳಿಯೊಳಾವಗ |
 ಮುನ್ನಿದ್ರತೆಯಿಂದೆ ಕಾಪಿಡುಗೆ ಸೈರಣೆಯಂ || 114 ||

ಪ್ರತಿಕರಿಸುವರಂ ಕಡೆಗ
 ಣ್ಣುತೆ ಪುಲ್ಲಂ ಕಷ್ಟಮಾಗಿ ನೆನೆವರ್ ಮನೆದೊಳ್ ||
 ಕತಿಗೊಳ್ಳದೆ ಸೈರಿಪರಂ |
 ರತುನಂಗಂಡಂತೆ ಕೊಂಡುಕೊನೆವರ್ ಪಿರಿಯರ್ || 115 ||

ಮಸಗುತೆ ಮುಯ್ಯೆಸಪರ್ಗುಡ |
 ಯಿಸುವುದು ನೋಡಲೊಡವೊಂದೆ ದಿನದ ಸುಖಂ ಸೈ ||
 ರಿಸುವರ್ಗುಡಯಿಸುವ ಜಸಂ |
 ರಸೆಯೊಳ್ ನೆಲಸುವುದು ಕಲ್ಪಕಾಲಂಬರೆಗಂ || 116 ||

ತಗದೆನಿಸುವ ಪೊಲ್ಲಮೆಯಂ |
 ನೆಗಟ್ಟಿದಂ ಮುಂದೆ ಪಡುವ ಸಂಕಟಕೆನೆಯಂ ||
 ಬಗೆನೊಂದವನೊಳ್ ಧರ್ಮಾ |
 ಪೆಗತಮನೇನುಮನೊಡರ್ಚದಿವುಡು ಯುಕ್ತಂ || 117 ||

ತಮಗೆ ಕಡುಸೊರ್ಕಿನಿಂ ಪೊ |
 ಲ್ಲಮೆಯಂ ಮಾಡಿದ ದುರಾತ್ಮರಂ ಕ್ಷಮೆಯೆಂಬು ||
 ತ್ತಮಮಾದ ಕೆಯ್ದು ವಿಂದಂ ! ✓
 ಶ್ರಮಮಿಲ್ಲದೆ ಗೆಲೆ ವಿಮಲಮತಿಗಳ್ ಧರಿಯೊಳ್ || 118 ||

ಇನಿಸುಂ ಬಗೆನೋಯದೆ ದು |
 ಜನರ ದುರುಕ್ತಿಗಳನಿರದೆ ಸೈರಿಸುವನೆಘರ್ ||
 ಮನೆಯೊಳ್ ವಾಸಿಪ್ಪೊಡಮೇಂ | ✓
 ವನವಾಸಿಗಳಪ್ಪ ಋಷಿಗಳಂತಿರೆ ಶುದ್ಧರ್ || 119 ||

ಪಸಿವಂ ಬಟಲೈಯಂ ಸೈ |
 ರಿಸುತುಂ ನೋಂಪಿಗಳನಾಚರಿಸುವರ್ ಪಿರಿಯರ್ ||
 ಪಿಸುಣರ ಬಿಱುನುಡಿಯಂ ಸೈ | ✓
 ರಿಸುವವರವರತ್ತ ಣೆಂದೆ ಪಿರಿಯರ್ ದಿಟದಿಂ || 120 ||

17. ಕರುಬದೆ ಇರುವುದು.

ಪೆಱರೊಳ್ಳಂ ಕಂಡೆದೆಯೊಳ್ |
 ಕಱುಂ ಬದಿರ್ಪಮಲಗುಣಮನಾವಗಮೊರ್ವಂ ||
 ತೊಱೆಯದೆ ತನ್ನಾಚರಣಕ |
 ದಱುಕೆಯ ಕುಱುಪೆನಿಪ ತೊಡೆ ನೆಗಲೈಟ್ಟಿಯುಂ || 121 ||

ಕೆಳೆ ಪಗೆಯೆಂಬೀ ಭೇದಮು |
 ನೊಳಕೊಳ್ಳದದಾರೊಳಾದೊಡಂ ಮತ್ಸರಮಂ ||
 ತಳೆಯದಿರಲಾವೊಡದೆ ತನ | ✓
 ಗಳವಡುವೊಳ್ಳುಗಳೊಳ್ಳೆಲ್ಲಮಗ್ಗೆಳಮೆನಿಕುಂ || 122 ||

ಪರರೈಸಿರಿಯಂ ಕಂಡೊಲ |
 ವರಮನಣಂ ತಳೆಯದಟ್ಟಜಂಬಡುವವರೈ ||
 ಸಿರಿಯುಂ ಧರ್ಮಮುಮಿಹಕಂ |
 ಪರತ್ರೇಗಂ ತನುಗೆ ಬೇಡಮೆಂಬರ್ ನಿಸದಂ || 123 ||

ತಿಳಿದು ತನುಗಿಹದೊಳಂ ಪರ |
 ದೊಳಮಟ್ಟಜದಿಂದೆ ಪುಟ್ಟುವದವಲಲಂ ನಿ ||
 ಮ್ಗಳಗುಣರಸೂಯೆಯಿಂದಾ |
 ವಿಳರಾಗುತ್ತೆಸಗರಾರೊಳಂ ಪೊಲ್ಲಮೆಯಂ || 124 ||

ಪಗೆಯಿಂ ಬಟ್ಟುಂಕಿದೊಡಮೇಂ |
 ಬಗೆಯೊಳ್ ಮಾತ್ಸರ್ಯಕೆಡೆಯನಿತೊಡೆ ಸಾಲ್ಕುಂ ||
 ಪಗೆ ಬೇಟೆ ಬೇಡಮದೆ ನೆ | ✓
 ಟ್ಟಗೆ ಮಾಟ್ಟುಂ ಪಗೆಯಿನೊಗೆವ ಕೇಡನನಿತ್ತಂ || 125 ||

ಎರೆವಗ್ಗೆ ಚಾಗಿಯೊಲವಿಂ |
 ಪುರುಳಂ ಕುಡುವಾಗಳಟ್ಟಜಂಬಡುವಾತಂ ||
 ಧರಿಸಲುಣಲುಡೆಯುಮುಣಿಸುಂ |
 ದೊರೆಕೊಳ್ಳದಟ್ಟನಿಷ್ಟ ಬಂಧುಸಮೇತಂ || 126 ||

ಪರಶೈಸಿರಿಯಂ ಕಾಣುತೆ |
 ಪಿರಿದುಂ ಮುಚ್ಚು ರಿಸುವಂಗೆ ಸರಸೀರುಹಮಂ ||
 ದಿರೆಯಿಂದಿರೆ ತಾನುಂ ಮು |
 ಚ್ಚು ರಿಸುತ್ತಕ್ಕಂಗೆ ತೋಱಿಯವನಂ ಬಿಡುವಳ್ || 127 ||

ಸರಿಯಾವುದುಮಿಲ್ಲದ ಮು |
 ತ್ಸರಮೆಂಬಾ ಪಾಪಿ ತನಗೆ ನೆಲೆಯಾದವನೈ ||
 ಸಿರಿಯಂ ಕಿಡಿಸುಗುಮಿಹದೋಳ್ |
 ನರಕಕ್ಕೆಡೆದುಯ್ದು ನಿಲಿಕುಮವನಂ ಪರದೋಳ್ || 128 ||

ಪರರೊಳ್ಳಂ ಕಾಣುತೆ ಮು |
 ಚ್ಚು ರಿಸುವ ನೀಚಗೆ ಸಿರಿಯುಮಮಲಗೆ ಡರುಂ ||
 ದೊರೆಕೊಳ್ಳವು ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ |
 ಪಿರಿಯರದಂ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಫಲಮೆಂದೆಣೆಪರ್ || 129 ||

ಪಿರಿದುಮಸೂಯಾವಿಲಚಿ |
 ತ್ತರೊಳಾರುಂ ಪೆರ್ಮೆವಡೆದರಿಲ್ಲಮಸೂಯಾ ||
 ವಿರಹಿತಚಿತ್ತರೊಳಾರುಂ |
 ಪರಿಕಿಸುವೊಡೆ ಪೆರ್ಮೆಯಿಂದೆ ನೀಗಿದರಿಲ್ಲಂ || 130 ||

18. ಲೋಭವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಪೆರರ್ಥಕೆ ಕೆಯ್ದು ಡುಕುವು |
 ದಜನಲ್ತೆಂಬವನುಟಿದು ನರನಳಿಪಲೊಡಂ ||
 ಪೆರರ್ ಸದರ್ಥಕ್ಕಾಸ್ಪುಹೆ |
 ತಱುಗುಂ ಕುಲತರುವನೊದವಿಕುಂ ಕೋಟಿಲೆಯಂ || 131 ||

ಪರರ ಪುರುಳಿಂದೆ ತಮಗ |

ಪ್ಪುರುಲಾಭಕ್ಕೆಳಸಿ ಕೆಯ್ಯೊಳಲ್ಕದನೆಂದುಂ ||

ವಿರಚಿಸರತಿಗೆಯ್ತುಗಳಂ |

ಪಿರಿದುಮಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಣು ವನವದ್ಯಗುಣರ್ || 132 ||

ಅನ್ಯರ ವಸುವಿಂದೊಗೆವ ಜ |

ಘನೈಸುಖಕ್ಕೆಳಸಿ ಲೋಭದಿಂದವರೊಳ್ ಸೌ ||

ಜನ್ಯಮನುಟಿದೆಸಪರೆ ಪೇ |

ಉನ್ಯಾಯಮನನುಪಮಾತ್ಮಸುಖಕಾಟಸುವರ್ || 133 ||

ಬಡವರಿವೆನುತುಂ ತಮ್ಮಯ |

ಬಡತನಮಂ ಪಿಂಗಿಸಲ್ಕೆ ಲೋಗರ ಪುರುಳಂ ||

ಸಡಗರಿಸಿ ಸೆಳೆಯಲೆಳಸರ್ |

ಬಿಡದಿಂದ್ರಿಯತತಿಯನುಡಿದ ವಿಮಳಪ್ರಜ್ಞರ್ || 134 ||

ಆಱಿದರುಮಂ ಮೆಚ್ಚಿಪ ಕೂ |

ರಱುವಿಂಗಾಗರಮೆನಿಪ್ಪೊಡಂ ಫಲಮೇಂ ತ ||

ನ್ನಱುವಿಂಗೆ ತಗದ ಕಜ್ಜಮ |

ನುಱದಾರೊಳಮೆಸಪೊಡರ್ಥಲೋಭದೆ ಮನುಜಂ || 135 ||

ಪರದೊಳ್ ಶಾಶ್ವತಸುಖಮಂ |

ದೊರೆಕೊಳಿಸ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದೊಳ್ ನಿಂದ ನರಂ ||

ಪರಧನಮಂ ಬಯಸಿಯದಂ |

ಖರಿಸಲ್ ದುರುಪಾಯಚಿಂತೆಯಂ ಗೆಯಲಟಿವಂ || 136 ||

ಪರರ ಧನಕೆಳಸಿಯದನಪ |

ಹರಿವುದಱಿಂದಪ್ಪ ಸಿರಿಗೆ ಕೂರಲ್ವೀಡಂ ||

ತರಹರಿಸಲಾಗದೇವದ |

ಹರವರಿಯಂ ಪಡೆದು ನಿನ್ನನಲಿಕುನುದು ಕೇಳಾ || 137 ||

ಕುಂದುವ ಗುಣಮುಳ್ಳೈಸಿರಿ |

ಕುಂದದೆ ನೆಲಸಿಪುರ್ದಕ್ಕೆ ಪರವಿತ್ತಕ್ಕಾ ||

ವಂದದೊಳಮೆಳಸದಿಪುರ್ದ |

ಱಿಂದಂ ಪೆಱತುಂಟೆ ಕಾರಣಂ ಭೂತಳದೊಳಾ || 138 ||

ಅಱನಲ್ತು ಪೆಱರ ಪುರುಳಂ |

ಪೆಱಲಾಟಪುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಮದರ್ಶಿತೆಯಂ ||

ಮೆಱವಱಿದರಿಡೆಯನೆಯ್ದಲ್ |

ತೆಱಪಂ ಪಾದಿಕ್ಕುಮಂಭುಜಾಕ್ಷಕಳತ್ರಂ || 139 ||

ಪಿಂ ಬಳೆವ ಕೇಡನೆಣಿಸದೆ |

ಮುಂಬರಿದನ್ಯರ ಪುರುಳ್ಗೆ ಕೆಯ್ದುಡುಕುವನಾ ||

ದಂ ಬನ್ನಂಬಡುವನಲೋ |

ಭಂ ಬೀಱದೆ ಜನಕೆ ಜಯಮನೆಲ್ಲಿಯುಮಿಳೆಯೊಳಾ || 140 ||

19. ಚಾಡಿಹೇಳದಿರುವುದು.

ನುಡಿಯದಱನೆಂಬ ನುಡಿಯಂ |

ತಡೆಯದೆ ತಗದೆನಿಸ ಕಜ್ಜಮಂ ಮಾಡಿದೊಡಂ ||

ಪಡೆವೊಡಿವಂ ಪಿಸುಣಾಡಂ |

ಗಡಮೆಂಬೊಳ್ಳ ಸಮನದುವೆ ಕಾವುದು ನರನಂ || 141 ||

ಅಜನಿಲ್ಲಮೆಂದು ಕಿಡೆನುಡಿ |

ವಜನಲ್ಲದ ಪಾಪಕೃತ್ಯಮಂ ಮಾಟ್ಟುದಱಿಂ ||

ಪೆಜಗಟಿಯೆ ನುಡಿದು ಕಪಟದೆ |

ಕಿಱುನಗೆಯಂ ಮುಂದೆ ಬೀಱುವುದು ಪೊಲ್ಲದು ಕೇಳ್ || 142 ||

ಪಿಂದೆ ಪಿಸುಣ್ಣೆ ಡೆದುಕ್ಕೆವ |

ದಿಂದಿದಿರೊಳ್ ಕೊಂಡುಕೊನೆದು ಬಾಟ್ಟುದಱಿಂದುಂ ||

ಪೊಂದುವುದು ಲೇಸನೊದವಿಕು |

ಮೆಂದೊರೆವರ್ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ಕಲ್ತಱಿದರ್ || 143 ||

ಇದಿರೊಳ್ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಮನುಟಿ |

ದೊದಱಿದೊಡಂ ನಿಷ್ಕರೋಕ್ತಿಯಂ ಪಲವಂ ಮುಂ ||

ದೊದವುವ ದೋಷಮನಾರ |

ಯ್ಯದೆ ನುಡಿಯಲ್ವೇಡಮೇನುಮಂ ಪಿಂಗಡೆಯೊಳ್ || 144 ||

ಪಿಸುಣಂ ಹಿತನಂತೆ ಪೆಜ |

ಗ್ನೆಸಗಿಂ ಧರ್ಮಮನೆನುತ್ತು ಮುಪದೇಶಿಪೊಡಂ ||

ಪಿಸುಣಾಡುವ ನೀಚಗುಣಂ |

ಪಿಸುಣಾಡುಗುಮವನ ಕಪಟಪಟುತಿಯನಾಗ್ಗಂ || 145 ||

ಅನ್ನೆಯಮಿದೆನ್ನ ದೊರ್ವಂ |

ಕೆನ್ನಂ ದೂಱಿಲೊಡಮೊರ್ವನಂ ಪಿಂಗಡೆಯೊಳ್ ||

ಬನ್ನಂಬಡಿಸದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ |

ತನ್ನಂ ದೂಱಿದನನಟಿಯೆ ನುಡಿದಿರೊಳವಂ || 146 ||

ಇನಿಢುಡಿಢುಢುಸಿದುರ್ ಪರರೊಳ |
 ಢುಢುಗೊಳಿಪುದು ಸುಕರಢಾಡೊಡಂ ಕೆಳೆತಢುಢುಂ ||
 ಢುಢಿದು ಸರಿವಂತು ಬಾಂಧವ | ✓
 ಜಢುಢುಢುದೇಕಕಟಿ ಸಿಂದೆ ಪಟಿವಢೊ ಪಿಸುಣಂ || 147 ||
 ಒಡವೆರೆದಾಪ್ತರುಢುಂ ಪಿಂ |
 ಗೆಡೆಯೊಳ್ ಪಟಿದವರ ದೋಷಢುಂ ಪಲಬರೊಳಂ ||
 ಢುಡಿಢು ಢುಢುಢೊಲ್ವ ಖಳರೇ |
 ಢೊಡರಿಸುವರೊ ವೇಱಲರಿದು ಪರಜಢದೆಡೆಯೊಳ್ || 148 ||
 ಧರಿಪುದು ಸಢುಸ್ತವಸ್ತುವ |
 ಢೆರವಿಲ್ಲದೆ ತಢುಗೆ ಧಢುಢುಢುಪ್ಪದಱುಂದಂ ||
 ಧರಿಕುಂ ಗೆಡ ಸವಢುಂಸಹೆ |
 ಪರರಂ ಪೆಱಗಿದುರ್ ಪಟಿವ ಪಿಸುಣರ ಪೊಱಿಯಂ || 149 ||
 ಪರರೊಳ್ ದೋಷಂಗಳಢಾ |
 ದರದಿಂದಱಿಸುವಢೊಲಾತ್ಮದೋಷಂಗಳುಢುಂ ||
 ಪರಿಕಿಸಿ ಢೊಡುವೊಡಿಳೆಯೊಳ್ | ✓
 ಢೆರರೇತಕ್ಕಿಢುತು ದುಃಖಭಾಜಢೆರಪ್ಪರ್ || 150 ||

20. ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ.

ಅಱಿದರ್ ಕೇಳೆಢುಢುಂ ಬೇ |
 ಸಱಢೊಂದಿ ಜುಗುಪ್ಪೆವಡೆವ ತೆಱದಿಂದಾದಂ ||
 ಬಱುವಾತುಗಳಂ ಸೊಲ್ಲಿಸು |
 ವಱಿವಿಲ್ಲದಢೆಲ್ಲರಿಂದೆ ತೆಗಲ್ಪಡುಗುಂ || 151 ||

ಚರಕಾಲದಿಂದೆ ಕೆಳಗೊಂ |

ಡರೊಳತ್ಯಾಹಿತಮನಾಚರಿವ್ವದಱಿಂದಂ ||

ಪಿರಿಯರ ಪೊರೆಯೊಳಿನಿತ್ತುಂ |

ಪುರುಳಿಲ್ಲದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಪೊಲ್ಲದು ಕೇಳೆ || 152 ||

ಅಸಮೀಚೀನಂ ನೀರಸ |

ಮಸಂಗತಂ ವಿಫಲಮೆನಿಸ ವಿಷಯಂಗಳನು ||

೦೯೫ ಬಿಚ್ಚುಟಿಸುವ ನುಡಿಗಳೆ |

ಪಿಸುಣಾಡವೆ ಪೇಟ ನುಡಿವನವನೀತತೆಯಂ || 153 ||

ಪಲರೊಳೆ ನಿಸ್ಸಾರಂ ನಿ |

ಷ್ಠಲಮೆನಿಸುವ ಮಾತನೊರ್ವನಾಡುವೊಡಾ ಮಾ ||

ತೊಲವಂ ಮಾಡಣೆಕುಮನರೊಳೆ |

ನೆಲಿಯಾಗಿಕುಮನನಘಕಮಗಲಡ ಪಟಿಗಂ || 154 ||

ಸುಗುಣರ ಪುರುಳಿಲ್ಲದ ಮಾ |

ತುಗಳಂ ಪಲರೊಳೆ ವಿವೇಕಮಿಲ್ಲದೆ ಪೇಟ ||

ಲ್ತಗುಳ್ಳೊಡೆ ತೊಲಗುಗುಮವರಿಂ |

ಪೊಗಡೆವೆತ್ತುನ್ನತಿಕ್ಕೆಯುಂ ಮಾನ್ಯತೆಯುಂ || 155 ||

ಪಲರೊಳೆ ಬಜುವಾತುಗಳಂ |

ಪಲರ್ಮೆ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ನುಡಿದು ಮನದೊಳಳುಂಬಂ ||

ನಲಿವನನೇಂ ನರನೆಂಬುದೆ |

ಫಲಾಲಮೆನನೇಟ್ಟು ಮಾತನಂ ಮಾನಸರೊಳೆ || 156 ||

- ನೀತಿಯೊಳಮುಕ್ತೆವಡೆಯದ |
 ಮಾತುಗಳಂ ಪಿರಿಯರಾಡುವೊಡಮಾಡುಗೆ ಮ ||
 ತ್ತಾತಂಗಳಾರೊಳಂ ಬಲು | ✓
 ವಾತುಗಳಂ ನುಡಿಯದಿಪ್ಪುದೊಳ್ಳಿತದೆಂದು ||157||
 ಅನವದ್ಯಮಸಾಧಾರಣ |
 ಮೆನಿಪ್ಪ ಲಾಭಮನಪೇಕ್ಷಿಪಱುವಿಂಗೊಡೆಯರ್ ||
 ಎನಸುಂ ಪ್ರಯೋಜನಂಗಳ |
 ನನುಗೊಳಿಸದ ಪಸೆಯನಾರೊಳಂ ನುಡಿಯರಣಂ ||158||
 ಭ್ರಮದ ತೊಡಗೊಳ್ಗಳಾಗದ |
 ವಿಮಲಪ್ರಜ್ಞಾವಿಶೇಷದಿಂ ಶೋಭಿಸುವರ್ ||
 ಪ್ರಮುಷಿತವಿವೇಕರಾಗು |
 ತ್ತುಮಾರೊಳಂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನೋಕ್ತಿಯನೊರೆಯರ್ ||159||
 ನುಡಿವೊಡೆ ನುಡಿಯೊಳ್ ಪುರುಳಿಂ |
 ದೊಡಗೂಡಿ ಜನೋಪಕಾರಿಯಾದೊಳ್ಳುಡಿಯಂ ||
 ನುಡಿಗಿನಿಸುಂ ಪುರುಳಿಲ್ಲದ | ✓
 ನುಡಿಯನಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಪಡಿಯನುಟಿಗಱುವುಳ್ಳಂ ||160||

21. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರುವುದು.

- ಪಾಪಕ್ಕೆ ಸುಗಿದು ನಡುಗುವ |
 ರೇವೊಟ್ಟುಂ ಪಾಪಕೃತ್ಯಮಱಿಯದ ವಿಮಳರ್ ||
 ಪಾಪಕ್ಕಂಜುವರೇ ಪೇ |
 ದೇವೊಟ್ಟುಂ ಪಾಪಕೃತ್ಯದೊಳಗಟ್ಟಿ ಬಳರ್ || 161 ||

ಸೋಗಮಂ ಪುಟ್ಟಕುಮೆನುತುಂ |
 ಬಗೆದೆಸಗುವ ಪಾಪಕೃತ್ಯಮೆಸವಂಗೆಂದುಂ ||
 ದುಗುಡಮನೆ ಪುಟ್ಟಪುದಯು |
 ದಗಿವರದಕ್ಕಾರ್ಯರಗಿಯರಂತುರಿವುರಿಗೆಂ

||162||

ತಮಗೆಬಲನುಂಟುಮಾಡುವ |
 ಎನುತರೊಳಂ ಪೊಲ್ಲಕೆಯ್ಯದಿಪ್ಪುದು ಮನುಜ ||
 ಗ್ಗ್ಗಮಲಜ್ಞಾನಂಗಳೊಳೆ |
 ಲ್ಲಮುತ್ತಮಜ್ಞಾನಮಕ್ಕುಮೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್

||163||

ಅಬಲಂ ಪೆಱಂಗೆ ದೊರೆಕೊಳ |
 ಪಟಿಗೆಯ್ತಮನೆಸಗಲೆಣಿಸವೇಡೆಣಿಪೊಡೆ ಕೇ ||
 ಳಬಲಂ ನಿನಗೊದವಿಪ ಪು |

ಚ್ಚಟಿಯನೊಡರ್ಚಲೈ ನೆನೆಗುಮಾಗಳೆ ಧರ್ಮಂ || 164 ||

ಬಡವನೆನೆಂದೊರ್ವಂ ಪೆಱ |

ರೆಡೆಯೊಳ್ ಪೊಲ್ಲಮೆಯನೆಸಗದುಕ್ಕಿಸಗಿದೊಡಾ ||

ಬಡತನಮಗಲ್ಲು ಮೇ ದಾಂ |

ಗುಡಿವಿಟ್ಟಿಗ್ಗಲಿಸಿ ಬಳೆದು ಮಱುಗಿಕುಮವನಂ || 165 ||

ದುರಿತಂಗಳ್ ತನ್ನಂ ಬಟಿ |

ಕರಿಯಟ್ಟಿಯಬಿಲ್ಲವೇಡಮೆಂದೆಳಸುವವಂ ||

ಪರರೆಡೆಯೊಳ್ ಪೊಲ್ಲಮೆಯಂ |

ವಿರಚಿಪುದಂ ಮಾಣ್ಗೆ ಸರ್ವಕಾಲಂಗಳೊಳು || 166 ||

ಆಟಿಯದೆ ಪೆಟವಗೆಯಿಂ ನರ |
 ನುಟಿಯಲ್ಕೆಂತಾನುಮಕ್ಕು ಮಾದುಷ್ಯತಮೆಂ ||
 ಬಟಿವಗೆ ಬಿಡದವನಂ ಬಿಂ |
 ಬಟಿವಿಡಿವಾಟೆಂದು ಕೊಂದು ಕೂಗಿಯೆ ಮಾಣ್ಣಂ || 167 ||

ನಿಡಿದಾಗಿ ದೂರಕೆಯ್ವಿಯು |
 ಮಡಿಯಂ ಬಿಡದಿರ್ಪ ನೆಟಲವೋಲ್ ಪರರೊಳ್ ಕೇ ||
 ಡೊಡರಿಸಿದಗ್ಗಾಂಗಳೆ ಎಡ | ✓
 ರಡಸದೊಡಂ ಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನೊಳಿಕ್ಕುಂ ದಿಟದಿಂ || 168 ||
 ಪರದುಃಖೋತ್ಪಾದನಮಾ |

ತ್ವರಕ್ಷೆಯಲ್ತಾತ್ವದುಃಖಬೀಜಾವಾಪಂ ||
 ನತರದಱುಂ ಪೆಟರೆಡೆಯೋಳ್ | ✓
 ನಿರುಪದ್ರವರಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ತಾಂ ಕೂರ್ಪೊಡಣಂ || 169 ||

ನೀತಿಯಮಾರ್ಗಮನುಟಿಯುತ |
 ನೀತಿಯಮಾರ್ಗದೊಳೆ ಸಂದು ಕೇಡಂ ಲೋಗಂ ||
 ಗ್ನೇತೆಟದಲ್ಲಿಯುಮೊಡರಿಸ |
 ದಾತಂ ದುಃಖಕ್ಕೆ ದೂರನಪ್ಪುದು ನಿಸದಂ || 170 ||

೨೨. ಪರೋಪಕಾರ.

ಪಿರಿಯರ್ ತಾನೊಸೆದೆಸಗುವ |
 ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾರರೆಂದುಂ ಮುಯ್ಯಂ ||
 ಧರಿಗನುಸನುಸುಖಮಂ ಬಿ |
 ತ್ತುರಿಸುವ ಧಾರಾಧರಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯಾವುದು ಪೇರ್ || 171 ||

ಪಿರಿಯರ್ ಬಲಲ್ದು ಗಟಿಯಿಪ |
 ಪುರುಳಿಲ್ಲಕ್ಕಂ ಪರೋಪಕಾರಮೆ ಫಲನು ||
 ನೈರ ಪುರುಳವೊಲಾತ್ತೋದರ | ✓
 ಭರಣಕ್ಕಂ ಬಯ್ತರಿಪ್ಪುದಕ್ಕಮದಲ್ಲಂ || 172 ||

ದೊರೆವಡೆದಱಂಗಳೊಳಗಾ |
 ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆ ಸದೃಶಮಾದುದನೊವಂ ||
 ಸುರರಾಜನ ಲೋಕದೊಳಂ |
 ಧರಣೀವಲಯದೊಳಮರಿದು ವಡೆಯತ್ತೆಂಬರ್ || 173 ||

ಲೋಕಜ್ಞರಾಗಿ ಪರಹಿತ |
 ಮೇ ಕಾರ್ಯಮೆನುತ್ತೆ ತಿಳಿದು ಮಾಡುವ ಪುಣ್ಯ ||
 ಶ್ಲೋಕರೆ ಸಜೀವರುಟಿದ ವ |
 ರಾಕರ್ ಬುರ್ದುಕಿದೊಡೇನೊ ಸುಯ್ಯ ಪೆಣಂಗಳ್ || 174 || ✓

ಊರೊಳಗಣ ತಿಳಿಗೊಳಮಿನಿ |
 ನೀರಿಂದಂ ತುಂಬಿ ತುಳ್ಳುವಂತೆವೊಲಕ್ಕುಂ ||
 ಸಾರಸಸಂಭವೆಯೊಲವಿನು |
 ದಾರಂ ಸಂಪದಕಗಾರನುಪ್ಪುದು ಧರೆಯೊಳ್ || 175 ||

ಕರುಣಾರಸವೂರಿತಹ್ಯ |
 ತ್ಸರಸಿಜರ ಪರೋಪಕಾರಶೀಲರ ಕೆಯ್ಯಂ ||
 ಸಿರಿ ಸಾರೆಯೂರ ನಡುವಣ | ✓
 ತರುಗಳ್ ತನಿವಣ್ಣಿಳಿದೆ ತಳ್ತ ವೊಲಕ್ಕುಂ || 176 ||

- ಬಿತ್ತಿನ್ನದೆ ಬೇರೆನ್ನದ |
 ನಿತ್ತುಂ ಭಾಗಂಗಳಿಂದೆಯುಂ ಕುತ್ತಗಳಂ ||
 ತುತ್ತವ ಗಿಡುವವೊಲಕ್ಕುಂ |
 ಪತ್ತುಗೊಳಲ್ ಸಿರಿ ಪರೋಪಕಾರಿಗಳೆಡೆಯೊಳ್ || 177 ||
 ಸಂಗಳಿಸಿದ ಸಿರಿ ತಮ್ಮಿಂ |
 ಪಿಂಗಿದೊಡಂ ಪರಹಿತಂಗಳಂ ಮಾಡುವುದಂ ||
 ತಾಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ವೆಡಿದ ಕ |
 ಜ್ಜಂಗಳನಣುವಮಲಮತಿಗಳೇನುಟಿದಪರೇ || 178 ||
 ಪರರೆಡರಂ ಹರಿವುದಯೊಳ್ |
 ನಿರಂತರಂ ನಿರತರಾದುದಾರಗ್ಗೆಡಲಾ ||
 ವರಿಸಲೊಡಂ ಗೆಯಲಾಱಿದೆ |
 ಪರೋಪಕಾರನುನಲಟ್ಟು ಬೇಗುದಿಗೊಳ್ಳರ್ || 179 ||
 ಪರಹಿತಮಂ ಗೆಯ್ಯದಱಿಂ |
 ದೊರೆಕೊಳ್ಳೊಡೆ ಕೇಡು ದಂದುಗೆಂಬಡದಾರ್ಯರ್ ||
 ಪರಿವರ್ತಿಸಿಯುಂ ತಮ್ಮಯ |
 ತರೀರಮಂ ಪಡೆಯತಕ್ಕುದಾ ಕೇಡೆಂಬರ್ || 180 ||

23. ವಾಸ.

- ಬೇಡುವ ಬಡವಗ್ಗೊಲವಿಂ |
 ನೀಡಿಲ್ಲದೆ ಕುಡುವುದೊಂದೆ ಚಾಗಮೆನಿಕ್ಕುಂ ||
 ನೋಡುವೊಡಿತರಗ್ಗೊಡರಿಸ |
 ಕೋಡೆಲ್ಲಂ ಮಗುಟ್ಟು ಪಡೆಯಲೀವ ಕಡಂ ದಲ್ || 181 ||

ಎರೆವುದು ಸುಗತಿಪ್ರದನುಂ |
 ದೊರೆವನರುಳ್ಳೊಡಮದಾಗಳುಂ ಪೊಲ್ಲದು ನಿ ||
 ಸ್ವರೋಳಿಸಪ ಕೋಡು ಸದ್ಗತಿ |
 ನಿರೋಧಕರನುಂಬರುಳ್ಳೊಡಮದೊಳ್ಳಿತು ಕೇಳು || 182 ||

ಬಡನರೆವಾವೆಂದೆರಿವರ್ |
 ನುಡಿವಂದದೆ ತಾನುಮುನ್ಯರೆಡೆಯೊಳದೆಂದುಂ ||
 ನುಡಿಯದುದಂತುಟು ತನ್ನೊಳ್ |
 ನುಡಿವರ್ಗವುದು ಕುಲೀನರೊಳ್ ಸಹಜಗುಣಂ || 183 ||

ಬೇಡುವುದು ದುಃಖದಂ ಮೇಣ್ |
 ಬೇಡಲ್ಪಡುವುದುಮನಿತ್ತೆ ಕಾಣ್ಬನ್ನೆವರಂ ||
 ಬೇಡಿದುದಂ ಪಡೆದುದಱುಂ |
 ನಾಡೆಯುನುಲರ್ದಿಪರ್ಪ ಯಾಚಕರ್ಕ್ಕಳ ಮೊಗೆಮಂ || 184 ||

ಪಸಿವಂ ಸೈರಿಸುವುದು ತಾ |
 ಪಸರೊಳ್ ಪೆಸರ್ವಡೆದ ಬಲೈಯೆನಿಸುಗುಮದಱುಂ ||
 ಪಸಿದರ ಪಸಿವಂ ವಿತರಣ |
 ದೆಸಕದೆ ಪಱಿಯಿಪರ ಬಲೈಯಗ್ಗೆಳಮೆನಿಕುಂ || 185 ||

ಬಡವರ್ಗಡಸಿದ ಪಸಿವಂ |
 ತಡೆಯದೆ ಕಿಡಿಸುಗೆ ಧನಾಡ್ಯರರ್ಥವ್ಯಯದಿಂ ||
 ದೆಡರೊಳ್ ನೆರವಪ್ಪಂತಿರಿ |
 ಕಡವರನುಂ ಪದುಳಮಿರಿಸುವೆಡೆಯಾ ಧರ್ನುಂ || 186 ||

ಒಟ್ಟಜಿಯಿಂದಂ ಪಸಿದ |

ಗ್ಗಟ್ಟುದನುಣಲಿಕ್ಕಿ ಬಟಿಕಮುಣ್ಣಾನನೆಂದುಂ ||

ಮುಟ್ಟಲ್ಕಣ್ಣದು ಮನುಜಂ |

ಗೆಟ್ಟುಳಿಯಂ ಪಡೆದು ಕೊಲ್ವ ಪಸಿನೆಂಬ ಗೆದಂ || 187 ||

ಕಡವರನುಂ ಕುಡದಾಗಂ |

ಮಡಲಿಱುದಳಿಸಿದೆ ಮಡುಗುವಾ ಕಲ್ಲೆದೆಯರ್ ||

ಬಡವರ್ಗಿತ್ತಾನಂದಮ |

ನೊಡರಿಪುದಱಿನೊಗೆವ ಸೊಗಮನಱಿಯದರಕ್ಕುಂ || 188 ||

ಧನಸಂಖ್ಯೆ ಪೂರ್ಣಮಕ್ಕೆಂ |

ದು ನಿರ್ಧನಗ್ಗನ್ನದಾನಮೆಸಗದೆ ತಾನೊ ||

ವನನೆ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಣ್ಬದು ಯಾ |

ಚನೆಯಿಂದಂ ದಿಟದೆ ಹೀನಮೆಂಬರ್ ತಿಳಿದರ್ || 189 ||

ಸಾವಿನವೋಲ್ ದುಃಖಾವಹ |

ಮಾವುದುಮಿಲ್ಲಿ ವಸುಂಧರಾವಳಯದೊಳಾ ||

ಸಾವುಂ ಲೇಸೆನಿಕುಂ ದು |

ವೈವದೆ ಬಂದೆರಿವರ್ಗೀಯಲಾಱಿದೊಡೊರ್ವಂ || 190 ||

24. ಕೀರ್ತಿ.

ದೀನಗ್ಗೊಳವಿಂದೆಸವುದು |

ಪಾನಮನಱಿದರ ಪೊಗಜ್ಜೆಗೆಡೆಯಪ್ಪುದು ಮೇರ್ ||

ಮಾನವರ್ಗಿದಱಿಂದಂ ಪೆಱ |

ತೇನಿರ್ಪುದೊ ಕಾಣೆನಿಹದೊಳೊಂದುವ ಲಾಭಂ || 191 ||

ಬಡವರ್ ಬೇಡುವ ಪುರುಳಂ |
 ಸಡಗರದಿಂದಿತ್ತು ಚಾಗಮಂ ಮೆಱುವವರೊಳ್ ||
 ತೊಡದಿಪ್ಪೊಳ್ಳ ಸಮನೆ ಕ | ✓
 ನ್ನಡಿಕುಂ ಕಬ್ಬಂಗಳೆಲ್ಲಮವನೀತಳದೊಳ್ || 192 ||

ಪರೆದು ದಿಗಂತಂಬರಮಂ |
 ಬರಮಂ ಪುದಿದೆಣೆಗೆ ಬರ್ಪುದೊಂದಿಲ್ಲೆ ನಿಪೆ ||
 ಟ್ತರದಿಂದಮೆಸೆವ ಜಸದಂ |
 ತಿರೆಯೋಲ್ ತಿರನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುದಾವುದೊ ತಿರೆಯೋಳ್ || 193 ||

ತಿರೆಯೊಳಗೆಟಿಯದ ಜಸಮಂ |
 ತಿರನಾಗಿರೆ ನಿಱುಸಿ ನೆಗಟ್ಟು ಮಹಿಮೋನ್ನತರಂ ||
 ಸುರಲೋಕಕೆಯ್ದ ದವರಿಂ |
 ಪಿರಿಯರೆನುತ್ತೆಯ್ದೆ ಕೊಂಡುಕೊನೆವರ್ ದಿವಿಜರ್ || 194 ||

ಜಸದ ತನುವೆಸಕಮಂ ಪೆ |
 ಚರಸುವೀ ಭೌತಿಕಶರೀರದೆಡರುಂ ಮತ್ತಾ ||
 ಜಸದೊಡಲಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಪೀ |
 ಕಸದೊಡಲಟಿವುಂ ಮಹಾಂತರಲ್ಲದರ್ಗುಂಟೀ || 195 ||

ಪುಟ್ಟುವೊಡೆ ಮನುಜರಿಳೆಯೋಳ್ |
 ಪುಟ್ಟುಗೆ ವಿಖ್ಯಾತವಡೆವ ಗುಣದೊಡನೆದಱುಂ ||
 ದಿಟ್ಟಿಳಮಾಗದರೇಕೆಯೊ |
 ಪುಟ್ಟದಪರ್ ಪುಟ್ಟದಿಪ್ಪುದೊಳ್ಳಿ ತವಂದಿರ್ || 196 ||

- ತೆಗಡೆ ಪೆಱರೀಕೆ ಮುಳಿವರೊ |
 ಪೊಗಟ್ಟೆ ಗೆಡೆಯಪ್ಪ ತೆಱದೆ ನೆಗೆಟದ ಮನುಜರ್ ||
 ತೆಗಟ್ಟೆಗ್ಗೆ ಮುಳಿದು ಫಳಮೇಂ | ✓
 ತೆಗಟ್ಟೆ ತವರಾಗದಂತು ನೆಗೆಟಲ್ವೇಱ್ಕುಂ || 197 ||
 ಮನುಜಂ ವಸುಧಾತಳದೊಳ್ |
 ಜನಿಸಿದುದಕ್ಕರ್ವುದಾನುನೊಂದಱೊಳಱಿದರ್ ||
 ಮನಮೊಲ್ವಿನೆಗಂ ಖ್ಯಾತಿಯ | ✓
 ನನುಗೊಳಿಸಲ್ವೇಱ್ಕುಮಿಲ್ಲದೊಡೆ ವಿತಿ ಜನನಂ || 198 ||
 ಸುಲಲಿತಗುಣರ ಪೊಗಟ್ಟೆಗೆ |
 ಪೊಲನಾಗದ ಮನುಜರೊಡಲ ಪೊಱಿಯಂ ಪೊತ್ತಾ ||
 ನೆಲದೊಳ್ ಕಸಮಂ ಸೋದಿಸಿ |
 ಪಲಸೂಱ್ ಬಿತ್ತಿದೊಡನಾಗದೊಳ್ಳೆಳಸೆಂಬರ್ || 199 ||
 ಎಂದುಂ ಪೊಂದದ ಕೀರ್ತಿಯ |
 ನೊಂದಿದನೇ ಬಾಱ್ಪನೆಂದು ಪೇಱ್ಪಡೆಗುಂ ||
 ನಂದೆಗೆ ಪಕ್ಕಾದವನಂ |
 ಪೊಂದಿದನೆನಲಕ್ಕು ಮಾತನೊಳ್ ಪುರುಳುಂಟೇ || 200 ||

25. ದಯೆ.

- ಸಿರಿಯೊಳಗೆಲ್ಲಂ ಪೇರೈ |
 ಸಿರಿಯೆನಿಕುಂ ಕರುಣೆಯೆಂಬ ಸಿರಿಯದಱೊರೆಗಂ ||
 ದೊರೆಗಂ ಬಂದಪ್ಪುದೆ ಕ |
 ಸ್ವರೊಳಂ ದೊರೆಕೊಳ್ಳೆ ವಿತ್ತರೂಪದ ವಿಭವಂ || 201 ||

ಅನುದಿರೆ ಮೆಹಿವುದು ದಯೆಯಂ |
 ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಮೊಳ್ಳಿತದೆಲ್ಲಾ ||
 ಸಮಯಂಗಳನಾರಯ್ಯೊಡ |
 ಮಮಲಸುಖಕ್ಕದುವೆ ಸಾಧನಂ ಸೆಜತುಂಟೇ|| 202 ||

ಆರೆದೆಯಿಂ ಕರುಣಾರಸ |
 ಪೂರಂ ಪೊಪಸೂಸಿ ಪರಿವುದವರ್ಗೇಪೊಟ್ಟುಂ ||
 ಘೋರತರವೇದನಾರವ |
 ಪೂರಿತನರಕಪ್ರವೇಶಮಿಲ್ಲಂ ದಿಟದಿಂ || 203 ||

ಭೂತಂಗಳೊಳನುಕಂಪೆಯ |
 ನೇತರ್ಕೆನ್ನದೆ ಸಮಂತು ಮೆಹಿಯುತ್ತುಮವಂ ||
 ಪ್ರೀತಿಯಿನೋವುರ್ವರ್ಗೊಂದುಂ |
 ಚೇತಕೆ ಭೀತಿಯನಮರ್ಚಿ ತವಿಸಘಮಿಲ್ಲಂ || 204 ||

ನೆಹಿಯೆ ದಯಾರಸದಿಂದಂ |
 ತುಱುಗಿದ ಹೃತ್ಕಮಲಮುಳ್ಳರಂ ದುಃಖಂಗಳ್ ||
 ಮಱುಗಿಸವಿದರ್ಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕಿಗ |
 ಳಱಿವೊಡೆ ತಿರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ವ ಮಾನಸರೆಲ್ಲಂ || 205 ||

ಮಱುಕಮನೆದೆಯಿಂ ತೊಲಗಿಸಿ |
 ದುಱುದುಂಬಿತನಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕುಗುಡುವದಯಕ್ಕಳ್ ||
 ಮಱುಮೆಯೊಳ್ಳೊದವುವಲಂ |
 ಮಹಿದಿರ್ಪರ್ ಮಹಿಯದಿದೊಡಿಂತೆಸಗುವರೆ || 206 ||

ಪುರುಳಿಲ್ಲದವಂಗೆಂತುಟು |
 ದೊರೆಕೊಳ್ಳವು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಸುಖಭೋಗಂಗಳ್ ||
 ಕರುಣೆಯನುಟಿದಂಗೆಂತುಟು |
 ಪರಲೋಕಸುಖಾನುಭೂತಿ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದು ಕೇಳ್ || 207 ||
 ದುರ್ಯೋಧನ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ |
 ಪೂರ್ವದೊಡೆಂದಾನುವೊಂದಲಕ್ಕುಂ ಸಿರಿಯಂ ||
 ನಿರ್ದಯತೆ ಪೂರ್ವ ಮನುಜಂ |
 ಬಟ್ಟಪನೆಂಬಾಸೆಯಿಲ್ಲಮಟಿದವನೆ ವಲಂ || 208 ||
 ಪರಿಕಿಸುವೊಡೆ ಭೂತದಯಾ |
 ವಿರಹಿತಹೃದಯಕ್ಕಳಪನನೆಸವುದು ಬೆಳ್ಳ ||
 ಕ್ಕರಿಗರ್ ವೇದೋದಿತತ |
 ತ್ವರಹಸ್ಯಮನೋದಿ ತಿಳವುದಕ್ಕೇನೆಯಕ್ಕುಂ || 209 ||
 ಅದಿರದಿರಾಂತು ನಿಲಲಾ |
 ಅದರಂ ನಿಷ್ಕರುಣರಬಲಿಸಲ್ಕೆಯ್ಯವ ಕಾ ||
 ಲದೆ ನೆನೆಗೆ ತಮ್ಮನತಿಬಲ |
 ಪದಿಪ್ಪಲೆಯ್ಪ ವೇಳೆಯೊಳ್ ತಮ್ಮಿರವಂ || 210 ||

26. ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುದಿರುವುದು.

ತನ್ನ ಶರೀರದೊಳಡಗಂ |
 ಕೆನ್ನಂ ಪೆರ್ಚಿಸುವಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ಪ್ರಾಣಿಯನೊಂ ||
 ದಂ ನೇರ್ದಬಲಡಗಂ ತಿ |
 ಸ್ವಂ ನಿಘೃಣನಾತನೆಂತು ದಯೆಯಂ ಮೆಟುವಂ || 211 ||

ಕಾಪಿಟ್ಟೋವದ ಮನುಜನೆ |
 ನೇಪರಿಯೋಳ್ ತೊಪ್ಪಿದು ಪರಿಗುಮರ್ಥವ್ರಾತಂ ||
 ಆ ಪರಿಯೊಳಡಗನುಣ್ಬಾ |
 ಪಾಪಿಯ ಮನದಿಂದೆ ಪಾಪಿ ಪೋಕುಂ ಕರುಣಂ || 212 ||

ಕೊಲಲೆಂದು ಕೆಯ್ದುವಂ ಕರ |
 ತಲದೊಳ್ ಪಿಡಿದಿರ್ಪನೆರ್ಡೆಯವೋಲ್ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ||
 ಸಲೆ ತಿಂದು ತೇಗುವವನೆರ್ಡೆ |
 ಕೊಲೆಯಂ ಪಾರ್ದಿಕ್ಕುಮಲ್ಲದಪ್ಪಿಗುಮೆ ದಯೆಯಂ || 213 ||

ಕರುಣೆಯದಾವುದಹಿಂಸಾ |
 ಚರಣಂ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಾವುದಾರಯೆ ಹಿಂಸಾ ||
 ಚರಣಂ ಹಿಂಸಾಜನ್ಯಂ |
 ತರಸಮದಂ ತಿನ್ನುದಾಗ್ಗಮುಱನಲ್ಲದಪ್ಪಿಂ || 214 ||

ಅಡದಿನ್ನದಪನ ದೂಸಪ್ಪಿ |
 ನೊಡಲೊಳ್ ನೆಲಸುವುವು ಜೀವಿಗಳ್ಳಸುಗಳವಂ ||
 ಕಿಡಿಸಿಯಡದಿನ್ನ ನರನಂ |
 ಪಡಿದೆಪ್ಪಿದೇಂ ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಪೋಗಲೀಗುಮೆ ನರಕಂ || 215 ||

ಬಿಕ್ಕನುಣಲೆಂದು ಮಾನಸ |
 ರಿಕ್ಕರ್ ಜೀವಿಗಳನದಪ್ಪಿನಾತಂಗಳ್ಳಿಂ ||
 ತಕ್ಕುಮುಘಮೆಂಬ ವಾತೇಂ |
 ತಕ್ಕುದೆ ಮಾಪುವರದಾರೊ ಕೊಳ್ಳದೊಡಡಗಂ || 216 ||

- ಅಡಗೆಂಬುದು ಪರಿಕಿಸಿ ನೋ |
 ಪ್ಪೊಡೆ ಪೆಱತೊಂದೊಡಲ ಪೂತಿಗಂಧಿವ್ರಣನಾ ||
 ಅಡಗಿನ ಮಲಿನತೆಯಂ ತಿಳಿ |
 ದಡದಿನ್ನು ದನುಟಿಯವೇಱ್ಪುದಱಿವುಳ್ಳ ನರಂ || 217 ||
 ಭ್ರಮೆಗೆಂದುಮೆಡೆಯನೀಯದ |
 ವಿಮಲಪ್ರಜ್ಞಾ ವಿಶೇಷಕಾಡುಂಬೊಲನಾ ||
 ದಮಲಗುಣರುಣ್ಬರೇ ಕರು |
 ಣಮನುಟಿದಟಿದೊಂದು ಜೀವದೊಡಲೆಡೆಯಡಗಂ || 218 ||
 ಉರಿಯೊಳಗಾಜ್ಯಾಹುತಿಯಂ |
 ಸುರಿದು ಸುರರ್ ತಣಿಯೆ ಸಾಸಿರಂ ಸವಮಂ ಬಿ ||
 ತ್ತರಿವುದಱಿನೊಂದುಜೀವನು |
 ನರಿದದಱೊಡಲಡಗನುಣ್ಣುದುದೆ ವರಮೆನಿಕುಂ || 219 ||
 ಅಟಿಯದೆ ಜೀವನುನೊಂದುಮ |
 ನುಟಿದಡಗಂ ತಿನ್ನ ಪಾಪಮಂ ನೆಗಲ್ಪವನಂ ||
 ಬಟಿಸಾರ್ದು ಕುಂಬಿಡುಗುಮಸ |
 ಕಟಿದನುರಾಗದೆ ಸಮಸ್ತ ಜೀವನಿಕಾಯಂ || 220 ||

28. ಕಪಟವಾದ ನಡತೆ.

- ಮನದೆಡೆಯೊಳ್ ನೆಲಸಿದ ವಂ |
 ಚನೆಯಂ ಮಱಸಲ್ಕಿ ಪೊಱಗೆ ನೇರಿದನಾಗ ||
 ಲ್ಕನುಗೊಳಿಸಿದ ವೇಷಂಗಂ ||
 ಡು ನಕ್ಕಪುವು ಪಂಚಭೂತಮೊಡಲೊಳ್ ನರನಾ || 221 ||

ಅಱಿದುಂ ಪಾಪಾಚರಣದೊ |
 ಳಿಱಗಲ್ ಮಾನಸಕೆ ತಿಱಪ್ರಗುಡುವೊಡೆ ಮನುಜರ್ ||
 ಅಱಿಯದರಂ ಬಿಱಗಾಗಿಸ |
 ಪೊಱಿಗಣ ಮುನಿವರ್ಯವೇಷಮೇಗೆಯ್ ಪುದೋ || 222 ||

ಚಿತ್ತಮನಾಳಲ್ ನೆಱುಡೆ |
 ಕಿತ್ತಡಿವರಿಜಾಂತು ಮನಕೆ ಬೆಸಕೆಯ್ ನರಂ ||
 ಪತ್ತಿಸಿ ಪುಲಿದೊವಲಂ ಮೆ |
 ಯ್ ತ್ತಂ ಕೆಯ್ ಳೋಳೆ ಮೇವ ವೃಷಮಂ ಪೋಲ್ವಂ || 223 ||

ಪದೆದು ಖಲಂ ತವಸಿಯ ಜೋ |
 ಹದ ಮಱಿಯೋಳ್ ನಿಂದು ದುರಿತಕೃತ್ಯಮನೊಡರಿ ||
 ಪ್ಪುದು ಪೊದಱಿಲ್ಲಿ ಕಿರಾತಂ |
 ಪುದುಗಿದುರ್ ಖಗಾಳಿವಿಡಿವುದರ್ಕ್ಕೇಣೆಯಕ್ಕುಂ || 224 ||

ಪೆಱರೊಲ್ಮಿ ವಡೆಯಲವರೊಳ್ |
 ಪಱಿದೆಂ ಸಂಸೃತಿಯ ಪತ್ತನೆಂಬರ ಕಪಟಂ ||
 ಮಱುಗುತ್ತೇಗೆಯ್ ವೆನು |
 ತ್ತೊಱಿಲ್ವಿನಂ ಬಟಕೆ ದುಃಖಮಂ ಬಳೆಯಿಸುಗುಂ || 225 ||

ತೊಱಿಯದೆ ವಿಷಯಸ್ಪೃಹೆಯಂ |
 ತೊಱಿದರವೋಲ್ ತೋಱಿ ವೇಷಭಾಷೆಗಳಿಂದಂ ||
 ನೆಱರಂ ವಂಚಿಸಿಯೇ ಬಾ |
 ಱ್ಪಱಿಗುಲಿವೋಲ್ ಕಠಿನಹೃದಯ ರಾರೊಳರಿಳೆಯೋಳ್ || 226 ||

ಗುಂಜಿಯವೋಲ್ ಪೊಜಗೆ ಕರಂ |
 ರಂಜಕರಾಗಿದು ಮಂಜುವೇಷದಿನೊಳಗಾ ||
 ಗುಂಜಿಯ ಮೂಗಿನ ತೆಪದಿಂ |
 ದಂಜನವರ್ಣಕ್ಕಳಾದರುಂ ಧರೆಯೊಳೊಳರ್ ✓ || 227 ||
 ಚಿತ್ತದೆ ಕಪಿ ನೆಲಸಿರಿಯುಂ |
 ಕಿತ್ತಡಿಗಳ ತೆಪದೆ ತೊಪಿಗಳೊಳ್ ಪಲಸೂಲ್ ಮೀ ||
 ಯುತ್ತಿಂತುಟು ಬೈಡಾಲಕ |
 ವೃತ್ತಿಯನಾಂತಿರ್ಪ ಧೂರ್ತರೆನಿಬರೊ ಧರೆಯೊಳ್ ✓ || 228 ||
 ನೇರಿತು ಬಾಣಂ ಕ್ರಿಯೆಯೊಳ್ |
 ಕ್ರೂರಂ ವಕ್ರಂ ವಿಪಂಚಿ ಸುಖಕರಮದಪಿಂ ||
 ನೇರಿದರಲ್ಲದರೆಂಬುದ |
 ನಾರಯ್ಯುದು ಚರ್ಯೆಯಿಂದಮೇವುದೊ ವೇಷಂ ✓ || 229 ||
 ಪಿರಿಯರ ಪಟಿವೆಸಕಗಳಂ |
 ವಿರಚಿಸದೊಡೆ ತಾಪಸಕ್ಕಳದುವೇ ಸಾಲ್ಕುಂ ||
 ಶಿರದೊಳ್ ಜಡೆವಳೆಯಿಪುದಂ |
 ಶಿರಮಂ ಬೋಟಿವುದನುಟಿದೊಡಂ ಕ್ಷತಿಯಿಲ್ಲಂ || 230 ||

29. ಕಳದೆ ಇರುವುದು.

ಇಳಿಯೊಳ್ ಮನುಜಂ ಸದ್ಗತಿ |
 ಗಳಸುವೊಡೆನ್ನದುಮನನ್ಯರೊಡಮೆಯನೊಂದಂ ||
 ಕಳಲೆಳಸದ ಮಾಪ್ಪೆಯಿನಾ |
 ಗಳುಮೆರ್ದೆಯಂ ಕಾವುದಪ್ರಮತ್ತತೆಯಿಂದಂ || 231 ||

ಮನದೊಳ್ ಕಾಪ್ಪೆಯ್ತುಗಳಂ |
 ನೆನಪೊಡಮುಘಮೆ ವಲಮೆಂಬರಣಿದವರದಱಿಂ ||
 ಮನದೆಡೆಯೊಳೆಂದುಮನ್ಯರ |
 ಧನಾದಿಯಂ ಕಳ್ಳ ಚಿಂತೆಗೆಡೆಗುಡವೇಡಂ || 232 ||

ಪರರಂ ವಂಚಿಸಿ ಕಳ್ಳಪ |
 ಹರಿಸಿದ ಕಸವರಮಗುಂತಿವಡೆದಗ್ಗಲಿಪಂ ||
 ತಿರೆ ತೋಱಿ ಬೇಗದಿಂ ಮೆ |
 ಯ್ಗರೆಗುಂ ಮೆಯ್ಗರೆಯೆ ಕೂಡೆ ಮುನ್ನಿದರ್ಪನುಂ || 233 ||

ಸ್ತೇಯದೊಳಳಿಪು ನರಂ ಗಾ |
 ಪ್ಯಾಯನಮೆಂಬಿನೆಗೆಮಾದಿಯೊಳ್ ತೋಱಿದೊಡಂ ||
 ಆಯತಿಯೊಳಟಿಯದಱಲಂ |
 ಬೀಯದ ಬೇವಸಮನುಂಟುಮಾಡಿಯೆ ಮಾಣ್ಣುಂ || 234 ||

ಪರರಂ ಬಂಚಿಸಿ ಪುರುಳಂ |
 ಪರಿಹರಿಸಲ್ಕವರ ಮಱವೆಯಂ ಪಾರ್ದಿರ್ಪರ್ ||
 ಕರುಣೆಯುಮಂ ಕೂರ್ಮೆಯುಮಂ |
 ಪರರೊಳ್ ಮೆಱೆಯಲ್ಕದೆಂತು ನೆಱೆವರ್ ಧರಿಯೊಳ್ || 235 ||

ಕಳವಿನೊಳತ್ಯುತ್ಕಟಮಾ |
 ದಳಿಪಂ ತಳೆದಿರ್ಪ ನೀಚಮನುಜರ್ ಜೀವಂ ||
 ಗಳ ಪರಿಣತಿಯಂ ಗತಿಯಂ ||
 ತಿಳಿದು ಸುಮಾರ್ಗದೊಳೆ ನಡೆಯಲೇನಾರ್ತಪರೇ || 236 ||

- ಜೀವಂಗಳ್ಕುಂಟಾಗುವ |
ಭಾವಿಸ್ಥಿತಿಯಂ ಸಮಂತು ತಿಳಿದಮಳಿನರೋಳ್ ||
ಕೇವಲತನೋತಿರೇಕದಿ |
ನಾವಿರ್ಭವಮಪ್ಪ ಚಾರ್ಯಮೆಡೆವಡೆದವುದೇ || 237 ||
ತೊಳಗುವ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ |
ಬೆಳಗಿಂ ಪಜ್ಜಳಪ ಮನದೆ ನೆಲಸುವವೊಲಿಂ ||
ಕಳವಿನೊಳೆಗಿದ ಮಾನಸ |
ದೊಳಾವಗಂ ನೆಲಸಿದಪ್ಪುದತಿಸಂಧಾನಂ || 238 ||
ತಮಗೆ ಕಳವೊಂದೆ ಪುರುಷಾ |
ರ್ಥಮೆಂದು ಭಾವಿಸುತಿ ಹೃದಯದೊಳ್ ಪರರ ಪದಾ ||
ರ್ಥಮನೀಲ್ದ ಕೊಳ್ಳ ತೆನಂ |
ಸಮಕಟ್ಟುವ ನೀಚರಚಿರಕಾಲದೊಳೆವರ್ || 239 #
ಕಳವಿಂಗೆಗಿದ ಮನುಜರ |
ಕಳೆಬರಂಗಳುಮವರ್ಗ್ಗೆ ಬಸಮಲ್ಲೆಂತುಂ ||
ಕಳವಿಂಗೆಗಿದ ನರರ್ಗಾ |
ನಿಳಿಂಪನಿಳಯಮುಮಧೀನಮಲ್ಲದುದಲ್ಲಂ || 240 ||

30. ನಿಜಹೇಳುವುದು.

- ಪರಿಕಿವೊಡೆ ಸತ್ಯಮೆಂಬುದು |
ಪರರ್ಗ್ಗೆ ಪುಚ್ಚತಿಯನಾವ ತೆನಿದೊಳಮಿನಿಸುಂ ||
ದೊರೆಕೊಳಿಸದ ವಚನಂಗಳ |
ನೊರೆವುದೆ ಪೆಲತೊಂದುಮಲ್ಲಮೆಂಬರ್ ತಿಳಿದರ್ || 241 ||

ಪುಸಿಯಿಂದೆತ್ತಾನುಂ ಸಮು |
 ನಿಸುವೊಡೆ ನಿದೋಷಮಾದ ಹಿತಮನ್ಯಗ್ಗುಂ ||
 ಪುಸಿನುಡಿಯುಂ ಪರ್ಯಾಲೋ |
 ಚಿಸಿ ನೋಪ್ಪೊಡೆ ದಿಟದ ತೆಪನನೊಳಕೊಂಡಿಕ್ಕುಂ || 242 ||

ಹೃದಯಮುಪಿತಿಪುರದಂ ಪುಸಿ |
 ಯದಿರ್ಕೆ ನರನಂತು ಪುಸಿದನಾದೊಡೆ ಬಟಿಕಂ ||
 ಹೃದಯಮದು ಸಕ್ಕಿಯಾಗು |
 ತ್ತೊದವಿಸಿ ಬೇವಸಮನಿರದೆ ಬೇಯಿಕುಮವನಂ || 243 ||

ನುಡಿಯದೆ ಪುಸಿವಾತುಗಳಂ |
 ನುಡಿಗಂ ಮಾನಸಕಮೆಂದುಮವಿಸಂವಾದಂ ||
 ಗೆಡೆಗೊಳ್ವಂತುಟು ನೆಗಟ್ಟರ್ |
 ಪಡೆವರ್ ಸಜ್ಜನರ ಮಾನಸಂಗಳೊಳೆಡೆಯಂ || 244 ||

ಹೃದಯಕೆ ಪೊರ್ದುಗೆಯುಪ್ಪನ |
 ಮದಂಭದಿಂ ದಿಟಮನೊರೆವ ನನ್ನಿವೆಡಂಗಳ್ ||
 ಪದೆದು ತಪೋದಾನಂಗಳ |
 ನೊದವಿಸಿ ಪೆಸರ್ವಡೆದರಿಂದಮಗ್ಗುಳಮೆನಿಸರ್ || 245 ||

ಪುಸಿಯದುದಪಂತಿವೋಲ್ ಮಾ |
 ನಸರ್ಗಿಹದೊಳ್ ಜಸಕೆ ಕಾರಣಂ ಪೆಪಿತಿಲ್ಲೊಂ ||
 ದಿಸುಗುಮವರ್ಗ್ಗದುನೆ ಪರ |
 ಕೈ ಸಾರಸಾಧನಮೆನಿಪ್ಪ ಧರ್ಮಂಗಳುಮಂ || 246 ||

ಎಡವಿಡದೊರ್ವಂ ಸಟಿಯಂ |
 ನುಡಿಯಿಂ ತೊಲಗಿಸಿ ಯಥಾರ್ಥಮಂ ಪೇಟಲ್ಯಾಂ ||
 ತೋಡವಂ ಮತ್ತಿ ನಟಂಗಳ |
 ನೊಡರಿಸದೊಡಮಾವ ತೆಟದ ಹಾನಿಯುಮಿಲ್ಲಂ || 247 ||

ಒದವುಗುಮೆಂತುಟು ಮಾನಸ |
 ನ ದೇಹದೊಳ್ ನಿರ್ಮಲತ್ವಮಂ ಬುವಿನಿಂದಂ ||
 ಒದವಿದವುದಂತುಟಾತನ |
 ಹೃದಯದೊಳನುಲತೆ ಯಥಾರ್ಥವಾದಿತಿಯಿಂದಂ || 248 ||

ಜಗದಿರುಳಂ ತವಿಸುವ ದೀ |
 ವಿಗೆಗಳ್ ಪಲವ್ರಾಂಟವರ್ಕೆ ದೀವಿಗೇವೆಸರೇಂ ||
 ತಗುಗುಮೆ ಬಗೆಯಿರುಳಂ ತೊ |
 ಟ್ಟಿಗೆ ತವಿಸುವ ಸತ್ಯಮೆಂಬ ದೀಪಮೆ ದೀಪಂ || 249 ||

ಜಗದೊಳ್ ಪ್ರಮಾಣಮೆನಿಸುವ |
 ನಿಗೆಮಾಗಮಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ನಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ್ ||
 ನಿಗದಿಸುಗುಂ ನಿಕ್ಕು ನಮಂ |
 ಮಿಗುವಟಿನ್ನಿಲ್ಲಮೆನುತುಮೊಕ್ಕೊರಲಿಂದಂ || 250 ||

31. ಕೋಪವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಕೇಡಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವೆಡೆಯೊಳ್ |
 ಮೂಡಲ್ಕೆಡೆಗುಡದೆ ಮುಳಿಸನುಡಿವನೆ ತಿಳಿದಂ ||
 ಕೇಡಂ ಪುಟ್ಟಿಸದೆಡೆಯೊಳ್ |
 ನಾಡೆಯುಮಾ ಮುಳಿಸನುಡಿದೊಡೇನುಡಿಯದೊಡೇಂ || 251 ||

ಬಲ್ಲಿದರೊಳ್ ಕತಿಯಾಗ್ಗಂ |
 ತಲ್ಲಣಮೊದವಿಸುಗುಮೆಂಬುದನುಭವಸಿದ್ಧಂ ||
 ಮೆಲ್ಲಿದರೊಳ್ ಕತಿ ಪಾಸಟ |
 ಯಿಲ್ಲದ ತಲ್ಲಣಮನೊದವಿಕುಂ ತಿಳಿವುದಿದಂ || 252 ||

ಅಳವಂ ಮಿಾಱಿದನರ್ಥಂ |
 ಗಳನೊದವಿಸಿ ದುಃಖಜಾಲದೊಳ್ ತೊಡರಿಸಿ ಮೇಣ್ ||
 ಬಳೆಯಿಸಿ ಪಗೆಯಂ ಕಿಡಿಸುವ |
 ಮುಳಿಸಂ ಮನದಿಂದೆ ಕಳೆಯವೇಟ್ಟುದು ತಿಳಿದಂ || 253 ||

ಮೊಗದೊಳ್ ಮಿಱಗುವ ನಗೆಯಂ |
 ಬಗೆಯೊಳ್ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಹರಿಸಮಂ ತೊಲಗಿಸುಗುಂ ||
 ಬಗೆವೊಡೆ ಮನುಜಂಗೆ ಕನ |
 ಲ್ಕೆಗೆ ಪಾಸಟಿಯಪ್ಪ ಪಗೆಯದಾವುದೊ ಜಗದೊಳ್ || 254 ||

ಮನುಜಂ ತನ್ನಂ ಕಾವೊಡೆ |
 ಮನಮಂ ಕಾವುದು ಕನಲ್ಕೆ ಮೊಳೆಯದ ತೆಱದಿಂ ||
 ಮನಮಂ ಕಾಯದೊಡೊಗೆದಾ |
 ಕನಲ್ಕೆಯಾತಂಗೆನರ್ಥಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಂ || 255 ||

ತನಗಿರ್ಕೆದಾಣಮಾದವ |
 ರನಲ್ಲದವರಾಪ್ತಮಿತ್ರರಂ ತಚ್ಚಿಂತಾ ||
 ವನಧಿಪ್ಪವರಂ ಸುಡುಗುಂ |
 ಕನಲ್ಕೆಯೆಂಬಾಶ್ರಯಾಶನೇಂ ನಿರ್ಘೃಣನೋ || 256 ||

ನೆಲನಂ ಕೆಯ್ಯಿಂದಂ ಮೋ |
 ದಲೊಡಂ ಕೆಯ್ಯಂತು ತಪ್ಪದೇರ್ಪೆತ್ತವುದಂ ||
 ತು ಲಯಂಬಡವಂ ತಪ್ಪದೆ |
 ಬಲಸೂಚಕಗುಣಮಿದೆಂದು ಕತಿಯಂ ತಳೆದಂ || 257 ||
 ಮಿಳ್ಳಿಸುವ ಶಿಖೆಗಳಿಂದಂ |
 ದಳ್ಳಿಪ ಪೆರ್ಗಿಚ್ಚು ಮೆಯ್ಯನಳುದರ್ಪಂತೆರ್ದೆಯಂ ||
 ಅಳ್ಳಿಱಿದೊರ್ವನಅಟ್ಟಿಯು |
 ಮೊಳ್ಳಿತ್ತಾತಂಗೆ ಮುಳಿಯದಿರಲಾಪೊಡೆ ಕೇಳ್ || 258 ||
 ಬಗೆಯೊಳ್ ಕಿನಿಸೆಂಬುದನಾ |
 ವಗಮುಳಿಯದ ನಿಷ್ಕಳಂಕಚರಿತರ ಬಗೆಯು ||
 ಲ್ಲೊಗೆದ ಮನೋರಥವಲ್ಲರಿ |
 ಲೊಗುಮಿಗೆಯಿಂ ಪೂತು ಕಾತು ಪಣ್ಣೊತ್ತಿಗದೆ ಪೇಳ್ || 259 ||
 ಕಡುಮುಳಿಸಿಂಗಾಸ್ಪದಮಂ |
 ಕುಡುವರ್ ಮೃತರನ್ನೊಡಲೊಳಸುವಿದೊಡಮೇಂ ||
 ಗಡ ಮುಳಿಸಂ ತೊಱಿದರ್ ಮೃತಿ |
 ಗಡೆಯಪ್ಪೊಡವಮರಂನರಾರಯ್ಯಲೊಡಂ || 260 ||

32. ಹಿಂಸೆನಾಡದಿರುವುದು.

ಪರಪೀಡನೆದಿಂದಂ ತಮ |
 ಗರಿದೆನಿಪಣಿಮಾದಿಸಿದ್ಧಿ ಸಮ್ಮನಿಸುವೊಡಂ ||
 ವಿರಚಿಸಲಾಗದನೆಂಬುದು |
 ನಿರವದ್ಯಗುಣಕ್ಕಳೆರ್ದೆಯ ತಱಿಸಲವಕ್ಕುಂ || 261 ||

ವಿದ್ವೇಷದಿನೋರ್ವಂ ತಮ |
ಗುದ್ವೇಗಂ ಮನದೊಳೊಗೆಯೆ ಕೇಡೆಸಗಿದೊಡಂ ||

ಸದ್ವೃತ್ತರ ಮುಯ್ಯ ವನೊಳ್ |
ವಿದ್ವೇಷಮನಾಂತು ಪೊಲ್ಲಕೆಯ್ಯರದೆಂದು || 262 ||

ಲೋಗರ್ ಪೊಲ್ಲಮೆಗೆಯ್ದೊಡ |
ಮಾಗ್ಸ್ಯರನಲ್ಲದಿರ್ಪ ತನ್ನೊಳ್ ಕೇಡಂ ||
ಯೋಗಿಯವಗ್ಗೊಡರಿಸಿದೊಡೆ |
ನೀಗಲ್ಕರಿದಪ್ಪ ದುಃಖಕಿರಲೆಡೆಯಪ್ಪಂ || 263 ||

ಮಸಗುತೆ ನಿನ್ನೊಳ್ ಪೊಲ್ಲದ |
ನಿಸಗಿದವರ್ ನಾಣ್ಣಿ ತಲೆಯನೆಳಗಿಸುವನ್ನಂ ||
ಒಸೆದನುನಯವಚನಂಗಳ |
ನುಸರಿದವರ್ಗ್ಗುಚಿತಶಿಕ್ಷೆಯಕ್ಕುಂ ದಿಟದಿಂ || 264 ||

ಪರರಬಲಂ ತನ್ನಬಲಂ |
ತಿರೆ ಭಾವಿಸುತವರ್ಗೆ ದುಃಖಮಾವಂದದೊಳಂ ||
ದೊರೆಕೊಳ್ಳದಂತು ವರ್ತಿಸ |
ದಿರೆ ನರನೇವಾಪ್ತಿಯವನ ವಿದ್ಯಾವಿಭವಂ || 265 ||

ಮನುಜ್ಗ್ನಿವು ದುಃಖಂಗಳ |
ನನುಗೊಳಿಸುವುವೆಂದು ತನ್ನಯಂತಃಕರಣಂ ||
ಕೃನುಮಿತಿಯಿಂದಂ ತಿಳಿದುವ |
ನಿನಿಸುಂ ಪೆಱರೊಳ್ ನೆಗೆಟ್ಟಲಾಗದು ತಿಳಿದಂ || 266 ||

- ಹೃದಯಮುಷಿವಂತು ದುಃಖಮು |
ನೊದವಿಸುವೆಸಕಮನದೆಂದುಮಾರೊಳಮಾವಂ ||
ದದೊಳಮಿನಿಸಾನುಮೊಡರಿಸ |
ದುದೆ ಧರ್ಮಗಳೊಳುದಾತ್ತಧರ್ಮಮೆನಿಕ್ಕುಂ || 267 ||
ಪರರೆಸಗಿದಲಿನೆರ್ದೆಯೊಳ್ |
ಪರಿತಾಪಂ ತನಗೆ ಪುಟ್ಟುವುದನಱಿದಿರ್ದುಂ ||
ನರನನ್ಯರ ಮನಕೇಕೆಯೊ |
ಪರಿತಾಪನುನುಂಟುಮಾಡುವೆಸಕಮನೆಸಪಂ || 268 ||
ಮುಂಬಗಲೊಳ್ ಪೆಱಗೊರ್ವಂ |
ಮುಂಬರಿದದವಲನುಂಟುಮಾಡಿದೊಡದು ತಾಂ||
ಪಿಂಬಗಲೊಳಾತನೆಡೆಗೊ |
ತ್ತಂಬದಿನೆಯ್ತುತ್ತಿ ಪುಟ್ಟಕುಂ ಮನಕತಮಂ || 269 ||
ದುಃಖಂಗಳನ್ಯಜೀವಿಗೆ |
ದುಃಖಮನೊದವಿಸುವ ನರರನಂಡಲೆವುದಱಿಂ ||
ದುಃಖಂಗಳೆಳಸದವರ್ |
ದುಃಖಮನೇನನ್ಯಜೀವಿಗೊದವಿಸಿದಪರೇ || 270 ||

33. ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು.

- ಇಳೆಯೊಳ್ ಸಮಸ್ತಧರ್ಮಂ |
ಗಳ ತಿರುಳಾವುದೆನೆ ಕೊಲ್ಲದುದು ಕೊಲೆಯೆಂಬ ||
ಗ್ಗಳದಘಮಿತರಾಘಂಗಳ |
ನಳುಂಬಮಪ್ಪಿನೆಗೆಮಾರೊಳಂ ಬಳೆಯಿಸುಗುಂ || 271 ||

ಮುದದಿಂದುಜಿಸಂ ಪಸಿದೆ |
 ಯ್ದದವರ್ಗಂ ಪಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟ ಬಟಿಕಂ ತಾನು ||
 ಣ್ಣು ದುಮಖಿಲಜೀವರಾಶಿಯ |
 ನೊದವಿದ ದಯೆಯಿಂದೆ ಕಾವುದುಂ ಸದ್ಧರ್ಮಂ || 272 ||

ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಂಗಳೊಳಂ |
 ಕೊಲ್ಲದುದೆಂಬಮಲಧರ್ಮಕೆಣೆವರ್ಪುದು ಬೇ ||
 ಷಿಲ್ಲಮದರ್ಕ್ಕೆರಡನೆಯದು |
 ಸೊಲ್ಲಿಸದುದು ಪುಸಿಯನೆಂಬರಮಳಪ್ರಜ್ಞರ್ || 273 ||

ಜೀವಮನಾವುದನಟಿಯದ |
 ಪಾವನತಮಮೆನಿಸುವನನೇಕಾರ್ತಿಯಿಂ ||
 ಕಾವುದು ಮನುಜಂ ಸದ್ಗತಿ |
 ಗೇವಮಿನಿತ್ತಿಲ್ಲದೆಯ್ದು ಲುತ್ತಮಮಾರ್ಗಂ || 274 ||

ಜನಿಗಳ್ಕುತೆ ಸಂಸೃತಿಬಂ |
 ಧನಮಂ ಪಱಿದಿಕ್ಕಿ ತೊಪ್ಪಿದನಿಂದಂ ಪಿರಿಯಂ ||
 ಹನನಮೆನಿಪ್ಪಘಕಳ್ಳು |
 ತ್ತನವರತಮಹಿಂಸೆಯೆಂಬ ಧರ್ಮಕೆ ಕೂರ್ಪಂ || 275 ||

ಜೀವದಯಾಪರನಾಗುತೆ |
 ಜೀವಮನಾವುದುಮನಟಿಯದಮಲವ್ರತಮಂ ||
 ಕಾವ ಮಹಾತ್ಮನನೆಲ್ಲಾ |
 ಜೀವಮುಮಂ ಕೊಲ್ಲ ಜವನುವಳಪಿಸಲಾಱಂ || 276 ||

ಪೆಱತೊಂದು ಜೀವಮಂ ತ |

ಳ್ಳಿಱುವುದನುಟಿದಂದು ತನ್ನ ಜೀವಿತನೊಡಲಂ ||

ತೊಱಿದೆಯ್ದು ವೊಡಂ ಮನುಜಂ |

ತಱುವದಱೊಡಲಿಂದೆ ತೊಲಗಿಸಲ್ಕಾಗಸುನಂ || 277 ||

ಯಾಗಂಗಳೊಳಿಕ್ಕಿದ ಪಶು |

ಮೇಗೆನಿಸುವ ಸುಖಮನೀಗುಮೆಂಬೊಡಮರೆಬರ್ ||

ಯೋಗಿಗಳಿತರಪ್ರಾಣಿವ |

ಧಾಗತಸುಖಮತಿಜಘ್ನಮೆಂದೆಣಿಸಿರ್ಪರ್ || 278 ||

ಕೊಲೆಯೆಂಬ ಪಾಪಕೃತ್ಯಮ |

ನೊಲವಿಂದೊಡರಿಸುವ ನೀಚರಿನಿಸುಂ ತಿಳಿಯರ್ ||

ಕೊಲೆಯ ಮಳಿನತೆಯನದನಱಿ |

ದಲಘುಗುಣಲ್ ಪೊಲೆಯರೆಂದೆ ಭಾವಿಪರವರಂ || 279 ||

ಬಡತನಕಂ ಕುತ್ತಕಮಿರ |

ಲೆಡೆಯಾಗಿ ದುರಂತದುಃಖದೊಳ್ ನರಲ್ಪವರಂ ||

ಮಡಿಪಿದರಿವರಾ ಭವದೊಳ್ |

ತಡೆಯದೆ ಜೀವಿಗಳನೆಂದು ನುಡಿವರ್ ತಿಳಿದರ್ || 280 ||

40. ವಿದ್ಯೆ.

ಕಲ್ಪುದು ಸಲೆ ಕಲನೇಡಿದ |

ನಲ್ವಿಜ್ಜಿಯನೊರ್ವನಂತು ಕಲ್ತ ಬಟಿಕ್ಕಂ ||

ನಿಲ್ವುದು ತಾಂ ಕಲ್ತಿರ್ಪಾ |

ನಲ್ವಿಜ್ಜಿಗೆ ತಗುವ ಮಾಟ್ಟೆಯಿಂ ಸತ್ಪಥದೊಳ್ || 281 ||

ಇತರಕಲಾವಗಮಕೆ ಸಾ |

ಹಿತಿಯುಂ ಗಣಿತಮುಮನೋಘಸಾಧನಮಕ್ಕುಂ ||

ಮತೀವಂತರ್ ಮನುಜಗ್ಗೀ |

ದ್ವಿತಯಂ ಕಣ್ಣ್ ದಲೆಂಬರದುಕಾರಣದಿಂ || 282 ||

ಕಲ್ಪಪಿದರೆ ಕಣ್ಣ್ಳ್ಳರ್ |

ಕಲ್ಪಪಿಯದೆ ಗಾವಿಲರ್ಕ್ಕಳಾನನದೆಡೆಯೊಳ್ ||

ನಿಲ್ಲುವು ಪುಣ್ಣ್ಳೆ ದಲ್ ಕ |

ಣ್ಣಲ್ತವು ಪರಿಕಿಸುವೊಡೆಂದು ಪೇಲ್ವರ್ ತಿಳಿದರ್ || 283 ||

ತಮ್ಮೊಡನೆರೆಹಂದು ಜನಂ |

ಸಮ್ಮದಮಾಂಪಂತಗಲ್ಲೊಡಿನೆಂದಿನರೊಳ್ ||

ಸಮ್ಮೇಳನಮೊದವುಗುಮೆಂ |

ದುಮ್ಮಳಿಪಂತಿರ್ಕುಮೆಯ್ದೆ ಕಲ್ಪವರ ಗುಣಂ || 284 ||

ಸಿರಿವಂತರಿದಿರೊಳಧನರ್ |

ಸಿರಮೆಱಗಿಸಿ ನಿಂದು ಬೇಲ್ವಿ ತೆಱದಿಂ ವಿದ್ವ ||

ದ್ಗುರುವೊಳ್ ವಿದ್ಯಾಭಿಕ್ಷೆಯ |

ನೆರೆದರ್ ಪೆಸರ್ವಡೆವರನ್ಯರವಮತಿವಡೆವರ್ ||285 ||

ಬಗರಗೆಯೊಳ್ ಮಣಲನೆನಿ |

ತ್ತಗಟ್ಟರ್ ಮಾನಸರನಿತ್ತು ನೀರೊಸರ್ಗುಂ ಬಿ ||

ತ್ತಿಗರೊಳ್ ಬಿಜ್ಜೆಯನೆನಿತೆರ್ದೆ |

ವುಗೆ ಕಲ್ಪರನಿತ್ತು ತಿಳಿವು ಪೊಣ್ಣುಗುಮವರೊಳ್ ||286||

ಆವೂರ್ನಾಱ್ಯು ಕೊಳಂ ವಿ |

ದ್ಯಾವಂತಂ ಪೆರ್ಮೆವಡೆವನೆಂಬುದನಱುದುಂ ||

ಸಾವನ್ನೆವರಂ ಕಲ್ಲದೆ |

ಕೇವಲವ್ಯುಗದಂತೆ ಮನುಜರೇಕೆಯೊ ಬಳೆವರ್ || 287 ||

ಒಂದುಭವದಲ್ಲಿ ಮನುಜಂ |

ಕುಂದದ ಕೌತುಕದಿನೊಂದೆ ವಿದ್ಯಾಧನಮಂ ||

ಪಿಂದೇಱುಂ ಭವದೊಳಮದು |

ಪಿಂದೆಯ್ದುತವಂಗೆ ಸೌಖ್ಯಮಂ ಸಾಧಿಸುಗುಂ || 288 ||

ತವಗಾನಂದಮನೊದವಿಸು |

ವ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಿತರಜನಕಮಾನಂದಂ ಪು ||

ಟ್ಟುವುದಂ ಕಂಡಿನ್ನುಂ ತ |

ವ್ಯು ವಿದ್ಯೆಯಂ ಪೆರ್ಚಿಸಲ್ಕೆ ಬಗೆವರ್ ಕಲ್ತರ್ || 289 ||

ಮನುಜಂ ಗಾಗಳುಮಟಿಯದ |

ಧನಮೆಂಬುದು ಬಿಜ್ಜೆಯೆಂಬ ಧನಮೆ ವಲಂ ಮು ||

ತ್ತಿನ ಕನಕರತ್ನರೂಪದ |

ಧನಮಸ್ಥಿರಮಸ್ಯೆಹಾರ್ಯಮಾಪಜ್ಜನಕಂ || 290 ||

41. - ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದಿರುವುದು.

ವಿದಿತವಿದಗ್ಧರ ಸಭೆಯೊಳ |

ಗದಿರದೆ ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನನೇನಾನುಂ ಪೇ ||

ಱ್ವುದು ನೆತ್ತವಲಗೆಯಿಲ್ಲದೆ |

ಚದುರಂಗೆಮನೊರ್ವನಾಡುವಂತೆವೊಲಕ್ಕುಂ || 291 ||

ಇನಿಸುಂ ಕಲೆಗಲ್ತು ಷಿಯದ |
 ಮನುಜಂ ಬುಧಸಭೆಯೊಳುಸಿರಲಾಟವುದಾರ ||
 ಯ್ವಿನೆಗಂ ಸ್ತನಮಿಲ್ಲದ ಮಾ |
 ನಿನಿ ಪೆಣ್ಣನಕಾಟಪಂತುಟೆಂಬರಭಿಜ್ಞ ರ್ || 292 ||

ತಮ್ಮ ಷಿಯಮೆಯಂ ತಿಳಿಯು |
 ತ್ತುಂ ಮೇಧಾವಿಗಳೆನಿಪ್ಪ ಬದ್ಧುಗರಿದಿರೊಳ್ ||
 ಕೆಮ್ಮನೆ ಮಾತುಂಗುಟ್ಟಿದೆ |
 ಸುಮ್ಮನಿರಲಕ್ಕಾಪೊಡೊಳ್ಳಿದರ್ ಕಲ್ಲದರುಂ || 293 ||

ಗುಣಬಹುಳಮಾದ ನುಡಿಯಂ |
 ಘುಣಾಕ್ಷರನ್ಯಾಯದಿಂದೆ ನುಡಿದೊಡೆ ಮೂಢರ್ ||
 ಗಣಿಸರದಂ ವಿದ್ಯಾಭೂ |
 ಷಣರವಿನುಶ್ಚಪ್ರಭೂತನಾದುದುಡುಂದಂ || 294 ||

ತನತು ತಿಳಿವಿಂಗೆ ಪಾಸಟ |
 ಯೆನಿಸುವ ತಿಳಿವಿಲ್ಲಮೆಂದು ಪ್ಪೊಟ್ಟಳಿಸಿ ಕರಂ ||
 ತೊನೆವಜ್ಞನ ಕಾಮಕರಂ |
 ಕೊನೆಗಾಣ್ಣುಂ ಪ್ರಾಜ್ಞರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲೊಡಂ || 295 ||

ಕಳೆಯಂ ಕಲ್ಲದೆ ವಸುಧಾ |
 ತಳಕ್ಕೆ ಪೊಯೆಯೆನಿಸಿ ಬಳೆದನಂ ಜನವಿಾತಂ ||
 ಒಳನೆನ್ನು ಮನಿತೆ ಸಸ್ಯಂ |
 ನೊಳಿಯದ ನೆಲನನ ನವನ ಜನಂ ವಿಸಲಂ || 296 ||

ಅನಧಿಗತವಿದ್ಯರೆನಿಸಿದ |

ಮನುಷ್ಯರೊಳ ತೋರ್ಪ ಸೊಬಗುಮುನ್ನತಿಕೆಯುಮೇಂ ||

ಮನಮಂ ಸೆಳೆಗುಮೆ ಲೆಪ್ಪದ |

ಮನುಜನ ಸೊಬಗುನ್ನತಿಕ್ಕೆಗಳನವು ಪೋಲ್ಲಂ || 297 ||

ಸಲ್ಲಲಿತಕಲಾಪರಿಣತ |

ರಲ್ಲಿರಲೆಡೆವಡೆದು ನಿಂದ ಬಡತನದಿಂದಂ ||

ಪೊಲ್ಲದು ನಿಸದಂ ಕಲೆಯಂ |

ಕಲ್ಲದ ಮೂಢರ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ನಂದೈಶ್ವರ್ಯಂ || 298 ||

ವಿದ್ಯಾರ್ಹಿತರ್ಕ್ಕರ್ಗಳ ನಿರ |

ವದ್ಯಮೆನಿಪ್ಪನ್ನವಾಯದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಂ ||

ವಿದ್ಯೆಯನಾರ್ಜಿಸಿ ಜಸದಿಂ |

ದುದ್ಯೋತಿಸ ಹೀನಕುಲರ ಪೋಲ್ವಿಗೆ ಸಲ್ಲರ್ || 299 ||

ನರನಂ ಪಶುವಂ ಪೋಲಿಸಿ |

ಪರಿಕಿಸುವಂದೆನಿತು ತೋರ್ಕುಮಂತರಮನಿತಂ ||

ತರಮೆಯ್ದೆ ತೋರ್ಕುಮಧಿಗತ |

ವರವಿದ್ಯನನಜ್ಞನೊಡನೆ ಪೋಲಿಸುವಾಗಳ್ || 300 ||

43. ಅರಿವು.

ಅಱುವು ಮನುಜಂಗೆ ಕೇಡಂ |

ಪಱಿಯಿಸುವೊಳ್ಳೆ ಯ್ದು ವಕ್ಕು ಮಾತಂ ಗದು ಮೇಣ್ ||

ಮಱುವಸಲರ್ ಮಾಮಸಕದಿ |

ನಿಱಿದಟಿಯಲ್ಕೆಂದುಮಾಗದೊಳಕೋಂಟಿ ವಲಂ || 301 ||

ವಿಸಟಂಬರಿಯಲೈಡೆಗುಡ |
 ದಸಾಧುಪಥದತ್ತಣೆಂದೆ ತೊಲಗಿಸುತುಂ ಮಾ ||
 ನಸಮಂ ಸದ್ವಿಷಯಂಗಳೊ |
 ಳೆ ಸಂತತಂ ಪೋಗಲೀವುದೇ ಅಱುವೆನಿಕುಂ || 302 ||

ಪಗೆವರ್ ನೇಹಿಗರೆನ್ನದೆ |
 ಸುಗುಣರ್ ಗುಣಹೀನರೆನ್ನದಾರಾರೇನಂ ||
 ನಿಗದಿಸೆಯುಂ ಕೇಳ್ವದಱ |
 ಳ್ಲಿ ಗುಣಗ್ರಹಣಮನೆಸವ್ಪುದೇ ಅಱುವೆನಿಕುಂ || 303 ||

ಪರರೆರ್ಡೆಯಂ ಪುಗುವಂತಿರೆ |
 ಸರಸೋಕ್ತಿಗಳಿಂದೆ ಗೂಢವಿಷಯಂಗಳುಮಂ ||
 ನಿರವಿಸಿ ಪರರುಕ್ತಿಗಳೊಳ |
 ಗರಿದೆನಿಪಾಶಯಮನೂಹಿಸುವುದಱುವೆನಿಕುಂ || 304 ||

ಕೆಳೆಯಂ ಗುಣಶಾಲಿಗಳೊಳ್ |
 ಬಳೆಯಿಸುವುದಱಿಂದಮೊಳ್ಳು ಸಮ್ಮನಿಸುಗುವಾ ||
 ಕೆಳೆ ವಿಕಸನಸಂಕೋಚಂ |
 ಗಳನೊಂದದ ತೆಱದೆ ನಿಱುವುದೇ ಅಱುವೆನಿಕುಂ || 305 ||

ಎಂತುಂ ತಾಂ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮ |
 ಹಾಂತನೆನುತ್ತೊಲ್ಲ ತೆಱದೆ ವರ್ತಿಸದನುವಿಂ ||
 ದೆಂತುಟು ಲೋಕಂ ವರ್ತಿಪು |
 ದಂತುಟು ವರ್ತಿಸುವುದಱುವು ಮನುಜಂಗಳೆಯೊಳ್ || 306 ||

ಆರಯ್ದು ಮುಂದೆ ಬರ್ಪುದ |
 ನೋರಂತೆಯಲೈ ಸಾಲ್ವ ಮನುಜರೆ ಅಱಿದರ್ ||
 ಆರೀತಿಯಿಂದೆ ಬರ್ಪುದ |
 ನಾರಯ್ದುಯಲೈ ನೆಹೆಯದರೆ ಅಱಿಯದವರ್ || 307 ||
 ಪಟಿಗಂ ಪಾಪಕ್ಕಂ ಪು |
 ಚ್ಚೆಟಿಗಂ ಬೆಳ್ಳುಱದೆ ಬೆಹೆಪುದಱಿಯಮೆಯನಸುಂ ||
 ಪಟಿಗಂಜಿ ಪಾಪಕೆಡೆಗುಡ |
 ದಟೆನೆಯ್ದದ ತೆಱದೆ ನೆಗಟ್ಟುದಱಿದರ ಕೃತ್ಯಂ || 308 ||
 ತಮ್ಮಯ ಮತಿಕಾಶಲದಿಂ |
 ದಂ ಮುಂದೆಯ್ದುವುದನಱಿದು ತಕ್ಕುದನೆಸಪ ||
 ಗ್ಗುಮ್ಮಳಿಸಿ ನಡುಗುವಂತಿರೆ
 ಸಮ್ಮನಿಸುವ ಸಂಕಟಂಗಳಾವುವುಮಿಲ್ಲಂ || 309 ||
 ಅಱಿವೊಂದೊರ್ವಂಗಳೊಡೆ |
 ಪೆಱತಾವುದುಮಿಲ್ಲದಿದೊಡಂ ಪೂರ್ಣನವಂ ||
 ಅಱಿವಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಂ |
 ನೆಹೆದಿದೊಡಮೇನೊ ಬಱುವನಾತಂ ದಿಟದಿಂ || 310 ||

---

46. ಅಲ್ಪರ ಸಹವಾಸವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.
 ಪಿರಿಯರ್ ತಳ್ಳಂಕಂಗೊ |
 ಕ್ವರಲ್ಪರೊಳ್ ಬೆರೆಯಲಧಮರಂತಪ್ಪವರೊಳ್ |
 ಬೆರೆಯಲ್ಪಾಟಿಸುವರ್ ಮೇಣ್ |
 ಬೆರಿನಾಗಳೆ ಕೆಳೆಯರೆಂದು ಭಾವಿಸರವರಂ || 311 ||

ಒಡನಾಡಿಯ ಗುಣದಿಂ ಬೇ |
 ಪಠಡುಗುಂ ಮಾನವನ ಗುಣಮುಮುಪ್ಪಿವುಂ ಮುಗಿಲಿಂ ||
 ಪೊಡವಿಗೆ ಬೀಟ್ಟು ಜಲಂ ಬೇ |
 ಪಠಡುವಂತಿರೆ ನೆಲದ ಗುಣದೆ ತನ್ನಯ ಗುಣದೊಳ್ ||312||

ಮನಮೇ ಕಾರಣಮಾಗಿರೆ |
 ಮನುಜಗ್ಗೂದಯಿಪುದು ತಿಳಿವು ಮೇಣಾತಂಗ ||
 ಳ್ಳನುಷಂಗಮೆ ಕಾರಣಮಾ |
 ಗೆ ನೆಟ್ಟನುದಯಿಪುದು ವೃತ್ತಿವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ || 313 ||

ಹೃದಯದೊಳಿದಂತಿರೆ ತೋ |
 ಷಿದೊಡಂ ಕೆಲಕೆಲವು ಭಾವನೆಗಳಾರಯ್ಯಂ ||
 ದುದಯಿಸಿದುವೆ ದಲ್ ಸಂಸ |
 ಗದಿಂದಮವು ನೆಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಬಕ್ಕುಂ || 314 ||

ಚಿತ್ತದೊಳಕಳಂಕತೆಯುಂ |
 ವೃತ್ತದೊಳಮಲೀಮಸತ್ವಮುಂ ಮನುಜಂಗು ||
 ತ್ಪತ್ತಿವಡೆದಪುವು ಪಾವನ |
 ವೃತ್ತರ ಸಹವಾಸದತ್ತಣೆಂದಂ ಧರೆಯೊಳ್ || 315||

ಅಕಳಂಕಮಾನಸಗ್ಗೂದ |
 ಯಕುಮುತ್ತಮಗುಣವಿಭೂಷಿತಂ ಸಂತಾನಂ ||
 ಅಕಳಂಕರ ಸಹವಾಸದಿ |
 ನಕೃತ್ಯಮೆನಿಸುವುದನೆಂದುಮೆಸಗರ್ ಮನುಜರ || 316 ||

- ಸಿರಿಯೋಲಗಿಸುಗುಮಂತಃ |
 ಕರಣದೇ ಕಾಟಲ್ಯಕೇಡೆಯನೀಯದ ನರನಂ ||
 ಪರಿಶುದ್ಧರ ಸಹವಾಸಂ |
 ದೊರೆಕೊಳೆ ಸಿರಿಯೋಡನೆ ಜಸಮುವೊಂದುಗುಮವನಂ ||317||
 ಆಭವದ ಸಯ್ವಿನಾರ್ಯ |
 ಗೀಭವದೊಳ್ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯೊದವಿರಿಯುಂ ಶೀ ||
 ಳಾಭರಣರ ಸಂಗದಿನದು |
 ಶೋಭೆಯನಾಳುತ್ತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕಗ್ಗಲಿಕುಂ ||318||
 ಮಾನಸದ ನಲೈಯಾಗುಂ |
 ಮಾನಸರ್ಗಪವರ್ಗಸುಖಮನದಱೀವ ಗುಣಂ ||
 ಪೀನಂ ಪೆರ್ಚುಗುಮಮಲಗು |
 ಣಾನೀಕವಿಭೂಷರೊಳ್ ಸಮಾಗಮದಿಂದಂ ||319||
 ಪಿರಿಯರ ಸಂಗಮದಿಂದಂ |
 ಪಿರಿದೆನಿಸುವ ಸೌಖ್ಯಸಾಧನಂ ಮತ್ತಿಲ್ಲಂ ||
 ದುರಿತಾತ್ಮರ ಸಂಗಮದಿಂ |
 ಪಿರಿದೆನಿಸುವ ದುಃಖಹೇತುವಾವುದುಮಿಲ್ಲಂ ||320||

61. ಸೋಮಾರಿತನವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.
 ಕುಲಮೆಂಬುಜ್ಜ್ವಲದೀಪಂ |
 ಕುಲಜರನುದ್ಯೋಗೆಮೆಂಬ ಕಪ್ಪಿಲಿಯಿಂದು ||
 ಜ್ವಲತೆಯನುಟಿಗುಂ ಮಸುಳ್ಳುಂ |
 ವಿಲುಪ್ತಮಕ್ಕುಂ ವಿಚಿತ್ರಮಾಲಸ್ಯತಮಂ ||321||

ಉದಯಿಸಿದ ವಂಶದೇಶೈಯ |
 ನೊದವಿಸಲುಂ ಜಸಮನೆತ್ತಲುಂ ಪಸರಿಸಲುಂ ||
 ಪದೆದೇಳಸುವ ಮನುಜಂ ತ |
 ಲ್ವದೊಮೊದಲ್ ಕಳೆಗೆ ತನ್ನನುದ್ಯೋಗಿತೆಯಂ ||322||

ತೊಲಗಿಸವೇಟ್ಟುಲಿಸಿಕೆಯಂ |
 ತೊಲಗಿಸದದು ನೆಲಸೆ ತನ್ನೊಳೆಡೆಮಾಡುವ ಗಾ ||
 ವಿಲನಟಿವಮುನ್ನಮಾತನ |
 ಕುಲಮಟಿಗುಂ ಪೇಪೆ ಪೆಸರುಮಿಲ್ಲದ ತೆಪದಿಂ ||323||

ಆಲಸ್ಯಮೆಂಬ ದೃಢತರ |
 ಜಾಲದ ತೊಡರಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟತೆಯಂ ||
 ಪಾಲಿಸ ಮನುಜರ್ ತಮಗಂ |
 ಮೇಲೆನಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಕುಲಕಮನುರಿಪರಟಿವಂ ||324||

ಚಿರಕಾರಿತೆ ನಿದ್ರಾತ |
 ತ್ವರತೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಮನವಧಾನಮಿವಟಿವಾ ||
 ವರಿಸಿದ ಮಾನಸರತ್ಯಾ |
 ದರದಿಂದೇಪುವ ಪಡಂಗು ಕಳೆಗಿನನಱಿದಂ ||325||

ಇಲೆಯಂ ರತ್ನಾಕರಮೇ |
 ಖಲೆಯಂ ಮಾಮುಲೆವರಿಲ್ಲದಾಳ್ವರಸನ ನಿ ||
 ಸ್ತುಲವಿಭವಂ ದೊರೆಕೊಳ್ಳೊಡ |
 ಮುಲಸುಂಗಾಱಂಗೆ ಪಡೆಯದದು ಚಿರಸುಖಮಂ ||326||

- ಕೆಲಸಮನೇನುಮನೊಡರಿಸ |
 ದಲಸತೆಯಂ ಒಯಸಿ ಬಾಲ್ಯ ನಾಂಬರ್ ಹಾಲಾ ||
 ಹಲದಿಂದಂ ಕ್ರೂರಮೆನಿ |
 ಪ್ಪಲಘುವಿಗರ್ಹಣಮನಾಲಿಪರ್ ಪ್ರಿಯಸಖರಿ ||327||
 ಪಾರಂಪರ್ಯದೆ ಪಾರಾ |
 ನಾರಪರಿತಾನನೀಶನಾದೊಡಮೊರ್ವಂ ||
 ಬೇರೂಱಲವನೊಳಲಸಿಕೆ |
 ಸಾರಿಕುಮದವಂಗೆ ದಾಸ್ಯಮಂ ವೈರಿಗಳೊಳ್ ||328||
 ಜಡತೆಯನುಟಿದುಡ್ಯೋಗಮ |
 ನೆಡವಿಡದೊಡರಿಸಿದೊಡೊರ್ವನದಱಿಂದೆ ಪಡ ||
 ಲ್ವಡುಗುಮವಂ ಪುಟ್ಟಿದ ಕುಲ |
 ದೆಡೆಯೊಳಮಾತನೊಳಮಡರ್ದ ಪಲವುಂ ದೋಷಂ ||329||
 ಇಳೆಯೆಲ್ಲಮನೊಂದಡಿಯಿಂ |
 ದಳೆದ ಜಗತ್ಪತಿಯ ಚರಣಕಮಲದ ಸೋಂಕಂ ||
 ತಳೆದ ಸಕಳೋರ್ವಿಯುಂ ಕರ |
 ತಳಗತಮಾಲಸ್ಯಕೆಡೆಯನೀಯದ ನೈಪನಾ ||330||

79. ಸ್ನೇಹ.

- ಕೆಳೆತನದವೊಲೊಂದಲ್ಕಸ |
 ದಳಮೆನಿಸುವ ಲಾಭಮುಂಟೆ ಮನುಜಂಗೆದು ಸಂ ||
 ಗಳಿಸಿದೊಡದಱವೊಲುಂಟೇ |
 ಪಳಂಚುವರಿಗಳ್ಳೆ ಭೇದ್ಯಕೋಟಾವಳಯಂ ||331||

ಎಳವೆಷೆಯಂತಿರೆ ಸುಜನರ |

ಕೆಳೆ ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದೆ ಪೆರ್ಚಿ ಬಳೆಗುಂ ನೆಷೆದಿಂ ||

ಗಳ ತೆಪದಂದಂ ನೀಚರ |

ಕೆಳೆ ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದೆ ಕುಂದಿಯೊಂದುಗುನುಟಿವಂ ||332||

ಕಲೆ ಕಲೆ ಕಲೆಯಂ ಕಲ್ತಂ |

ಗೊಲವದಱೊಳ್ ಪುಟ್ಟ ಮನಮನಲರಿಪ ತೆಪದಿಂ ||

ಸುಲಲಿತಗುಣರೊಳ್ ಸಖ್ಯಂ |

ಸಲೆ ಸಲೆ ಕೆಳೆಗೊಂಡವಂಗೆ ಸೊಗಮಗ್ಗೆ ಲಿಕುಂ ||333||

ನಗೆಯಂ ನರ್ಮಾಲಾಪದಿ |

ನೊಗೆಯಿಸಲಲೊರ್ವನೊರ್ವನೊಳ್ ಸೌಹ್ಯದಮಂ ||

ಬಗೆಬಯಸಿ ಬಿತ್ತರಿಸುವುದು |

ತಗದುದನೆಸವಂದು ಜಡಿದು ಮಾಣಿಸಲೆ ವಲಂ ||334||

ಒಂದೂರೊಳ್ ನೆಲಸುವುದುಂ |

ಸಂದಿಸಿ ಪಲಸೂಪೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡುವುದುಂ ||

ಒಂದಿಸಲೆಂ ನೆಷೆವುವೆ ಕೆಳೆ |

ಯಂ ದೊರೆಕೊಳಿಸಲ್ಕೆ ಭಾವಸಾಮ್ಯಂ ನೆಷೆಗುಂ ||335||

ಬಗೆದಾವರಿಯಲರಲರದೆ |

ಮೊಗದಾವರಿಯೊಂದೆ ಮುಲರೆ ಮಾಡಿದ ಸಖ್ಯಂ ||

ಸೊಗೆಯಿಸುಗುಮೆ ಬಗೆದಾವರೆ |

ಮೊಗದಾವರಿಯರಡುಮುಲರೆ ಮಾಟ್ಟುದೆ ಸಖ್ಯಂ ||336||

ಉದ್ವೇಗಮನಿರದೊದವಿಸು |
 ವುದ್ವೃತ್ತತೆಯಂ ಕಬ್ಬಿ ಸೂಕ್ತಿಗಳಿಂದಂ ||
 ಸದ್ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿಘಿಸಿ ಸು |
 ಹೃದ್ವರನೊಡನಿದು ದುಃಖಭಾಗಿಯುಮಪ್ಪಂ || 337 ||
 ಉಡೆ ಸಡಿಲಲೊಡಂ ನಾಣಂ |
 ಕಡುವೇಗದಿನೆಯ್ವಿ ಕಾವ ಕೆಯ್ಯಂತಿರೆ ಸಂ ||
 ಗಡಿಸಲೊಡಂ ದುಗುಡಮದಂ |
 ತಡೆಯದೆ ಮುಂಬರಿದು ಕಿಡಿಪುದೇ ಕಳೆಯನಿಕುಂ || 338 ||
 ಧರ್ಮಾಚರಣಕ್ಕಲಸಿದೊ |
 ಡೊವೊದಲಲಸಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿ ಮೆಟ್ಟುವರೆಂದುಂ ||
 ನಿರ್ಮತ್ಸರಭಾವರಱ |
 ಕ್ಯಾರ್ಮಮೆನಿಸ್ಪರ್ ವಿಕಾರರಹಿತರ್ ಮಿತ್ರರ್ || 339 ||
 ಎನಗನರಿನಿತ್ತು ಕೂರ್ತಪ |
 ರವರ್ಗಾಂ ಕೂರ್ತಪ್ಪೆವಿನಿತೆನುತ್ತೋರೊರ್ವರ್ ||
 ತವತವಗೆ ಪೊಗಟ್ಟು ಕೊಳಲೊಡ |
 ಮವರೊಳ್ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಕೆಳೆಯ ಗೌರವಮುಟಿಗುಂ || 340 ||

101. ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯ
 ಅಳವಿಲ್ಲದ ಧನಮಂ ಸಂ |
 ಗಳಿಸಿದೊಡಮಧಿಕಲೋಭದಿಂದನುಭವಿಸ ||
 ಲೈಳಸದ ಮಾನಸನಸುವಂ |
 ತಳೆದಿದೊಡ ಮೇನೊ ನೋಡೆ ಸತ್ತ ನನೆ ವಲಂ || 341 ||

ಧನಮೊಂದಱುನೆಲ್ಲಂ ಸ |
 ಮ್ಮನಿಸುಗುಮೆಂದಱುದು ಗಟಿಸಿ ಪೆಱರ್ಗೀಯದ ಬೆ ||
 ಕ್ತನದಿಂದಂ ಮಱುಮೆಯ್ಯೊಳ್ ||
 ಮನುಜಂ ಮರುಳಾಗಿ ಪುಟ್ಟ ಕೋಟಿಲೆಗೊಳ್ಳಂ || 342 ||

ತನಗೆ ದೊರೆಯಾರುಮಿಲ್ಲೆಂ |
 ಬಿನಮರ್ಜಿಸಿ ಧನಮಸದನೆ ದೇವತೆಯೆನುತುಂ ||
 ನೆನೆದಱುಂದೊಳ್ಳ ಸಮಂ |
 ತನಗೊಡರಿಸಲೆಳಸದಾತನವನಿಗೆ ಪೊಱೆ ದಲ್ || 343 ||

ಪೆಱರ್ಗೀನುಮನೆಂದುಂ ಕೊ |
 ಟ್ಪಿಱಿಯದ ಕತದಿಂ ನವಾರ ಮನದೊಳಮೊಲವಂ ||
 ತೊಱೆಯಿಸಿ ಬಾಲ್ವಂ ಜೀವಂ |
 ದೊಱೆವಂದುಟಿವಂತುಟೀನನಿಲ್ಲಿರಿಸುವನೋ || 344 ||

ದೀನರ್ಗ್ನಾದರದಿಂದಂ |
 ದಾನಮನೊಡರಿಸದ ತಾನುಮನುಭವಿಸದ ಕೀ ||
 ಟ್ವಾನಸನೊಳ್ ಧನರಾಶಿಯ |
 ನೂನಮೆನಿಪ್ಪೊಡಮವಂ ದರಿದ್ರಂ ದಿಟದಿಂ || 345 ||

ಉಡದುಣ್ಣದೆ ಸತ್ಪಾತ್ರಕೆ |
 ಕುಡದರ್ಥಮನಟ್ಟಿಱಿಂದಮಾರಾಧಿಸುತುಂ ||
 ಮಡಗುವ ಜಡಮತಿಯಾ ಧನ |
 ಕಡಸಿದ ಕುತ್ತಂ ದಲೆಂದು ಭಾವಿಸರಱಿದರ್ || 346 ||

- ಉಡಲುಣಲಿಲ್ಲದೆ ಮುಱುಗುವ |
 ಬಡವರ್ ಬೇಡಿದುದನೊಂದನೀಯದನ ಧನಂ || ✓
 ಪಡೆಯದೆ ಪತಿಯಂ ವಾರ್ಧಕ |
 ಕೆಡೆಯಪ್ಪಳ ಸೊಬಗಿನಂತೆ ನಿಷ್ಕಳಮಲ್ತೀ || 347 ||
 ಬಡವಗ್ಗೊಲವಿಂ ಸಾಹ್ಯಮ |
 ನೊಡರಿಸದವರೆಡೆಯೊಳಿರ್ಪ ವಿತ್ತಸಮೂಹಂ ||
 ನಡುವೂರೊಳಗಿರ್ಪಿಟ್ಟೆಯೊ |
 ಳಡಕಿಲ್ಲೊಂಡೆಸೆವ ಪಣ್ಣೆ ಪಾಸಟಿಯಕ್ಕುಂ || 348 ||
 ಕಡೆಗೆಣಿಸಿ ಧರ್ಮಮಂ ಕಡು |
 ಬಡವಗ್ಗೊಪಕರಿಸದಾರ್ತರೊಳ್ ಮುಱುಗದೆ ತಾ ||
 ನುಡದುಣ್ಣದೆ ಬಜಲುತ್ತುಂ |
 ಜಡಮತಿಯರ್ಜಿಸಿದ ಧನಕೆ ಭೋಗಿಗಳನ್ಯರ್ || 349 ||
 ಮಿಗೆ ತಮ್ಮೈಸಿರಿಯಿಂದಂ |
 ಸೊಗಮಂ ಜಗಕೊಡರಿಪರ್ಗೊ ಬರೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ||
 ಜಗಮಂ ಬಜದಿಂ ರಕ್ಷಿಸ |
 ಮುಗಿಲ್ಲೆ ಬಜನುಡಸಿದಂತುಟೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್ || 350 ||

105. ಬಡತನ.

- ಬಡತನದಂತೆವೊಲಾವುದು |
 ವೊಡವಿಯೊಳೊದವಿವುದು ದುಗುಡಮಂ ಮನುಜಂಗಂ ||
 ದೆಡೆವಿಡದಾಲೋಚಿಸಿ ನೋ||
 ಪ್ಪೊಡೆ ಬಡತನದಂತೆ ದುಃಖದಂ ಬಡತನಮೇ || 351 || ✓

ದಾರಿದ್ರ್ಯಮೆಂಬ ಪಾತಕಿ |
 ಯಾರೆಡೆಯಂ ಸಾರ್ಗುಮಾತನೈಹಿಕಸುಖಮಂ ||
 ಪಾರತ್ರಿಕಸುಖಮಂ ಮೇರ್ಣ್ |
 ದೂರಕೆ ತೊಲಗಿಸುತೆ ತಾನೆ ನೆಲಸುಗುನುಕಟಾ || 352 ||

ಜನಿಯಿಸಿದಭಿಜನಕನುಗುಣ |
 ಮೆನಿಸಿದ ನಡೆವಳಿಯನಂತುಟೊಳ್ಳುಡಿಯಂ ನೆ ||
 ಟ್ಟಿನೆ ಮನುಜನೊಳಟಿಗುಂ ನಿ |
 ಧನತೆಯ ನೀಚತೆಯನರಿದು ಬಣ್ಣೆ ಸಲಾಗ್ಗಂ || 353 ||

ಮಾನಾರ್ಹಮಾದ ಕುಲದೊಳ |
 ನೊನೆಗುಣಾಭರಣರೆನಿಸಿ ಜನಿಯಿಸಿದರುಮಂ ||
 ದೀನೋಕ್ತಿಗಳಂ ನುಡಿಯಿಸಿ |
 ಮಾನಕ್ಷತಿಯಂ ನಿಮಿರ್ಚುಗುಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ || 354 ||

ಬಡತನಮೆಂಬದವಟಲೊಂ |
 ದಡಸಲೊಡಂ ಮಾನಸಂಗೆ ಮತ್ತಿನಟಲ್ಗಳ್ ||
 ಸಡಗರದಿಂ ಬೆನ್ನನೆ ಸಂ |
 ಗಡಿಸುತ್ತಿಯ್ದು ವುವು ಭೃತ್ಯತತಿಯೆಂಬಿನೆಗಂ || 355 ||

ವಿತತಕಲಾತತಿಯೊಳ್ ಪರಿ |
 ಣತಿಯಂ ಸೂಚಿಸುವ ಸರಸಫಣಿತಿಗಳಂ ಸಂ ||
 ಗತಮಾಗೆ ನುಡಿದೊಡಂ ದು |
 ಗ್ಗತರವು ಕಾನನದ ಜೊನ್ನದಂತಿರೆ ವಿಫಲಂ || 356 ||

ಬಸಿಹೊಳ್ ನವಮಾಸಂ ಪೊ |
 ತ್ತು ಸಂತತಂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದೆ ನಡಪಿದ ತಾಯುಂ ||
 ನಸಿಯಿಪ ನಿಸ್ಸತ್ತೆಗೆಡೆಯಾ ||
 ದ ಸೂನುವೊಳ್ ಸ್ವೀಯಬುದ್ಧಿಯಂ ತೊಲಗಿಸುವಳ್ ||357||
 ಕೊಂದಂ ತಿರಬಲನೊದವಿಸಿ |
 ದಂದುಗೆದೊಳ್ ನಿನ್ನೆಯೆನ್ನನಟ್ಟಿ ದೆಡರ್ ಮ ||
 ತ್ತಿದುಂ ಬಂದಬಲಿಸುವುದೊ |
 ಎಂದಧನಂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತೆ ದಿನಮಂ ಕಳೆವಂ ||358||
 ಇಡುಗಿಚ್ಚಿನೊಳೆಂತಾನುಂ |
 ಪಡಲಕ್ಕುಂ ಮಂತ್ರನೂಲಿಕಾಬಲದಿಂದಂ ||
 ಬಡತನಮಾವರಿಸಲೊಡಂ |
 ಪಡೆಯಲ್ ನಿದ್ರೆಯನದಾರ್ಗಮರಿದೇಗೆಯ್ದುಂ ||359||
 ಬಡತನದಿಂ ಕಡುದುಗುಡ |
 ಕೈಡೆಯಾಗುತ್ತೆತ್ತವೊದೊಡಂ ಧಿಕ್ಕಾರಂ ||
 ಬಡೆಯುತೆ ಬಾಟ್ಟುಂ ಪರಗೃಹ |
 ದಡುಗೂಱ್ ನೀರುಪ್ಪುಗಳ್ಗೆ ಲಯಮಂ ಮಾಟ್ಟುಂ ||360||

106. ಬೇಡುವುದು.

ಬೇಡಲ್ ಬಗೆವೊಡೆ ಮನುಜಂ |
 ಬೇಡುಗೆ ಬೇಡಲ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾತ್ತನನಾತಂ ||
 ನೀಡದೊಡೆ ಬೇಟ್ಟು ಪುರುಳಂ |
 ಬೇಡಿದವಂಗೆಲ್ಲ ದೋಷಮಾತಂಗೆಕ್ಕುಂ ||361||

ಕುಡುವರ ವಿವೇಕದಿಂ ತನ |
 ಗೆಡರುಂ ಮನಕತಮುಮಿಲ್ಲದಂತೀಹಿತಮಂ ||
 ಪಡೆಯಲ್ಯಾ ಪೂರ್ವೆ ಮನುಜಂ |
 ಪೂಡವಿಯೊಳಾನಂದದಾಯಕಂ ಯಾಚನೆಯುಂ ||362||

ಎರೆವಗ್ಗಿಲ್ಲೆನ್ನದ ಬೇ |
 ಟ್ಪರ ಮಾನಮನಱಿವುದಾರಗುಣರಿದಿರೊಳ್ ನಿಂ ||
 ದೆರೆವುದುಮಾರಯೆ ಶೋಭಾ |
 ಕರನೇ ವಲಂ ನಿರ್ಧನಾಳಿಗೆಂಬರ್ ತಿಳಿದರ್ ||363||

ಕನಸಿನೊಳಂ ತಮಗುಟ್ಟುದ |
 ನಿನಿಸುಂ ಮಱಸದ ವದಾನ್ಯರೆಡೆಗೆಯ್ದುತ್ತುಂ ||
 ಮನದೊಳ್ ಬಯಸಿದುದಂ ಯಾ |
 ಚನೆಗೆಯ್ದುದುಮಿಾವುದಕ್ಕೆ ತೊಣೆಯೆನಲಕ್ಕುಂ ||364||

ಇದಿರಲ್ಲಿ ನಿಂದಮಾತ್ರದೆ |
 ಹೃದಯದಭೀಷಿತಮನಱಿದು ಚಾಗದ ಪೆಂಪಂ ||
 ಮುದದಿಂ ಮೆಱೆವರ್ ಕೆಲರಿ |
 ಪುರದಱಿಂದಸುನೀಗದೆರೆದಪರ್ ಮಾನಧನರ್ ||365||

ದಾನಮನೊಂದಲ್ ಬಂದ |
 ಗ್ಗೇನುಮನಿಲ್ಲೆನ್ನ ದೀವರಂ ಕಂಡಾಗಳ್ ||
 ಮಾನಮನುತಿಯದೆ ಬೇಡುವ |
 ದೀನರ ನಿಷ್ಟತೆಯುಲ್ಲೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ ||366||

- ಅನಮತಿಗೆಯ್ಯದೆ ಪಟಿಯದೆ |
 ತನಗುಳ್ಳುದನಿತ್ತು ಚಾಗಮಂ ಮೆಹಿವನರಂ ||
 ಅವಲೋಕಿಸೆ ಬೇಟ್ಟರ ಚಿ |
 ತ್ತನಲದ್ವಾನಂದಪೂರದಿಂ ಪೂರಿಸುಗುಂ ||367||
 ಎರೆವನರಿಲ್ಲದೊಡಾರುಂ |
 ಶರನಿಧಿಸರಿನೇಷ್ಟಿತಾವನೀಮಂಡಲದೊಳ್ ||
 ನರರೆಡೆಯಾಟಂಗಳ್ ನೋ |
 ಡೆ ರಶ್ಮಿಯಿಂ ಚಲಿಸ ಬೊಂಬೆಯೆಡೆಯಾಟಂಗಳ್ ||368||
 ದಾನಮನಾನಲ್ಕಾಟಿಸಿ |
 ದೀನರ್ ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬಾರದಿರೆ ವಿತರಣದು ||
 ದ್ವಾನಿಯನೆಂತುಟು ಮೆಹಿವರ |
 ನೂನಯಶೋಲತೆಯನೆಂತು ನಿಲಿಸರುದಾರರ್ ||369||
 ಬೇಡಿದ ವಸ್ತುವನಾಗಡೆ |
 ನೀಡದವಂ ಗೊನಲದಿಕ್ಕೆ ಬೇಡುವರರ್ಥಂ ||
 ಮೂಡದು ನೆನೆದಂದೆಂಬುದು |
 ನಾಡೆಯುಮನುಭವದಿನನರ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರ್ಪುದು ||370||

-----
 108. ನೀಚತನ.

- ಪರಿಜಿಂದೆಲ್ಲಂದದೊಳಂ |
 ನರರಂ ಪೋಲ್ತಿಸ್ಪರಕಟಿ ನೀಚರವರ್ಗಂ ||
 ನರರ್ಗಂ ತೋಪುವ ಸಾಮ್ಯಂ |
 ಧರೆಯೊಳ್ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದಿತರಜಾತಿದ್ವಯದೊಳ್ ||371||

ತನ್ನೊಳ್ಳನಱುವ ಮಾನಸ |
 ರಿಂ ಮಿಗೆ ಸುಖಿಗಲ್ ದುರಾತ್ಮರೆಂಬರ್ ಪಿರಿಯರ್ ||
 ತನ್ನೊಳ್ಳಿಂಗವರಂತಿವ |
 ರುಮ್ಮಳಿಸಲ್ವೇಡದಿರ್ಪ ಕಾರಣದಿಂದಂ ||372||

ಖಳರಾರಯ್ಯೊಡೆ ದೇವ |
 ಕ್ಯಳ ಪೋಲ್ವೆಗೆ ಸಲ್ವರೆಂಬರಱಿದರ್ ದೇವ ||
 ಕ್ಯಳವೋಲ್ ನಿಯಮಿಪರಿಲ್ಲದೆ |
 ಖಳರುಂ ತನ್ನೊಲ್ಲ ತೆಱದೆ ವರ್ತಿಸುವುದಱುಂ ||373||

ಸ್ವೈರಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಳ್ ತಮ |
 ಗೋರಗೆಯೆನಿಸದೆ ನೆಗಟ್ಟರಂ ಕಂಡಾಗಳ್ ||
 ದೂರೀಕೃತಸುಪಫರಹಂ |
 ಕಾರದೆ ಬೀಗುತ್ತನಾವೆ ಪಿರಿಯರೆಂಬರ್ ||374||

ನಯವಿರಹಿತರೆಂದಾನುಂ |
 ನಿಯಮನನುಸರಿಪರವ್ಪೊಡದು ದಲ್ ಶಿಕನ್ನೆ ||
 ಭಯದಿಂದಂ ಮೇಣ್ ಲಾಭದ |
 ಬಯಕೆಯಿನಕ್ಕುಂ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲ್ಲೆಂದುಂ ||375||

ಪೆಱರೆಡೆಗೆ ಪೋಗಿ ನೀಚರ್ |
 ಮಱಿಸಲ್ವೀಡಿದ ರಹಸ್ಯವಿಷಯಂಗಳನ ||
 ಟ್ಕುಱಿನುಸಿರ್ವದಱುಂ ದಮವರ್ |
 ಪಱಿಗೋರಗೆಯಪ್ಪರೆಂಬರನವದ್ಯಗುಣರ್ ||376||

ಕದಪನೊಡೆಯಲೈ ಕೆಯ್ಯಂ |
 ಪದೆದೆತ್ತುವರ್ಗೀವರಲ್ಲದುಪಿದರ್ಗೈ ಖಳರ್ ||
 ಬಿದಿರರ್ ಬೇಪ್ಪೊಡಮಗುಟಂ | ✓
 ಓದ ಕೆಯ್ಯುನುನುಂಡಬಟಿಕಮಱಿಯಮೆಯೆಂತೋ ||377||

ದೀನರ್ ಬಂದೆರಿಯಲೊಡಂ |
 ಮಾನಿತಗುಣೋವರುಳ್ಳುದಂ ನಲವಿಂದ ||
 ನ್ಯೂನಬಲರಿಱಿದು ಮದಿಸೆ | ✓
 ಕೀನಗುಣರ್ ಕರ್ಬಿನಂತಿರುಳ್ಳುದನೀವರ್ ||378||

ಮಿಱುಗುವ ದುಗುಲಮನುಡುತುಂ |
 ನಱುನೆಯ್ಯಂ ಪಾಲನುಣುತೆ ಬಾಲ್ಪರೊಳಧಮರ್ ||
 ತುಱುಗಿದ ಕಱುಂಬಿನಿಂದಂ | ✓
 ಪೊಱಿಸಲ್ ಪಾರ್ದಿಪರ್ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದ ದೂಱಂ ||379||

ಎಡರೊಂದೆತ್ತಾನುಂ ಬಂ |
 ದಡಸಲೊಡಂ ಪಿರಿದುಮಲ್ಪರೆದೈಗಿಡುತುಂ ತ |
 ಮ್ಪೊಡಲಂ ಮಾಱಲ್ಕಲ್ಲದೆ |
 ಪೊಡವಿಯೊಳಿನ್ನಾವ ಕಜ್ಜಮೆಸಗಲ್ ತಕ್ಕರ್ ||380||

ದ್ವಿತೀಯಭಾಗಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ತಿರುವಳ್ಳುವಕವಿ ನೀತಿಯು |
 ತಿರುಳಂ ಕುಱಳಂ ನೆಗಟ್ಟಿ ತಮಿಪೊಳ್ ಜಸಮಂ ||
 ಪರೆಯಿಸಿದಂ ದೆಸೆಗೆಲ್ಲಂ |
 ದೊರೆಯಾರೀ ಕವಿಗೆ ಧರೆಯೊಳೆಂಬಿನಮುಡಿದರ್ ||

ಆತನ ಜಗತೀವಲಯು |
 ಖ್ಯಾತನ ಕೃತಿರತ್ನಖನಿಯೊಳಾಯ್ದೆಂ ಕೆಲವಂ ||
 ಕೌತುಕದಿಂ ರತ್ನಂಗಳ |
 ನೋತವನನುಗೊಳಿಕೆ ಕರ್ಣದೊಳ್ ಕನ್ನಡಿಗರ್ ||

ನರಸಿಂಹಂ ಶೇಷಕುಲಾಂ |
 ಬರರವಿ ನಾರಾಯಣಾರ್ಯದೇಶಿಕತನುಜಂ ||
 ವಿರಚಿಸಿದನಿದಂ ಯತಿಶೇ |
 ಖರಪಾದಾಂಬುಜಮರಂದಮಾಧ್ಯದ್ವಯಂಗಂ ||

ಟಿಪ್ಪಣಿ.

ಮಂಗಳ ಶ್ಲೋಕಗಳು.

ಶ್ರೀಕಾಂತಂ=ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ವಿಷ್ಣು. ತಟಿನೀಕಾಂತಂ=ನದಿಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯ, ಸಮುದ್ರ. ಕರುಣಾ....ಕಾಂತಂ=ದಯಾಸಮುದ್ರ. ನಾಕ್=ಸರಸ್ವತಿ. ದೇವಿ=ಪಾರ್ವತಿ. ಪಾದ.....ಕಾಂತಂ=ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚರಣಕಮಲವುಳ್ಳವನು. ಪಾಲಿಕೆ=ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಪಿರಿದುಂ=ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಚಕ್ರದೆ=ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ. ನರಲ್ಪ=ನರಳುವ, ದುಃಖಿಸುವ. ಈಂಟಿ=ಕುಡಿದು. ನಿಶ್ರೀಯಸಮಂ=ಮೋಕ್ಷಸುಖವನ್ನು. ತಿರುವಾಯ್ಮೊಟಿ=ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರೆಂಬ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಭಕ್ತರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಗವದ್ವಕ್ತೃಬೋಧಕವಾದ ಸಾವಿರ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥ. ಇದು ಸಾಮವೇದ ಸಾರವೆಂದು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಹೇಳುವರು. ಅನುರ್ದು=ಅವ್ಯುತ. ತಿರೆ=ಭೂಮಿ: ಸಂಸ್ಕೃತ-ಸ್ಥಿರಾ. ಮಾಱಿನ=ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರೆಂಬ ಭಕ್ತರ. ಎಱಗಿದಪೆಂ=ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.

1. ನೆಗಟ್ಟಿ ವಡೆದ=ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಎಂತುಟು=ಹೇಗೆ. ಅಕಾರಂ ಆದಿ=ಎಂದನ್ನಯವು. ನಿರುಪಮು.....ಕರಂ=ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಶುಭಗುಣಗಳಿಗೆ ನೆಲೆ. ಅಕ್ಷರಂ=ನಾಶರಹಿತನಾದ ದೇವರು. ಅಂತುಟು=ಹಾಗೆ

2. ಅಲಸದೆ = ಬೇಸರಪಡದೆ. ಕಲೆ = ವಿದ್ಯೆ. ಗಳ = ಗಡ. ನಿರ್ಮಲ ... ನ = ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ ದೇವರ. ಎಜಗದೊಡೆ ಕಲೆಯಂ ಕಲ್ತದಱಿಂ ಆದ ಫಲಮೇಂ ಗಳ - ಎಂದನ್ವಯವು

೩. ಲೆಂಕರ = ಸೇವಕರ, ಭಕ್ತರ. ಬಗೆದವರೆ = ಹೃದಯ ಕಮಲ. ಬಿಂಕದೆ = ಅಭಿಮಾನದೊಡದೆ. ಕೊಂಕದೆ = ವಕ್ರಭಾವ ವಿಲ್ಲದೆ, ಕಪಟವಿಲ್ಲದೆ. ಜಾನಿಸ = ಧ್ಯಾನಿಸುವ. ಸಂಕೆ = ಶಂಕಾ (ಸಂ). ಇನಿತ್ತು = ಸ್ವಲ್ಪವೂ. ಎಯ್ದುಗುಂ = ಪಡೆವನು.

4. ರಾಗದ್ವೇಷಂಗಳ್ = ಒಲವುಮುಳಿಸುಗಳು, ಕೆಳಪಗೆ ಗಳು. ಆಗಳುಂ = ಯಾವಾಗಲೂ. ತಾಗದು = ಹಿಂಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಪ...ವ್ರಾತಂ = ತಾಪತ್ರಯದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ದುಃಖಗಳ ಸಮೂಹವು. ತಾಪತ್ರಯ—(1) ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ. (2) ಅಧಿಭಾತಿಕ (3) ಅಧಿದೈವಿಕ.

5. ಜಗತೀಜಾತ = ಲೋಕಸಮೂಹ. ನೆಗಡ್ಡೆ = ಚರಿತ, ಕೀರ್ತಿ. ಪುಗುತರಲ್ = ಪ್ರವೇಶಿಸಲು. ಅಣ್ಣವು = ಆರವು, ಸಮ ಫವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಿದ್ಯೆ = ಅಜ್ಞಾನ. ಒಗೆತರ್ಪ = ಹುಟ್ಟುವ. ನಿಸದಂ = ನಿಶ್ಚಯ. ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತಂಗಳ್ ಎಡೆಯಂ ಪುಗುತರಲ್ ಅಣ್ಣವು—ಎಂದನ್ವಯವು.

6. ಒಗೆವ = ಹುಟ್ಟುವ. ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದ = ನಾಶಮಾಡಿದ, ಅಡಗಿಸಿದ. ಅಮಲಂ = ಪರಿಶುದ್ಧನಾದ ದೇವರು. ನಿಯಮಂಗಿಯ್ಡು = ನೇಮಿಸಿದ. ಮುಜುವಾರ್ಗ = ಸನ್ಮಾರ್ಗ. ಜನನ = ಜನ್ಮ. ಜನನಮಂ ಉಟಿದು—ಎಂದನ್ವಯವು.

7. ಉಪಮೆಯಿಲ್ಲದನ = ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ದೇವರ. ಪದ.....
 ....ಗ್ನಿ = ಎರಡು ಪಾದಕಮಲಗಳ ಮಕರಂದವನ್ನು ಸಾನಮಾಡಿ
 ಮುದಿಸಿದವರಿಗೆ. ಅನಘರ = ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮರು. ಜನಿಯಿಪ = ಹು
 ಳ್ಳುವ. ಕೋಟಲಿಯಂ = ತಾಪವನ್ನು, ಸಂಕಟವನ್ನು. ಅಸದಳಂ =
 ಅಸಾಧ್ಯವು.

8. ಅಜಗಡಲ್ = ಧರ್ಮಸಾಗರ. ಮಿಲಾಪ = ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ.
 ಸಾಪಂ = ಹಡಗನ್ನು. ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿಂ = ಪರಮಾದರದಿಂದ, ವಿಶೇಷ
 ಭಕ್ತಿಯಿಂದ. ಕಡು + ಅಟ್ಟಿಂ. ಪೆಜಗಡಲಂ = ಇತರ ಸಮು
 ದ್ರವನ್ನು, ಎಂದರೆ ಅರ್ಥ ಕಾಮ ಎಂಬ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು. ಅರಿದು
 = ಅಸಾಧ್ಯವು, ಕಷ್ಟವು. ಎಗೆಯ್ದಂ = ಎನುವಾಡಿಯೂ, ಯಾವ
 ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ.

9. ಬಳಸಿರ್ಪ = ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ. ಎಂತುಂ = ಹೇಗೂ.
 ಅಷ್ಟಗುಣ—(1) ಸ್ವತಂತ್ರತೆ (2) ಅಪ್ರಾಕೃತ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆ
 ದಿರುವಿಕೆ (3) ಸ್ವಾಭಾವಿಕಜ್ಞಾನ (4) ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ (5) ಪಾಪರಹಿ
 ತತ್ವ (6) ಪೂರ್ಣಕೃಪೆ (7) ಅನಂತಶಕ್ತಿ (8) ನಿರತಿಶಯಾನಂದ.
 ತಲೆಗಳ ನಿಷ್ಕಳಮುಕ್ಕುಂ—ಎಂದನ್ವಯವು.

10. ತೊಟ್ಟಿಗೆ = ಬೇಗನೆ. ದಾಂಟಿದಪರ್ = ದಾಟುತ್ತಾರೆ.
 ಜನಿ = ಹುಟ್ಟು, ಜನ್ಮ.

11. ಪಡೆಗುಂ = ಉಂಟುಮಾಡುವುದು, ಕೊಡುವುದು.
 ಮುಕ್ತಿಶ್ರೀಯಂ = ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು. ಸಂಪತ್ತಿ = ಅತಿಶಯ,
 ಅಧಿಕೃ. ಪೊಡವಿ = ಷ್ಯಥಿವೀ (ಸಂ). ಅಗಳಂ = ಹೆಚ್ಚು. ಸು
 ಖಕೆ ಧರ್ಮದಿಂದ ಅಗಳಮೆನಿಸ್ಪ ಸಾಧನಮುಂಟೀ—ಎಂದನ್ವ
 ಯವು

12. ಅಜನಂ = ಧರ್ಮವನ್ನು. ಸೇತು = ಮತ್ತೊಂದು. ಮಾನಸಂಗಿ = ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ. ದುಃಖ..... ನಂ = ದುಃಖಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತವರುಮನೆ.

13. ಅಸು = ಪ್ರಾಣವು. ತಡೆಯದೆ = ಸಾವಕಾಶವಾಡದೆ. ನಿಷ್ಕಪಟ.... ದೆ = ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ. ಅರ್ಪನಿತಂ = ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟನ್ನು. ಎಸಕದೊಳ್ = ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲಂದದಿಂದಂ = ಎಲ್ಲಾರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ. ಎಸಗುವುದು = ಮಾಡಬೇಕು. ಅರ್ಪನಿತಂ ಅಜನಂ ಎಸಗುವುದು - ಎಂದನ್ವಯವು.

14. ಇನಿಸುಂ = ಸ್ವಲ್ಪವೂ. ಅವುದು = (ನೀನು) ಆಗಬೇಕು. ಅನಿತೆ = ಅಷ್ಟೇ. ಅಜನೆಂಬುದು ಅನಿತೆ - ಎಂದನ್ವಯವು. ಮತ್ತಿನ = ಇತರವಾದ. ನೋಟ್ಟಿನಂ = ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಲು. ಆಡಂಬರಮೆ = ಜಂಬವೇ.

15. ಉನ್ನತಿ = ಎಳೆಗೆ. ಅಸೂಯಾಭರಂ = ಹೆಚ್ಚಾದ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಚ್ಚು. ಪುರುಳೊಳ್ = ದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ. ಮಾಮಸಕಂ = ಹೆಚ್ಚಾದ ಕೋಪವು. ವೃತ್ತದಿಂ = ನಡತಿಯಿಂದ. ನೆಗಲ್ಪುದು = ವರ್ತಿಸುವುದು.

16. ಎಳೆಯರ್ಗ್ಗೆ = ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವರಿಗೆ. ವಿಸ್ತರದೆ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಕೆಲವರಾದಂದು = ವೃದ್ಧರಾದಾಗ. ತಿಳಿವಂ = ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ. ಎಸಗು = ಮಾಡು. ಪೊಂದುವಂದು = ಸಾವಾಗ. ಪೊಂದದ = ನಾಶವಾಗದ, ಶಾಶ್ವತವಾದ.

17. ತಿಳಿವೊಡೆ = ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ. ನೋಡವೇಡಿದುದು = ನೋಡಬೇಕಾದುದು. ಅಂದಳಮಂ = ಪಾಲಕಿಯನ್ನು. ಸಮಂತು = ಚಿನ್ನಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ. ಬರ್ಕುಂ = ಬರುತ್ತದೆ.

18. ಶೂನ್ಯವಾಗದಂತು = ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಹಾಗೆ. ಒಡರಿ
ಸಗೆ = ಮಾಡಲಿ. ಜನ್ಮಾಂತರಕೆ = ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ. ಕರ್ಗ-
ಲ್ = ಕರಿದು + ಕಲ್.

19. ಬಗೆವೊಡೆ = ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ. ಸಮನಿಸ = ಪ್ರಾಪ್ತವಾ
ಗುವ. ಸೊಗಂ = ಸುಖಂ (ಸಂ). ಅಲ್ತು = ಅಲ್ಲ. ಅಗೆ = ಸಸಿ.
ಬಿಲ್ತು = ಬೀಜ.

20. ಅನುದಿನಂ = ಪ್ರತಿದಿನವೂ. ಆಚರಿಸವೇಡಿಮದು =
ಮಾಡಬೇಕಾದುದು. ನಂಜನವೋಲ್ = ವಿಷದಹಾಗೆ. ತ್ಯಜಿಸಲ್ವೇ
ಡಿಮದು = ಬಿಡಬೇಕಾದುದು. ದ್ವೇಷದಿಂದೆ ತ್ಯಜಿಸಲ್ವೇಡಿಮದು—
ಎಂದನ್ನಯವು. ದಿಟದಿಂ = ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ.

21. ಮನೆವಾಟ್ಟಿಗೆ = ಗೃಹಕ್ಕೆ ತ್ಯಜೆ. ಮನಂಗೊಳಿಸು
ತ್ತುಂ = ಮನಸ್ಸನ್ನು ರಂಜಿಸುತ್ತ. ಮನದನ್ನನ = ಗಂಡನ. ಆಯ
ಕೆ = ಹುಟ್ಟುವಳಿಗೆ, ವರಮಾನಕ್ಕೆ. ಬೀಯ = ವ್ಯಯ (ಸಂ). ಎಸ
ಪ = ಮಾಡುವ. ಸಕಧರ್ಮಿಣಿ = ಹೆಂಡತಿ.

22. ಗೃಹಿಣಿ = ಹೆಂಡತಿ. ಗೃಹಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ = ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರ
ಮಕ್ಕೆ. ಬಜುವನೆ = ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಮನೆ. ಬಜುದು + ಮನೆ.

23. ಸಲ್ಲಲಿತ.....ಡೆ = ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಭೂಷಣ
ವಾಗಿ ಉಳ್ಳವಳಾದರೆ. ನಲ್ಲಳ್ = ಹೆಂಡತಿ. ಪೊಲ್ಲಳ್ = ಕೆಟ್ಟವಳು
ಉಳ್ಳುದು = ಇರುವುದು.

24. ವಿಭೂತಿ = ಐಶ್ವರ್ಯವು. ಕಳತ್ರರತ್ನದಿಂ = ಹೆಂಡ
ತಿಯೆಂಬ ರತ್ನಕ್ಕೆಂತ. ಅದಯೋಳ್ = ಆ ರತ್ನದಲ್ಲಿ. ಉದ್ಯೋಗಿ

ತಕಗುಣಂ = ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುಣವು. ನೆಲಸುವೊಡೆ = ನಿಲ್ಲುವುದಾದರೆ.

25. ಇನನೇ = ಗಂಡನೇ. ವಿನಮಿಸುತುಂ = ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತ. ಇತರದೈವಂ ನೆನೆಯದ = ಬೇರೆ ದೇವತೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದ — ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸವು. ಪೊಯ್ಯವೇಡ = ಹೊಯ್ ಎಂದು ಹೇಳಲು.

26. ಓವುತೆ = ಕಾಪಾಡುತ್ತ. ಆವಗಂ = ಯಾವಾಗಲೂ. ಜಸ = ಯಶಸ್ಸು (ಸಂ). ಪಾವನ.....ತೆ = ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಗುಣಗಳೂ ನಡತೆಯೂ ಉಳ್ಳವಳು.

27. ಅಗುಟಿ = ತಾಳು, ಅಗಣಿ. ಮದಿಲ್ = ಗೋಡೆ, ಪ್ರಾಕಾರ. ಬಿಯ್ಯಗಂ = ಬೀಗವು. ಇವಯಿಂದೆ = ಇವುಗಳಿಂದ. ಕಾಪು = ಕಾವಲು. ಎವುದೊ = ಎನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದೀತೋ. ನೆಟ್ಟಿಗೆ = ಸರಿಯಾಗಿ. ನಲ್ಲಾಪು = ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವಲು.

28. ಜೀವಿತೇಶನಂ = ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನನ್ನು, ಗಂಡನನ್ನು. ಅನವರತಂ = ಯಾವಾಗಲೂ. ವಿನಯಾ....ಗಿ = ವಿನಯದೊಡನೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ. ಮನ್ನಿಪರ್ = ಮರ್ಯಾದೆಮಾಡುವರು. ಅಮರರ್ = ದೇವತೆಗಳು.

29. ಮಸುಳದ = ಮಲಿನವಾಗದ. ಎಳಸುವ = ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ. ಪಿಸುಣಾಡುವರ = ಪಿಶುನರ, ದುರ್ಜನರ. ಸಮನಿಸದು = ಉಂಟಾಗದು. ವಲಂ = ನಿಶ್ಚಯವು. ಸಿಂಗ = ಸಿಂಹ (ಸಂ). ಗಮನಿಸ = ಅಡಿಯಿಡುವ. ಬಿಂಕಂ = ಹೆಮ್ಮೆ.

30. ಅನುಪಮೇಯಭೂಷಣಂ = ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಆಭರಣವು.

31 ಇಳಿಯೊಳ್ = ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ. ಒಳವು = ಇರುವುವು.
ಅನಜೊಳ್ = ಅವುಗಳಲ್ಲಿ.

32. ಪಕ್ಕಾಗದ = ಅಸ್ವದವಾಗದ, ಎಡೆಯಾಗದ. ಬೃಂದ = ಸಮೂಹ. ಬೀಡು = ನೆಲೆ, ಸ್ಥಾನ. ದೂಸುಂ = ವೆಸೆಯಿಂದ, ಕಾರಣದಿಂದ. ಒಂದುವ = ಪಡೆವ. ಅಲಲ್ = ದುಃಖವು. ಅಲಲ್ ಎಯ್ದು = ಎಂದನ್ನಯವು.

33. ತನುಜರ = ಮಕ್ಕಳ. ಸದ್ವೃತ್ತದೆ = ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯಿಂದ. ಸಮ್ಯನಿವುಡುಂ = ಉಂಟಾಗುವುದರಿಂದ ತಂದೆವಿಲ್ - ವಿಲ್ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯವು.

34. ಕೆಂದಳಿರಂದದ = ಕೆಂದಳಿರಂತಿರುವ. ಕೆಚ್ಚನೆ + ತಳಲ್. ಸುಟ್ಟೆ = ನಿರ್ದೇಶವಾಡಿ. ಮನಂದಂದು = ಆಸೆಯಿಂದ. ಕಿ಼ಱುಟ್ಟಿದ = ಕಿವುಚಿದ. ಬೋನಂ = ಅನ್ನವು. ಸುಭಿಯತ್ತಣೆಂದಂ = ಅಮೃತಕ್ಕಿಂತ. ಇನಿದು = ಮಧುರ.

35. ತಡೆಕ್ಕುಸುವುದೇ = ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ. ಮೇಣ್ = ಮತ್ತೂ. ಬಾಸೆ = ಭಾಷಾ (ಸಂ). ಆಲಿವುದೆ = ಕೇಳುವುದೆ.

36. ಬೀಣೆ = (ಸವೀಣಾ). ವೇಣುವ = ಕೊಳಲಿನ. ನಿನಾದಂ = ಧ್ವನಿ. ಎಂಬರ್ = ಎಂಬವರು. ವಿಗತೋಪಧಿಯಂ = ಅವ್ಯಾಜವಾದ, ನೆಪವಿಲ್ಲದ. ಕೇಳದರಕ್ಕುಂ = ಕೇಳದೆ ಇರುವವರಾಗಿರಬೇಕು. ತಕ್ಕೊಯ್ವು = ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ. ಕಲಭಾಷಿತಮಂ =

ಮಧುರವಾದ ನುಡಿಯನ್ನು. ಎಂಬರ್ ವಿಗತೋಪಧಿಯಂ..... ಕಲ
ಭಾಷಿತಮಂ ಕೇಳದರಕ್ಕುಂ—ಎಂದನ್ವಯವು.

37. ವಿತತ.....ನಂ=ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನ
ನ್ನಾಗಿ. ಧೃತಿ=ಧೈರ್ಯ. ದಲ್=ನಿಜವಾಗಿಯೂ. ಎಸಗವೇ
ಡಿದ=ಮಾಡಬೇಕಾದ.

38. ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತಂ=ವಿದ್ವಾಂಸನು. ಸಂತಸ=ಸಂ
ತೋಷ (ಸಂ). ವಿದ್ಯಾವಿನೋದಿಗಳ್ಳೆ=ಪಂಡಿತರಿಗೆ.

39. ಜನಿಯಿಸಿದಾಗಳ್=ಹುಟ್ಟಿದಾಗ. ಅಗ್ಗಳಂ=ಹೆಚ್ಚು
ಕಲಾವಿಶಾರದ=ವಿದ್ವಾಂಸನು.

40 ಶ್ರುತಮಂ=ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು. ಚರಿತ್ರಮಂ=ನಡತೆ.
ಯನ್ನು. ನೋಂತನೋ=ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದನೋ. ಎಂಬತೆಹಿಡಿ=
ಎಂದು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ನೆಗಲ್ಪುದೆ=ವರ್ತಿಸುವುದೇ. ಎಸಸ=
ಮಾಡುವ.

41. ಅದವಲಲಂ=ದುಃಖವನ್ನು, ಸಂತಾಪವನ್ನು. ಅಯ
ತ್ನದಿಂ=ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ. ಕೂರ್ಮೆಯಂ=ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು. ಇರ
ದೆ=ಕೂಡಲೆ. ಸಾಲುಗುಂ=ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು. ಕೂರ್ಮೆಯು
ಮಂ=ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ. ಸೆಹೆಗೆಯ್ದು=ಕಟ್ಟುಮಾಡಿ. ಅರ್ಗ
ಳಂ=ತಾಳು, ಅಗುಳಿ, ಅಗಣಿ (27ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ).

42. ಹೇಮ=ಹೊನ್ನು. ಪ್ರೇಮಾ....ಯರ್=ಪ್ರೀತಿರ
ಸದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಹೃದಯವುಳ್ಳವರು. ಉದ್ಧಾಮ=ಶ್ಲಾಘ್ಯ
ವಾದ.

43. ಅರಿದು = ಕಷ್ಟವು. ಅಭವದೋಳ್ = ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ. ಬಿತ್ತರಿಸಿದ = ವಿಸ್ತರಿಸಿದ (ಸಂ), ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ. ಓಸರಿಸದೆ = ತಪ್ಪದೆ.

44. ಒದವಿದ = ಹೆಚ್ಚಿದ. ಉದಯಿಕುಂ = ಹುಟ್ಟುವುದು. ಒಲವು = ಪ್ರೀತಿ. ಎರವಿಲ್ಲದ = ಭೇದವಿಲ್ಲದ. ಸಾರ್ವಜನೀನಮಿತ್ರಂ = ಸಮಸ್ತಜನರಿಗೂ ಸ್ನೇಹಿತನು. ಉರು = ವಿಶೇಷವಾದ, ಅತಿಶಯವಾದ.

45. ಪರತ್ರೆಯೋಳ್ = ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ. ಅಳವಟ್ಟು = ಹೊಂದಿಕೆಯಾದ. ಆಚರಣದ = ನಡತೆಯ. ಅತುಳ = ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ. ಉಸಿರ್ವರ್ = (ದೊಡ್ಡವರು) ಹೇಳುವರು.

46. ಪೊಲ್ಲಮೆಯಂ = ಕೇಡನ್ನು. ವಿರಚಿಸಿದರೊಳಂ = ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿಯೂ. ಬಗೆಯೋಳ್ = ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ.

47. ಪುಲು = ಹುಳು. ಬಂಬಲಬಾಡುವತೆಱದೆ = ಬಹಳವಾಗಿ ಬಾಡುವಹಾಗೆ. ಚುರ್ಚುವವೋಲ್ = ಸುಡುವಹಾಗೆ. ಮಮ್ಮಲ ಮುಜುಗುವತೆಱದೆ = ಬಹಳವಾಗಿ ತಪಿಸುವಹಾಗೆ. ರವಿತನಯಂ = ಸೂರ್ಯವೃತ್ತನಾದ ಯಮನು.

48. ಮೇದಿನಿಯೋಳ್ = ನೆಲದಲ್ಲಿ. ತಳಿದೊಂಗಲ್ = ತಳಿರನ ಗೊಂಚಲು. ಒಗೆವೊಡೆ = ಹುಟ್ಟುವುದಾದರೆ. ಮನೆವಾಡ್ಡೆ = ಸಂಸಾರ.

49. ಅಲೀನ.....ಲಂ = ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಪ್ರೀತಿರಸಕ್ಕೆ ಪಾತೆ. ಇರ್ಕೆ = ಸ್ಥಾನ, ನೆಲೆ. ತದನ್ಯಂ = ಉಳಿದುದು—ಎಂದರೆ ಪ್ರೀತಿರಸಕ್ಕೆ ಪಾತೆಯೆನಿಸದ ಒಡಲು. ತೋಲಂ = ಚ

ಮರ್ವನನ್ನು. ಬಾಸಣಿಸಿದ = ಹೊದಿಸಿದ. ಕಂಕಾಲಮೆ ದಲ್ = ಅಸ್ಥಿಪಂಜರವೇ ಸರಿ, ಎಲುವಿನ ಗೂಡೇ ಸರಿ.

50. ಅವಿಕಲಮಾಗಿರೆಯುಂ = ಉನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ. ಅ ಮಿತ.....ರ್ಷಂ = ಅಳವಿಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದಾದ ಉನ್ನತಿ. ಸವ ನಿಸೆಯುಂ = ಉಂಟಾದರೂ. ಸಮನಿಸು : ಸಮ್ಮನಿಸು ಎಂದೂ ಉಂಟು.

51. ತಪಂಬಡಲ್ = ತಪಸ್ಸುಮಾಡಲು. ಗೃಹಮೇಧಿ = ಗೃಹಸ್ಥನು. ಅನುವಿಂ = ಉಚಿತಕ್ರಮದಲ್ಲಿ. ಧನಮರ್ಚಿಸಿ = ಧನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ—ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸವು. ಬಿರ್ದಿನರಂ = ಅ ತಿಥಿಗಳನ್ನು.

52. ಅಭ್ಯಾಗತರಂ = ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು. ಸಡ್ಡೆಗೆಯ್ಯವೆ = ಲಕ್ಷ್ಯವಾಡದೆ. ಸಡ್ಡೆ = ಶ್ರದ್ಧಾ (ಸಂ). ಓಗರಂ = ಅನ್ನವು. ಏಗಂ = ನಿಜವಾಗಿಯೂ. ಸ್ಪೃಹಣೀಯಮಲ್ತು = ಆಸೆಪಡತ ಕ್ಕುದಲ್ಲ.

53. ನಿಚ್ಚಂ = ನಿತ್ಯವೂ—ನಿತ್ಯಂ (ಸಂ). ಮಾನೋ .....ನ = ಹೆಚ್ಚಾದ ಪ್ರಾಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನ. ಸಮುನ್ಮ ತಿ = ಏಳಿಗೆ. ಎಡರಂ = ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು, ಸಂಕಟವನ್ನು.

54. ಹರಿಸದೆ = ಸಂತೋಷದಿಂದ—ಹರ್ಷ (ಸಂ). ಮೊಗ ಮಲರ್ದು = ಮುಖವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿ. ಗುಣಾಕರಂ = ಸ ದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದವರು. ಮಹಾಂತರ = ಮಹಾತ್ಮರ. ಕರು ಣಾಕೇಕರಮಂ = ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷವನ್ನು. ಬೀಟುತ್ತೆ = ಪಸರಿ ಸುತ್ತ. ಕಮಲೆ = ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

55. ಆಗಂತುಗಳಂ = ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು. ಕಣಿವನ್ನೆಗಂ =
ತ್ಯಪ್ತರಾಗುವಹಾಗೆ. ಬಿತ್ತದೆ = ಬೀಜಹಾಕದೆಯೇ.

56. ಪಾದುರ್ = ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು. ಮಱುಮೆಯೊ
ಳ್ = ಮುಂದಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ. ಬೃಂದಾ.....ಕೆ = ದೇವತೆಗಳ
ಸಮೂಹಕ್ಕೆ. ಅಭಿಮತ = ಇಷ್ಟನಾದ.

57. ಅತಿಥಿಕ್ರಿಯೆ = ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ. ಕ್ರತು = ಯಾಗ.
ಪರಿಮಿತಿ = ಅಳತೆ. ತಕ್ಕುಮೆಯ = ಯೋಗ್ಯತೆಯ. ನೋಲ್ಪಿ
ನ್ನಂ = ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಲು.

58. ಪುರುಳಿದೆ = ದ್ರವ್ಯದಿಂದ. ಉರು = ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ.
ಉಮ್ಮಳಿಪರ್ = ತಪಿಸುವರು.

59. ತೆಗಲ್ಪು = ನಿಂದಿಸುವ, ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ, ಬೆಳ್ತನಂ =
ಅವಿವೇಕ, ಮೌಢ್ಯ. ತೋರ್ಕೆವಡೆಗುಂ = ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು.

60. ಕಂದುವುದು = ಬಾಡುವುದು. ಅಘ್ರಾಣಿಸಲೊ
ಡಂ = ಮೂಸಲು. ಅಂದಂಬಿತ್ತು = ಸುಂದರವಾಗಿ. ಮಲರ್
ಪುಷ್ಪವು.

61. ಪ್ರೇಮಾರ್ಥಮಾಗಿ = ಪ್ರೀತಿರಸದಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾ
ಗಿ. ವಾಮತೆ = ವಕ್ರತೆ. ಸದ್ಗುಣ.....ರ = ಸದ್ಗುಣಗಳೆಂಬ ಮು
ತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾರವಾಗಿ ಉಳ್ಳ. ತಾಮರಸ = ಕಮಲ, ಇನಿನುಡಿ =
ಮಧುರವಾಕ್ಯ — ಇನಿದು + ನುಡಿ.

62. ನೀಡುಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಮನಮಲದುರ್ = ಹೃದಯ
ನಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿ. ತಕ್ತದೆ = ಸಾವಕಾಶಮಾಡದೆ. ಸವಿನಾ
ತು = ಮಧುರವಾಕ್ಯ.

63. ನೀರೇರುಹಂ = ಕಮಲ. ನೇಹ = ಪ್ರೀತಿ—ಸ್ನೇಹ (ಸಂ). ಸಾರೆವರೆ = ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು. ಓರಂತೆ = ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ. ಎರ್ದೆಮುಟ್ಟು = ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ. ಅಱಕೆ = ಧರ್ಮಕ್ಕೆ.

64. ನಲವಿಂದಂ = ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಂತೋಷದಿಂದ. ದುಗುಡಮಂ = ದುಃಖವನ್ನು.

65. ಶಾಲೀನತೆಯುಂ = ವಿನಯವೂ, ನಮ್ರತೆಯೂ. ಕನಕ = ಹೊನ್ನು. ಆದುವು = ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

66. ಪುರುಳಿಂ = ಅರ್ಥದಿಂದ. ದೊರೆಕೊಳಿಸುವ = ಉಂಟುಮಾಡುವ. ಸೊಲ್ಲಂ = ಮಾತನ್ನು. ಎರ್ದೆಯೊಳ್ = ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಆರಯ್ದು = ಆಲೋಚಿಸಿ. ಇನಿದಾಗಿರೆ = ಮಧುರವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ. ಇರದೆ = ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ. ಕಿವಿಗೆ ಇನಿದಾಗಿರೆ—ಎಂದನ್ನಯವು. ದುರಿತಂ = ಪಾಪವು.

67. ಸೊಗಂಬಡೆವ = ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವ. ತೋರ್ಪ = ತೋರಿಸುವ. ಒರೆವಂಗೆ = ಹೇಳುವವನಿಗೆ. ದೊರೆವಡೆದ = ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ದೊರೆಕೊಳಿಕುಂ = ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಇನಿವಾತು (ಕರ್ತೃ) ದೊರೆಕೊಳಿಕುಂ = ಎಂದನ್ನಯವು.

68. ಇನಿಸಾನುಂ = ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ. ಮಱುಕಮಂ = ತಾಪವನ್ನು. ಕಿಱಿದುಂ = ಸ್ವಲ್ಪವೂ. ಎಡರ್ = ದುಃಖ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ.

69. ನಿಷ್ಕುರೋಕ್ತಿಯಂ = ಕಠಿಣವಾದ ಮಾತನ್ನು

70. ಇರ್ಪಿನಂ = ಇರಲು. ಉಸಿರ್ವದ = ಹೇಳುವುದು. ಮಿ
ಡಿಯಂ = ಎಳೆಯ ಕಾಯನ್ನು, ಹೀಜನ್ನು.

71. ನೆರವಾಗದ = ಸಹಾಯಮಾಡದ. ಅಖಿಲಾವನಿಯು
ಮಂ = ಸಮಸ್ತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ. ಅಮರ್ತ್ಯಲೋಕಮುಮಂ =
ದೇವಲೋಕವನ್ನೂ, ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೂ. ದೊರೆಗೆ ಬಾರವು = ಸಮಾನವಾ
ಗವು.

72. ಎಡರಡಸಿದಾಗಳ್ = ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ. ಆರಯ್ಯೊಡೆ = ಆ
ಲೋಚಿಸಿದರೆ. ಕಾಲಮಂ ಆರಯ್ಯೊಡೆ = ಎಂದನ್ನಯವು. ಮೂಲ್ಯಂ
ಬಿಲೆ.

73. ಮುಯ್ = ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವು. ತಳ್ಳಿಯ್ಯೊಡೆ = ತಿರಕ್ಕುರಿ
ಸದೇ? ಪೆಂಪಿಂದಂ = ವಿಸ್ತಾರದಿಂದ. ರಯ್ಯಂ = ಮನೋಹರ—
ರಮ್ಯ (ಸಂ). ಪೆಂಪಿಂದಂ = ಆಧಿಕ್ಯದಿಂದ. ಉಪಕಾರಂ ಪೆಂಪಿಂದಂ
ರಯ್ಯಮೆನಿಸ್ವ ಅಂಬುರಾಶಿಯಂ ಪೆಂಪಿಂದಂ ತಳ್ಳಿಯ್ಯೊಡೆ ಪೇಲ್—
ಎಂದನ್ನಯವು.

74. ಕೊಂಡುಕೊನೆವಂ = ಕೊಂಡಾಡುವನು. ಉಪಕಾರ
ಕನಂ = ಉಪಕಾರಮಾಡಿದವನನ್ನು.

75. ಮಿತಿಯೆ = ಅಳತೆಯೆ. ಮೇರೆ = ಅವಧಿ. ಕೃಪಣರ್ =
ಅಲ್ಪರು, ದೀನರು. ಪಾತ್ರತೆ = ಯೋಗ್ಯತೆ.

76. ಎಡರಡಸಿದಂದು = ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ. ಸಡಗರದಿಂ = ತಪ
ಕದೊಡನೆ. ಪೊರೆದರಲ್ಲಿ = ರಕ್ಷಿಸಿದವರಲ್ಲಿ.

77. ತವಗೆ = ತಮಗೆ. ತವಿಸಿ = ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ. ಸೌಜನ್ಯ
ಮಂ = ಒಳ್ಳೆಯತನವನ್ನು. ಭವ = ಜನ್ಮ. ಅಲ್ಲ = ಅಲ್ಲದೆ. ಶ. ಮ.
ದ. ಸೂತ್ರ 47.

78. ಅಲ್ಪು = ಅಲ್ಲ. ಮಹುವುದು ಧರ್ವಂ ಅಲ್ಪು—ಎಂದ
ನ್ವಯವು. ಭೋಂಕನೆ = ಕೂಡಲೆ. ದಿಟದೆ = ನಿಜವಾಗಿಯೂ.

79. ಬೇವತೆಅದೆ = ತಪಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ನಂದುಗುಂ =
ಕೆಡುವುದು. ಬೇಗುದಿ = ತಾಪ.

80. ಅಟಿದೊಡಂ = ನಾಶಮಾಡಿದರೂ. ಓವಲ್ಕೆ = ರಕ್ಷಿಸ
ಲು, ವಿಮೋಚನಮಾಡಲು. ಎಡೆ = ಅವಕಾಶ. ಉಪಕೃತಿಯನಟಿ
ದ = ಕೃತಘ್ನನಾದ.

81. ಅರಿ = ಶತ್ರು. ಮೂದೆಹದ = ಮೂರುವಿಧವಾದ. ಓಸ
ರಿಸದೆ = ತೊಲಗದೆ, ಹೊರಳದೆ. ನಡುನೆಲೆ = ಮಧ್ಯಸ್ಥಭಾವ. ಪಕ್ಷ
ಪಾತವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.

82. ಬೀಯದೆ = ಕುಂದದೆ. ಬೀಱಿ = ಕೊಟ್ಟು. ಆಯುಷ್ಯಾಂ
ತಂಬರಂ = ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ. ಅನಪಾಯ = ಕೇಡಿಲ್ಲದ.

83. ಆದೇಯಂ = ಗ್ರಾಹ್ಯ. ನ್ಯಾಯಾ.....ಯಿಂ = ನ್ಯಾಯವ
ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಡತೆಯಿಂದ. ಒಗೆವೊಡೆ = ಉಂಟಾಗುವುದಾದರೆ. ಸಂಪತ್ತಿ =
ಐಶ್ವರ್ಯ. ಸಂಪತ್ತಿ ಆದೇಯಂ ಆಗದು—ಎಂದನ್ವಯವು.

84. ಇವಂದಿರ್ = ಇವರುಗಳು, ದಿರ್ = ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯ
ಯವು ನೆಟ್ಟನೆ = ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ. ಅದಱಭಾವದಿಂ = ಸುಸಂಕತಿಯ ಅಭಾ
ವದಿಂದ.

85. ಕತದಿಂ=ಕಾರಣದಿಂದ. ಕುಂದು = ಹಾನಿ. ಪೆ
ಚುರ್ = ವೃದ್ಧಿ. ಸಂದಿಸುಗುಂ = ಉಂಟಾಗುವುವು. ಎರ್ಡ್ =
ಮನಸ್ಸು, ಎದೆ. ನಡು.....ವಂ = ನಡುನೆಲೆಯೆಂಬ ಆಭರಣ
ವನ್ನು.

86. ಸಮದರ್ಶಿತ್ವಂ = ಸಮವಾಗಿ ಕಾಣುವಿಕೆ. ಸಮೆ
ಯಲ್ಚೆ = ಮಾಡಲು. ಬಗೆಯೆ = ಭಾವನೇ, ಯೋಚನೆಯೇ.
ಆಱುವ = ತಿಳಿಸುವ. ಉತ್ಪಾತಂ = ಅಸಶಕನ, ಅರಿಷ್ಟ.

87. ಅನುಕ್ರೇಯಂ = ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ. ಸಚ್ಚರಿತ್ರಂ
ಗೆ = ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ. ಏನಾನುಂ = ಏನಾದರೂ.

88. ಕೆಲಕೆ = ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ. ಒಲೆಯದೆ = ಚಲಿಸದೆ
ಗಿರುತೆಯಂ = ಭಾರವನ್ನು. ನ್ಯಾಯ್ಯತೆಯಂ = ನ್ಯಾಯವಾ
ಗಿರುವಿಕೆಯನ್ನು. ತುಲೆ = ತಕ್ಕಡ. ಒರ್ಕೆಲಕೆ = ಒಂದು
ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ. ತಳೆಗೆ = ವಹಿಸಲಿ.

89. ಸೊಲ್ಲಿಪ = ಹೇಳುವ, ಆಡುವ. ಋಜುತೆ = ಸರ
ಳತೆ. ಒಡನಾಡಿ = ಸಹಚಾರಿ.

90. ಪರದರ್ = ವರ್ತಕರು. ಪರದುಗೆಯಲ್ಚೆ = ವ್ಯಾ
ಪಾರಮಾಡಲು. ನಲ್ವರದು = ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ.

91. ತ್ರಿದಶರ = ದೇವತೆಗಳ. ಆತ್ಮಸಂಯಮಂ = ಕೋ
ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸುವಿಕೆ, ಇಂದ್ರಿಯಜಯ. ಪುದಿದ = ದಟ್ಟ
ವಾದ. ಅಂಧಶಮಸಕ್ಕೆ = ನರಕದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಗೆ. ಸ್ವೈರಪ್ಪ
ವೃತ್ತಿ = ಸ್ವೀಚ್ಛಾನ್ಯಾಪಾರ. ಅಘಂ = ಪಾಪ.

92. ವಶಿತ್ತಂ = ಇಂದ್ರಿಯಜಯ. ನಿಧಿಯಂತಿರೆ =
ನಿಧಿಯಹಾಗೆ. ಕಾಪಿಡುಗೆ = ಕಾಪಾಡಲಿ.

93. ದಮಂ = ಇಂದ್ರಿಯಜಯ. ತತಿ = ಸಮೂಹ
ನಿಘಿಸಿ = ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ನೆಗಟ್ಟಿಗೆ = ವರ್ತಿಸಿದವನಿಗೆ. ಅರ್ಹ
ನೆಯಂ = ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನು.

94. ವಶಿ = ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರು
ವವನು. ಆಗದ = ಪರ್ವತದ.

95. ಸುಖಜನಕಂ = ಸುಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು,
ಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ನಿಸದಂ = ನಿಜವು. ಎಣಿಕುಂ = ಎಣಿ
ಸುವರು.

96. ಆವೆ = ಆಮೆ, ಕೂರ್ಮ. ಬಸಂಗೆಯ್ದಿಗೆ = ವ
ಶಮಾಡಿದವನಿಗೆ. ಸರಣ್ = ರಕ್ಷಕವು.

97. ಕಾಯತ್ಪೀಡಿದುದು = ಕಾಯಬೇಕಾದುದು. ಅನಿ
ತಂ = ಅಷ್ಟನ್ನೂ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ. ಎಯ್ದೆ = ಜೆನ್ನಾಗಿ. ಕಾಯ
ತ್ಪೀಟ್ಟುದು = ಕಾಯಬೇಕು. ಜಾಲ = ಸಮೂಹ, ಬಲೆ.

98. ಒಂದಾನುಂ = ಒಂದಾದರೂ. ಸಮ್ಮನಿಪೊಡೆ =
ಉಂಟಾಗುವುದಾದರೆ. ನಲೈ = ಒಳ್ಳೆಯದು, ಉಪಕಾರ. ಪಾ
ಡಟಿದು = ರೂಪುಗೆಟ್ಟು. ಪೊಲ್ಲಮೆ = ಕೆಟ್ಟುದು, ಅಪಕಾರ.

99. ಕಿಸುಗಣ್ಣಿ = ಕೋಪಗೊಂಡು. ಭೋಂಕಲ್ =
ಬೀಗನೆ. ರಸಯಂ ನೆ = ನಾಲಗೆಯಿಂದ. ಎರ್ದೆವುಣ್ = ಮ
ನಸ್ಸಿನ ಹುಣ್ಣು. ಅಸುವಿರ್ಪನ್ನೆವರಂ = ಪ್ರಾಣವಿರುವತನಕ.
ಅಲಲಂ = ಸಂತಾಪವನ್ನು.

100. ಪರಿಣತಿ = ಪಾಂಡಿತ್ಯ. ಕನಳ್ಕೆಗೆ = ಕೋಶಕ್ಕೆ. ಬಿಡದೆ = ಯಾವಾಗಲೂ. ಒಂದಿದನ = ಹೊಂದಿದವನ. ಪಾಗುಣಂ = ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವನು. ಅಱಂ = ಯಮನು. ಯಮನು ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲು ಹೆದರಿ ಅವನ ಸಮಯವನ್ನು ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿರುವನು.

101. ಆಚಾರಂ = ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿ. ದೊರೆವಡೆದ = ಅತಿಶಯವಾದ. ಸಾರ್ಚುಗುಂ = ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ನೇರಿ ದರ್ = ಸತ್ತುರುಷರು. ಕಾಪಿಡುವರ್ = ಕಾಪಾಡುವರು.

102. ಅಱಂ = ಧರ್ಮವು. ನೋಟ್ಟಿನಂ = ನೋಡಲು. ಓವಿ = ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾವುದು = ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

103. ನಡವಳಿ = ಆಚಾರ. ಸನ್ನುತಚಾರಿತ್ರಮೆ = ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯೇ. ನೋಟ್ಟುನ್ನಂ = ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಲು. ಕುಲೀನತೆಗೆ = ಒಳ್ಳೆಯಕುಲದವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ. ಕುಱಿವು = ಗುರುತು.

104. ಭೋದೇವಂ = ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಪ್ರಮಾದ = ಅಜಾಗರೂಕತೆ. ಮಗುಟ್ಟು = ತಿರುಗಿ. ವಿಪ್ರತೆ = ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ.

105. ಒಳ್ಳಂ = ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು. ತೊಪ್ಪಿನವನಿಂದೆ = ಬಿಡುವವನಿಂದ. ಉನ್ನತಿಕ್ಕೆ = ಪೂಜ್ಯತೆ.

106. ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟತೆಯಿಂ = ಆಚಾರವನ್ನು ಬಿಡೋಣದರಿಂದ. ನೀಚೈರ್ಗತಿ = ಅಧೋಗತಿ.

107. ಸಚ್ಚರಿತಂ = ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ. ಮಾಣಿಕವಚ್ಚದಿಂ = ಮಾಣಿಕವ್ಯಾಭರಣದಿಂದ. ಒಗೆಗುಂ = ಹುಟ್ಟುವುದು. ಆಸಚ್ಚಯ = ಆಸತ್ತಿನ ಸಮೂಹ.

108. ಪುಣ್ಯಕೆ ಬಿತ್ತಾಗಿ-ಎಂದನ್ನಯವು. ಸುವೃತ್ತಂ = ಬಳ್ಳಿಯ ನಡತೆ.

109. ಸುರುಚಿರ = ಸುಂದರವಾದ, ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ. ದೊರೆಕೊಳಿಸುವ = ಉಂಟುಮಾಡುವ.

110. ಕಲೆಯಂ = ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು. - ಕಲ್ಲದಿರ್ಪ = ಕಲಿಯದೆ ಇರುವ. ಸಾಕಲ್ಯದೆ = ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ. ಕಲ್ಪಿ = ವಿದ್ಯೆ. ಆಱಿಯದರೆ ವಲಂ = ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ಸರಿ.

111. ಅಸವಸದಿಂದೆ = ಆತುರದಿಂದ. ಅವಧೀರಣೆ = ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅಪಮಾನ. ಪಟಿಯೆ = ನಿಂದಿಸಲು. ಬಗೆಗುಂದದೆ = ವ್ಯಾಕುಲಪಡದೆ. ಅಣಂ = ಸ್ವಲ್ಪವೂ. ಅಣಂ ಬಗೆಗುಂದದೆ—ಎಂದನ್ನಯವು. ಬುವಿ = ಭೂಮಿ (ಸಂ). ಅಗಚ್ಚರಂ = ಅಗೆವವರನ್ನು. ತಾಂಗುವವೋಲ್ = ಧರಿಸುವಹಾಗೆ.

112. ಪ್ರತಿಕರಿಸಲಾರ್ಪೊಡಂ = ಪ್ರತಿಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೂ. ಅತಿಕ್ರಮ = ಮಿತಿಯಿರುವ ನಡತೆ. ಅಮರ್ಕ್ಕೆ = ಹೊಂದಿಕೆ. ಮಾನ್ಯತರಂ = ಶ್ಲಾಘ್ಯತರನಾದುದು, ಸ್ಮೃತಿಸಭದಿಂದೆ ತೊಲಗಿಪ್ಪುದು = ಮರೆವುದು. ಅನಂ = ಅತಿಕ್ರಮಗಳನ್ನು. ತೊಲಗಿಪ್ಪುದು ಸೈರಣೆಯಿಂದಂ ಮಾನ್ಯತರಂ—ಎಂದನ್ನಯವು.

113. ಎಡೆಗೆ = ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ. ಬಿದಿನರಂ = ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು. ಕಡೆಗಣಿಪುದು = ಅಸಡ್ಡೆಮಾಡುವುದು. ಎಡರಂ = ಉಪದ್ರವವನ್ನು. ಬಲೈ = ಪರಾಕ್ರಮ.

114. ಬೆಚ್ಚವೋಲ್ = ಬೆಸೆದಹಾಗೆ. ಸನ್ನಿದಮಾಗಿರ್ಕೆ = ಸಂಗಡವೇ ಇರಲಿ. ಉನ್ನಿದ್ರತೆಯಿಂದೆ = ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದೆ.

115. ಕಡೆಗಣ್ಣುತೆ = ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡುತ್ತ. ಕಷ್ಟವಾಗಿ = ಹೀನವಾಗಿ. ಕತಿಗೊಳ್ಳದೆ = ಕೋಪಗೊಳ್ಳದೆ. ರತುನಂ = ರತ್ನ (ಸಂ.) ಕೊಂಡುಕೊನೆವರ್ = ಕೊಂಡಾಡುವರು.

116. ಮಸಗುತೆ = ರೇಗುತ್ತ. ಮುಯ್ಯೆಸಪ್ಗೈ = ಪ್ರತಿಮಾಡುವವರಿಗೆ. ರಸೆಯೊಳ್ = ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ.

117. ತಗದು = ಅನುಚಿತವಾದುದು. ಪೊಲ್ಲಮೆ = ಕೇಡು. ನೆಗಟ್ಟಿದಂ = ಮಾಡಿದವನು. ಮುಂದೆ = ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ. ಎನಸುಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಬಗೆನೊಂದು = ಖೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿ. ಧರ್ಮಾಪಗತಮಂ = ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ. ಏನುಮಂ = ಏನನ್ನೂ. ಒಡರ್ಚದೆ = ಮಾಡದೆ.

118. ಕಡುಸೊರ್ಕಿನಿಂ = ವಿಶೇಷವಾದ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ. ಕೆಯ್ದುವಿಂದಂ = ಆಯುಧದಿಂದ. ಗೆಲೈ = ಗೆಲ್ಲಲಿ.

119. ಇನಿಸುಂ = ಸ್ವಲ್ಪವೂ. ಬಗೆನೋಯದೆ = ಖೇದವನ್ನು ಹೊಂದದೆ. ಇರದೆ = ಸಾವಕಾಶಮಾಡದೆ.

120. ನೋಂಪಿಗಳಂ = ವ್ರತಗಳನ್ನು. ಪಿಸುಣ = ಪಿಶುನ (ಸಂ). ಬಿಱುನುಡಿಯಂ = ಕಠಿನೋಕ್ತಿಯನ್ನು. ಬೆಟ್ಟೈ ತು + ನುಡಿ. ಅವರತ್ತಣೆಂದೆ = ಅವರಿಗಿಂತ.

121. ಒಳ್ಳಂ = ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು. ಕಱುಂಬದಿರ್ಪಂ = ಹೊಟ್ಟೆಗಿಚ್ಚುಪಡದೆ ಇರುವ. ಆಚರಣಕೆ = ನಡೆವಳಿಗೆ. ಅಱು ಕೆಯ ಕುಱುಪು = ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಗುರುತು. ನೆಗಲೈಯ್ಯಂ = ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

122. ಕೆಳೆ = ಸ್ನೇಹಿತ. ಪಗೆ = ಶತ್ರು. ಆಪೋಡೆ = ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ. ಅಳವಡುವ = ಉಂಟಾಗುವ.

123. ಒಲವರನುಂ = ಸಂತೋಷವನ್ನು. ಅಣಂ = ಸ್ವಲ್ಪವೂ. ಅಟ್ಟಿಜಂಬಡುವವರ್ = ಹೊಟ್ಟೆಗಿಚ್ಚುಪಡುವವರು. ಪರತ್ತೆಗಂ = ಪರಲೋಕಕ್ಕೂ. ನಿಸದಂ = ನಿಜವು.

124. ಅಟ್ಟಿಜದಿಂದೆ = ಅಸೂಯೆಯಿಂದ. ಅದವಬಿಲಂ = ದುಃಖವನ್ನು. ಆನಿಳರ್ = ವ್ಯಾಕುಲರು.

125. ಬಟ್ಟುಂಕಿದೊಡಂ = ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ. ಸಾಲ್ಗಂ = ಸಾಕು. ಅನಿತ್ತಂ = ಅಷ್ಟನ್ನೂ.

126. ಎರವರ್ಗೆ = ಬೇಡುವವರಿಗೆ. ಚಾಗಿ = ತ್ಯಾಗಿ (ಸಂ). ಉಡೆ = ವಸ್ತ್ರ. ಉಣಿಸು = ಆಹಾರ. ಧರಿಸಲ್ ಉಡೆಯುಂ ಉಣಲ್ ಉಣಿಸುಂ—ಎಂದನ್ವಯವು. ಅಬಿಲ್ವಂ = ದುಃಖಪಡುವನು.

127. ಸರಸೀರುಹಮಂದಿರೆ = ಕಮಲವನ್ನು ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಉಳ್ಳ. ಇಂದಿರೆ = ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅಕ್ಕಂಗೆ = ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅಕ್ಕನಾದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದೇವಿಗೆ, ಮೂದೇವಿಗೆ.

128. ಸರಿ = ಸಮಾನವು. ನೆಲೆಯಾದವನ = ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದವನ.

129. ಎಡರುಂ = ದಾರಿದ್ರ್ಯವೂ.

130. ಅವಿಲ = ಕಲುಷಿತವಾದ. ಪರಿಕಿಸುವೊಡೆ = ಪರಿಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ.

131. ಕೆಯ್ದುಡುಕುವುದು = ಕೈಹಾಕುವುದು. ಅಳಿಪ
ಲೊಡಂ = ಆಸೆಪಡಲು. ಸದರ್ಥಕ್ಕೆ ಅಳಿಪಲೊಡಂ—ಎಂದನ್ನು
ಯವು. ಸ್ಪೃಹೆ = ಆಸೆ. ತಱಿಗುಂ = ಕತ್ತರಿಸುವುದು.
ಕೋಟಲೆ = ಸಂಕಟ.

132. ಪುರುಳಂದೆ = ದ್ರವ್ಯದಿಂದ. ಉರು = ಅಧಿಕ
ವಾದ. ಆಟಿಗೆಯ್ದುಗಳಂ = ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು. ಅನವದ್ಯ
ಗುಣರ್ = ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ ಗುಣವುಳ್ಳವರು.

133. ವಸುವಿಂದೆ = ಧನದಿಂದ. ಜಘನ್ಯ = ಹೇಯ
ವಾದ. ಆಟಿಸುವರ್ = ಆಸೆಪಡುವವರು.

134. ಬಡವರೆವು = ಬಡವರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಶ. ಮ. ದ.
ಸೂತ್ರ 219. ಪಿಂಗಸಲೈ = ನೀಗಲು. ಲೋಗರ = ಅನ್ಯರ.
ಸಡಗರಿಸಿ = ತವಕದೊಡನೆ. ಉಡಿದ = ಅಡಗಿಸಿದ, ಜಯಿಸಿದ.

135. ಕೂರಱಿವಿಂಗೈ = ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಗೆ. ಆಗರಂ =
ನೆಲೆ. ತಗದ = ಉಚಿತವಲ್ಲದ. ಉಱಿದೆ = ಹಿಂಜರಿಯದೆ.

136. ದುರುಪಾಯ = ಕೆಟ್ಟ ಉಪಾಯದ. ಅಟಿವಂ =
ನಾಶಹೊಂದುವನ್ನು.

137. ಕೂರಲೈಡಂ = ಆಸೆಪಡಬೇಡ. ತರಹರಿಸಲಾ
ಗದ = ಸಹಿಸಕೂಡದ. ಏವದ = ದುಃಖದ. ಹರವರಿಯಂ =
ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು, ಅಧಿಕೃತವನ್ನು. ಅಱಿಲಿಕುಂ = ಸಂತಾಪಪಡಿ
ಸುವುದು.

139. ವೆಱಲ್ = ಪಡೆಯಲು. ಆಟಿವುದು = ಆಸೆಪ
ಡುವುದು ತೆಱಪಂ = ಸಮಯವನ್ನು. ವಾರ್ಡಿಕುಂ = ನಿರೀ

ಕ್ಷಿಸುತ್ತು ಇರುವಳು. ಅಂಬು.....ತ್ರಂ = ವಿಷ್ಣುಪತ್ನಿಯಾದ
ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

140. ಪಿಂ = ಹಿಂದೆ, ಅನಂತರ. ಆದಂ = ಹೆಚ್ಚಾಗಿ.
ಬನ್ನಂಬಡುವಂ = ಭಂಗಪಡುವನು. ಅಲೋಭಂ = ದುರಾಸೆ
ಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಬೀಜದೆ = ಕೊಡದೇ ?

141. ಅಱನೆಂಬ ನುಡಿಯಂ ನುಡಿಯದೆ = ಧರ್ಮ ಎಂಬ
ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಉಚ್ಚರಿಸದೆ. ತಡೆಯದೆ = ಹಿಂದೆಗೆಯದೆ. ಇವಂ
ಪಿಸುಣಾಡಂಗಡಂ = ಇವನು ಚಾಡಿಹೇಳುವವನಲ್ಲ. ಪಡೆವೊಡೆ =
ಹೊಂದುವನಾದರೆ. ಒಳ್ಳಸಮಂ ಪಡೆವೊಡೆ—ಎಂದನ್ವಯವು.

142. ಕಿಡೆನುಡಿದು = ಕೆಟ್ಟಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ. ಪೆಱಗೆ =
(ಒಬ್ಬನ) ಹಿಂದೆ. ಅಟಿಯೆ ನುಡಿದು = ದೂಷಿಸಿ. ಪೊಲ್ಲದು =
ಕೆಟ್ಟುದು.

143. ಪಿಸುಣ್ಣೆಡೆದು = ದೂಷಿಸಿ, ಚಾಡಿಹೇಳಿ. ಉಕೆ
ವದಿಂದೆ = ಮೋಸದಿಂದ. ಕೊಂಡುಕೊನೆದು = ಕೊಂಡಾಡಿ. ಪೊಂ
ದುವುದು = ಸಾವುದು.

144. ಒದಱುದೊಡಂ = ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರೂ.
ಆರಯ್ಯದೆ = ಅಲೋಚಿಸದೆ.

145. ಪಿಸುಣಂ = ಪಿಶುನ (ಸಂ), ನೀಚನು. ಎಸಗಿಂ =
ಮಾಡಿ. ಪಿಸುಣಾಡುಗುಂ = ಸೂಚಿಸುವುದು. ಪಟುತೆ = ಸಾ
ಮರ್ಥ್ಯ.

146. ಅನ್ನೆಯಂ = ಅನ್ಯಾಯ (ಸಂ). ಕೆನ್ನಂ = ವಿಶೇಷ
ವಾಗಿ. ಬನ್ನಂಬಡಿಸದೆ = ಭಂಗಪಡಿಸದೆ. ಮಾಣ್ಣನೆ = ಬಿಡುವನೇ ?

147. ಇನಿನುಡಿಯಂ = ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು. ಪರರೊಳಂ = ಹೊರಗಣವರಲ್ಲಿಯೂ. ಅನುಗೊಳಿವುದು = ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು. ಸುಕರಂ = ಸುಲಭ. ಕೆಳೆತನಮಂ = ಸ್ನೇಹವನ್ನು. ಕೆಳೆತನಮಂ ಅನುಗೊಳಿವುದು—ಎಂದನ್ವಯವು. ಸರಿವಂತು = ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಹಾಗೆ.

148. ಒಡವೆರೆದ = (ತಮ್ಮ) ಸಂಗಡ ಸೇರಿದ. ನುನಮೊಲ್ವ = ಸಂತೋಷಿಸುವ. ಒಡರಿಸುವರೊ = ಮಾಡುವರೋ.

149. ಎರವಿಲ್ಲದೆ = ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ. ಧರಿವುದು ತನಗೆ ಧರ್ಮಂ—ಎಂದನ್ವಯವು. ಸರ್ಪಂಸಹೆ = ಭೂಮಿ.

150. ನೋಡುವೊಡೆ = ನೋಡುವರಾದರೆ. ಭಾಜನರಪ್ಪರ್ = ಎಡೆಯಾಗುವರು.

151. ಜುಗುಪ್ಸೆ = ಹೇಸಿಕೆ. ಆದಂ = ಹೆಚ್ಚಾಗಿ. ಬಱುವಾತು = ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು. ಬಱಿದು + ಮಾತು. ಸೊಲ್ಲಿಸುವ = ಹೇಳುವ. ತೆಗಲಲ್ಲಡುಗುಂ = ನಿಂದಿಸಲ್ಪಡುವನು.

152. ಕೆಳೆಗೊಂಡರೊಳ್ = ಸ್ನೇಹಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ. ಅತ್ಯಾಹಿತಮಂ = ಪ್ರಬಲವಾದ ಕೇಡನ್ನು. ಪೊರೆಯೊಳ್ = ಸವಿಾಪದಲ್ಲಿ. ಪುರುಳ್ = ಅರ್ಥ, ಸಾರ.

153. ಅಸವಿಾಚೀನಂ = ಅಸಂಬಂಧವಾದುದು. ನೀರಸಂ = ರಸವಿಲ್ಲದುದು. ಉರ್ವಿಸಿ = ಹೆಚ್ಚಿಸಿ. ಬಿಚ್ಚುಟಿಸುವ = ವಿಸ್ತರಿಸುವ. ಪಿಸುಣಾಡವೆ = ಸೂಚಿಸವೇ? ಪೇಟ = ಹೇಳು. ಅವಿನೀತತೆ = ಕೆಟ್ಟನಡತೆ.

154. ಮಾಣಿಕುಂ = ತೊಲಗಿಸುವುದು. ಅಘಕಂ = ಪಾಪಕ್ಕೂ.

155. ತಗುಳ್ವೊಡೆ = ಆರಂಭಿಸುವರಾದರೆ. ಪೊಗಡೆ ನೆತ್ತ = ಸ್ತುತಿಪಾತ್ರವಾದ.

156. ಪಲರ್ಮೆ = ಅನೇಕಾವೃತ್ತಿ. ಅಳುಂಬಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಪಲಾಲಂ = ಜಳ್ಳು.

157. ಅನುಕ್ರೈ = ಹೊಂದಿಕೆ. ಆಡುಗೆ = ಆಡಲಿ. ಆತಂಗಳ್ = ಅವರು.

158. ಅನವದ್ಯಂ = ದೋಷರಹಿತವು. ಅಱುವಿಂಗೊಡೆ ಯರ್ = ಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಎನಸುಂ = ಹೆಚ್ಚಾಗಿ. ಅನುಗೊಳಸದ = ಉಂಟುಮಾಡದ. ಪಸೆಯಂ = ನಿಸ್ಸಾರವಾದ ಮಾತನ್ನು. ಅಣಂ = ಸ್ವಲ್ಪವೂ.

159. ತೊಡಗ್ಗೆ = ಪಾಶಕ್ಕೆ. ಪ್ರಮುಷಿತವಿವೇಕರ್ = ವಿವೇಕಶೂನ್ಯರು.

160. ನುಡಿವೊಡೆ = ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ. ನುಡಿಗೆ = ಹೇಳಲಿ. ಪಡಿಯಂ = ದ್ವಾರವಾದ. ಉಟಿಗೆ = ಬಿಡಲಿ.

161. ಸುಗಿದು = ಹೆದರಿ. ಏವೊಟ್ಟಂ = ಯಾವಾಗಲೂ. ಅಟ್ಟ = ಮುಳುಗಿದ.

162. ದುಗುಡಮನೆ = ಡುಃಖವನ್ನೇ. ಅಗಿವರ್ = ಹೆದರುವರು. ಉರಿವ = ಜ್ವಲಿಸುವ.

163. ವಿಮತರೊಳಂ = ಮೈರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ. ಪೊಲ್ಲಕೆಯ್ಯ ದಿರ್ಪುದು = ಕೇಡನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದು.

164. ಅಟಿಗಿಯ್ಯಮಂ = ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸವನ್ನು. ಪುಚ್ಚಟಿಯಂ = ಕೇಡನ್ನು. ಧರ್ಮಂ. = ಧರ್ಮದೇವತೆ.

165. ಬಡವನೆಂ = ಬಡವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಶ. ಮ. ದ. ಸೂತ್ರ 219. ಅಗಲ್ಲುಮೇ = ನೀಗುವುದೇ ? ದಾಂಗುಡಿವಿಟ್ಟು = ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಯಾಗಿ. ಅಗ್ಗಲಿಸಿ = ವಿತ್ತರಿಸಿ.

163. ಅರೆಯಟ್ಟಿ = ಹಿಂದಟ್ಟಿಬಂದು. ಅಲಲ್ವನೇಡಂ = ಸಂಕಟಪಡಿಸಬೇಡ. ಮಾಣ್ಣಿ = ಬಿಡಲಿ.

167. ಪೆಜವಗೆಯಿಂ = ಇತರ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ. ಎಂತಾನುಂ = ಹೇಗಾದರೂ. ಅಟಿವಗೆ = ನೀಚಶತ್ರು. ಆಟಂದು = ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು. ಕೂಗಿಯೆ = ಅರ್ಭಟಿಸಿಯೇ. ಮಾಣ್ಣಂ = ಬಿಡುವುದು.

168. ನಿಡಿದಾಗಿ = ಉದ್ದವಾಗಿ. ಎಡರ್ = ಕಷ್ಟವು, ಸಂಕಟವು. ಬೆನ್ನೊಳ್ = ಹಿಂದೆಯೇ.

169. ಉತ್ಪಾದನಂ = ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು. ಬೀಜಾವಾಸಂ = ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು. ಕೂರ್ವೊಡೆ = ಪ್ರೀತಿಸುವರಾದರೆ. ಅಣಂ = ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ.

170. ಲೋಗರ್ಗೆ = ಇತರರಿಗೆ. ಏತೆಅದಲ್ಲಿಯುಂ = ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ. ನಿಸದಂ = ಸತ್ಯವು.

171. ಒಸೆದು = ಪ್ರೀತಿಸಿ. ಪಾರರ್ = ನಿರೀಕ್ಷಿಸರು. ಧಾರಾಧರಕ್ಕೆ = ಮೇಘಕ್ಕೆ.

172. ಗಟಿಯಪ = ಕೂಡಿಸುವ. ಪುರುಳ್ = ಧನ.
ಬಯ್ಯಿರಿಪ್ಪುದಕ್ಕುಂ = ಹೊತಿದುವುದಕ್ಕೂ.

173. ದೊರೆವಡೆದ = ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ. ಅಱಂಗಳೊಳಗೆ =
ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ.

174. ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕರೆ = ಕೀರ್ತಿವಂತರೆ, ಮಹಾನುಭಾ
ವರೆ. ವರಾಕರ್ = ಅಲ್ಪರು, ನೀಚರು. ಸುಯ್ಯು = ಉಸಿರು
ಬಿಡುವ.

175. ಇನಿನೀರ್ = ಮಧುರವಾದ ನೀರು. ಇನಿದು +
ನೀರ್. ಸಾರಸಸಂಭವೆಯು = ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು.
ಅಗಾರಂ = ನೆಲೆ, ಸ್ಥಾನ.

176. ಸಾರಲ್ = ಸೇರಲು. ತನಿವಣ್ = ಪಕ್ಕವಾದ
ಹೆಣ್ಣು. ತಳ್ತವೊಲ್ = ವ್ಯಾಪ್ತವಾದಹಾಗಿ.

177. ಕುತ್ತಗಳಂ = ಜಾಡ್ಯಗಳನ್ನು. ತುತ್ತುವ = ಕ
ಬಳಿಸುವ, ನಾಶಮಾಡುವ. ಗಿಡು = ಮೂಲಿಕೆ. ಪತ್ತುಗೊಳ
ಲ್ = ನೆಲಸಲು.

178. ಸಂಗಳಿಸಿದ = ತಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿದ್ದ. ಪಿಂಗಿದೊ
ಡಂ = ತೊಲಗಿದರೂ. ಮಾಡುವುದಂ ಉಟಿದಪರೇ—ಎಂದ
ನ್ವಯವು.

179. ಹರಿವುದಯೊಳ್ = ಹೋಗಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ. ಬೇ
ಗುದಿಗೊಳ್ಳರ್ = ತಪಿಸುವರು.

180. ದಂದುಗಂಬಡದೆ = ವ್ಯಾಕುಲಪಡದೆ. ಪರಿವರ್ತಿ
ಸಿಯುಂ = ಮಾರಿದುದರೂ.

181. ನೀಡಿಲ್ಲದೆ = ಸಾವಕಾಶಮಾಡದೆ. ಚಾಗಂ = ದಾನ, ತ್ಯಾಗ (ಸಂ). ಕೋಡು = ದಾನ. ಧಾತು—ಕುಡು. ಕಡಂ ದಲ್ = ಸಾಲವೇಸರಿ.

182. ನಿಸ್ವರೋಳ್ = ದರಿದ್ರರಲ್ಲಿ. ಸದ್ಗತಿ..... ರಂ = ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ತಡೆವುದು.

183. ಬಡವರೆವು = ಬಡವರಾಗಿದ್ದೇನೆ. (134 ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ). ನುಡಿಯದುದು = ನುಡಿಯದಿರುವುದು. ಕುಲೀನರೋಳ್ = ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನದವರಲ್ಲಿ.

184. ಅನಿತ್ತೆ = ಅಷ್ಟೇ—ಎಂದರೆ ದುಃಖದಂ. ಕಾಣ್ಬಿ ನ್ನೈವರಂ = ಕಾಣುವವರೆಗೂ. ನಾಡೆಯುಂ = ಹೆಚ್ಚಾಗಿ. ಮೊಗಮಂ ಕಾಣ್ಬಿ ನ್ನೈವರಂ—ಎಂದನ್ವಯವು.

185. ಬಲೈ = ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ವಿತರಣವ = ದಾನದ. ಎಸಕದೆ = ಅತಿಶಯದಿಂದ. ಪಱಿಯಿಪರ = ಹೋಗಾಡಿಸುವರ.

186. ನೆರವು = ಸಹಾಯ. ಕಡವರಮಂ = ಧನವನ್ನು. ಪದುಳಂ = ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ.

187. ಒಟ್ಟುಜೆಯಿಂದಂ = ಔದಾರ್ಯದಿಂದ. ಅಟ್ಟುಳಿಯಂ = ಹಿಂಸೆಯನ್ನು. ಪಡೆದು = ಉಂಟುಮಾಡಿ. ಗದಂ = ಜಾಡ್ಯ.

188. ಮಡಲಿಱುದ = ಅಧಿಕವಾದ. ಅಳಿಸಿದೆ = ಆಶೆಯಿಂದ. ಮಡಗುವ = ಬಚ್ಚಿಡುವ.

189. ಅಕ್ಕೆ = ಆಗಲಿ.

190. ವಸುಂಧರಾ.... ದೊಳ್ = ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ. ದುರ್ಬೈವದೆ = ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ.

191. ಎಡೆ = ಪಾತ್ರ. ಮೇಣ್ = ಮತ್ತೂ.
192. ತೊಡದುರ್ = ಎಡೆಬಿಡದೆ. ಕನ್ನಡಿಕುಂ = ಪ್ರಕಟಿಸುವುವು. ಕಬ್ಬಂ = ಕಾವ್ಯ (ಸಂ).
193. ದಿಗಂತಂಬರಂ = ದಿಕ್ಕುಗಳ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ. ಎಲ್ಲರದಿಂದಂ = ಉನ್ನತಿಯಿಂದ, ಮಹಿಮೆಯಿಂದ. ತಿರಂ = ಸ್ಥಿರ (ಸಂ).
194. ನಿಱಿಸಿ = ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ದಿವಿಜರ್ = ದೇವತೆಗಳು.
195. ಎಸಕಮಂ = ಕಾಂತಿಯನ್ನು. ಎಡರ್ = ದಾರಿ ದ್ರ್ಯ, ಕ್ಲೇಶ. ಕಸದೊಡಲ = ಹೇಯವಾದ ಶರೀರದ.
196. ಪುಟ್ಟುವೊಡೆ = ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ. ಪುಟ್ಟುಗೆ = ಹುಟ್ಟಲಿ. ಅದಱಿಂದೆ = ಆ ಗುಣದಿಂದ. ಇಟ್ಟಳಮಾಗದರ್ = ವ್ಯಾಪ್ತರಾಗದವರು.
197. ತೆಗಪೆ = ನಿಂದಿಸಲು. ನೆಗಟದ = ವರ್ತಿಸದ. ತೆಗಪ್ಪೆ = ನಿಂದೆಗೆ. ತವರ್ = ಸ್ಥಾನ.
198. ಆವುದಾನುಂ = ಯಾವುದಾದರೂ. ವಿತೆ = ವ್ಯರ್ಥ, ವೃಥಾ (ಸಂ.)
199. ಪೊಲನಾಗದ = ಪಾತ್ರರಾಗದ. ಪಲಸೂಟ್ = ಹಲವುಸಾರಿ.
200. ಪೊಂದದ = ನಾಶವಾಗದ ಬಾಟ್ಟಂ = ಬದುಕಿದವನು. ಪಕ್ಕಾದವನಂ = ಎಡೆಯಾದವನನ್ನು. ಪೊಂದಿದಂ = ಸತ್ತವನು. ಪುರುಳ್ = ಸಾರ, ಗುಣ.

201. ಒರೆಗಂ ದೊರೆಗಂ = ಸರಿಸವಾನಕ್ಕೆ. ಕಷ್ಟ
ರೊಳಂ= ನೀಜರಲ್ಲಿಯೂ.

202. ಅನುದಿರೆ=ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿರುವಂತೆ. ಅದು =
ದಯೆ. ಸಮಯಂ=ಮತ.

203. ಪೂರಂ = ಪ್ರವಾಹವು. ವೇದನಾರವ = ಯಾತ
ನೆಯ ಕೂಗು.

204. ಭೂತಂಗಳೊಳ್ = ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ. ಅನುಕಂಪೆ
ಯಂ = ದಯೆಯನ್ನು. ಜೀತಕೆ = ಮನಸ್ಸಿಗೆ. ತವಿಪ = ಕೊಲ್ಲುವ
ಸಂಕಟಪಡಿಸುವ.

205. ತುಱುಗಿದ = ನ್ಯಾಪ್ತವಾದ. ಸಕ್ಕಿಗಳ್ =
ಸಾಕ್ಷಿಗಳು.

206. ಮಱುಕಮಂ = ದಯೆಯನ್ನು. ದುಱುದುಂಬಿ
ತನಕ್ಕೆ = ದುಷ್ಟತನಕ್ಕೆ. ಪಕ್ಕುಗುಡುವ = ಅವಕಾಶವನ್ನು
ಕೊಡುವ.

207. ಪುರುಳ್ = ದ್ರವ್ಯ. ಅನುಭೂತಿ = ಅನುಭವ.

208. ದುರ್ಬೈವದೆ = ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ. ಎಂದಾನುಂ =
ಯಾವಹೊತ್ತಾದರೂ. ಬಟ್ಟಪಂ = ಬಾಳುವನು. ಅಟೆದವನೆ
ವಲಂ = ನಾಶವಾದವನೇ ಸರಿ.

209. ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರಿಗರ್ = ಅಜ್ಜರು, ಮೂಢರು. ವೇದೋ
ದಿತ = ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ.

210. ಅದಿರದೆ = ಹೆದರದೆ. ನೆನೆಗೆ = ಸ್ಮರಿಸಲಿ. ಅದಿ
ರ್ಪಲ್ = ಹೆದರಿಸಲು, ಹಿಂಸಿಸಲು. ಇರವಂ = ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು.

211. ಅಡಗಂ = ಮಾಂಸವನ್ನು. ಕೆನ್ನಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ.
ನೇರ್ದು = ಕೊಂದು.

212. ಕಾಪಿಟ್ಟೋವದ = ಕಾಪಾಡಿರಕ್ಷಿಸದ. ಅರ್ಥವ್ಯಾ
ತಂ = ಧನಸಮೂಹ.

213. ಕೆಯ್ದುವಂ = ಆಯುಧವನ್ನು. ವಾರ್ಡ್‌ಕ್ಯೂಂ =
ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿರುವುದು.

214. ಹಿಂಸಾಜನ್ಯಂ = ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದು.
ತರಸಂ = ಮಾಂಸವು.

215. ಅಡದಿನ್ನದ = ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನದ. ಅಡಗು +
ತಿ = ಅಡದಿ. ಪಡಿಡೆಱಿದು = ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದು.

216. ಬಿಕ್ಕಂ = ಮಾಂಸವನ್ನು. ಇಕ್ಕರ್ = ಕೊಲ್ಲರು.

217. ಪೂತಿಗಂಧಿವ್ರಣಂ = ಹೇಸಿಕೆಯನಾತವುಳ್ಳ ಹುಣ್ಣು

218. ಎಡೆಯಂ = ಅವಕಾಶವನ್ನು. ಆಡುಂಬೊಲನಾದ =
ವಿಹಾರಸ್ಥಾನವಾದ.

219. ಸವಮಂ = ಯಾಗವನ್ನು. ಜೀವಮಂ = ಪ್ರಾಣಿ
ಯನ್ನು. ಅರಿದು = ಕೊಂದು, ಕತ್ತರಿಸಿ.

220. ಉಟಿದು = ಬಿಟ್ಟು. ಅಡಗಂ ತಿನ್ನ ಪಾಪಮಂ
ಉಟಿದು - ಎಂದನ್ವಯವು. ನೆಗಟ್ಟಿವನಂ = ವರ್ತಿಸುವವನನ್ನು.
ಕುಂಬಿಡುಗುಂ = ಸಮಸ್ಕರಿಸುವುದು. ಅಸಕಟಿದ = ಅತ್ಯಧಿಕವಾದ.

221. ನೇರಿದನಾಗಲೈ = ಸರಳನಾಗಲು, ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಲು.

222. ಎಱಗಲ್ = ಪ್ರವೇಶಿಸಲು. ತೆಱವುಗುಡುವೋಡೆ = ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವರಾದರೆ. ಏಗೆಯ್ವುಪುದೋ = ಏನ್ನು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೋ.

223. ನೆಱೆಯದೆ = ಸಮರ್ಥನಾಗದೆ. ಕಿತ್ತಡಿವರಿಜಾಂ ತು = ಋಷಿವೇಷವನ್ನು ವಹಿಸಿ. ಬೆಸಕೆಯ್ವು = ದಾಸನಾಗಿರುವ, ಅಧೀನನಾಗಿರುವ. ಕೆಯ್ವು ಕೊಳೆ = ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ. ವೃಷಮಂ = ಎತ್ತನ್ನು.

224. ಖಲಂ = ನೀಚನು. ತವಸಿಯು = ತಪಸ್ವಿಯು. ಜೋಹದ = ವೇಷದ. ಖಗಾಳಿ = ಪಕ್ಷಿ ಸಮೂಹವನ್ನು.

225. ಪಱುದೆಂ = ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದೆನು, ನಾಶಮಾಡಿದೆನು. ಪತ್ತಂ = ಬಂಧವನ್ನು. ಒಱಲ್ವಿನಂ = ಹಲುಬುವಂತೆ, ಪ್ರಲಾಪಿಸುವಂತೆ.

226. ಸ್ವುಹೆಯಂ = ಆಶೆಯನ್ನು. ತೊಱೆದರವೋಲ್ = ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಹಾಗೆ, ವಿರಕ್ತರಹಾಗೆ. ಅಱಗುಲಿವೋಲ್ = ಧರ್ಮ ಘ್ನನಹಾಗೆ, ನೀಚನಹಾಗೆ.

227. ಗುಂಜಿ = ಗುಲುಗಂಜಿ. ಕರಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ರಂಜಕಲ್ = ರಂಜನೆಯುಂಟುಮಾಡುವರು. ಮಂಜು = ಮನೋಹರವಾನ್. ಒಳಗೆ = ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಅಂಜನವರ್ಣಕ್ಕಳ್ = ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವುಳ್ಳವರು, ಕಳಂಕಿಗಳು. ಅದರುಂ = ಆದವರೂ.

228. ಕಱೆ = ಕಳಂಕವು. ಕಿತ್ತಡಿ = ಋಷಿ. ತೊಱೆ = ನದಿ. ಬೈಡಾಲಕವೃತ್ತಿ = ಬೆಕ್ಕಿನನಡತೆ, ಕಪಟವಾದನಡೆವಳಿ. ಧಾರ್ತರ್ = ವಂಜಕರು. ಎನಿಬರೊ = ಎಷ್ಟುಜನವೋ.

229. ನೇರಿತು = ಸರಳವು. ವಿಪಂಚಿ = ವಿಣೆ. ನೇರಿ
ದರ್ = ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಅಲ್ಲದರ್ = ವಂಚಕರು. ಏವುದೋ =
ಏನುಪ್ರಯೋಜನವೋ.

230. ಪಿರಿಯರ = ಹಿರಿಯರು — ಪ್ರಥಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಷಿ.
ಎಸಕ = ಕೆಲಸ. ಕ್ಷತಿ = ದೋಷ, ಕೊರತೆ.

231. ಎನ್ನದುಮಂ = ಎಂಥದನ್ನೂ. ಒಡನೆ = ವಸ್ತು.
ಕಾವುದು = ಕಾಯಬೀಕು. ಅಪ್ರಮತ್ತತೆಯಿಂದಂ = ಜಾಗರೂ
ಕತೆಯಿಂದ.

232. ಕಾಡ್ಗಯ್ತು = ದುಷ್ಕೃತ್ಯ. ಅಘಮೆವಲಂ =
ಪಾಪವೇಸರಿ.

233. ಕಸವರಂ = ಹೊನ್ನು. ಅಗುಂತಿವಡೆದು = ಹೆಚ್ಚಿ.
ಅಗ್ಗಲಿಪಂತಿರೆ = ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವಹಾಗೆ. ಮೆಯ್ಯರೆಗುಂ =
ಮಾಯವಾಗುವುದು, ಆದೃಶ್ಯವಾಗುವುದು. ಕೂಡೆ = ಸಂಗಡಲೇ.

234. ಸ್ತೀಯದೊಳ್ = ಕಳವಿನಲ್ಲಿ. ಅಳಿಪು = ಆಸೆ.
ಆಪ್ಯಾಯನಂ = ಹಿತಕರ. ಆಯತಿಯೊಳ್ = ಮುಂದೆ. ಬೀ
ಯದ = ಕೆಡದ. ಬೇವಸಮಂ = ಚಿಂತೆಯನ್ನು.

235. ಬಂಚಿಸಿ = ವಂಚಿಸಿ. ಪುರುಳಂ = ದ್ರವ್ಯವನ್ನು
ಪಾರ್ಥಿವರ್ = ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವರು. ಕೂರ್ಮೆ = ಪ್ರೀತಿ
ನೆಱುವರ್ = ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು.

236. ಪರಿಣತಿ = ಪರಿಣಾಮ. ಅರ್ತಪರೇ = ಸಮರ್ಥ
ರಾಗುವರೇ ?

237. ಭಾವಿ = ಮುಂದಣ. ಸಮಂತು = ಚೆನ್ನಾಗಿ.
ತನೋತಿರೇಕದಿಂ = ತನೋಗುಣದ ಅಧಿಕ್ಯದಿಂದ. ಅವಿಭವ
ವಮಪ್ಪ = ಹುಟ್ಟುವ.

238. ಪಜ್ಜಳಿಪ = ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ. ಆತಿಸಂಧಾನಂ =
ನೋಸ.

239. ಈಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ = ಅಪಹರಿಸುವ. ತೆಪನಂ = ಉ
ಪಾಯವನ್ನು. ಸಮಕಟ್ಟುವ = ಹೊಂದಿಸುವ.

240. ಕಳೇಬರಂ = ದೇಹ. ಬಸಂ = ಸ್ವಾರ್ಥಿನ.
ನಿಳಿಂಪನಿಳಯಮುಂ = ಸ್ವರ್ಗವೂ: ನಿಳಿಂಪ = ದೇವತೆಗಳ,
ನಿಳಯ = ಸ್ಥಾನ.

241. ಪುಜ್ಜಟಿ = ಕೇಡು. ಇನಿಸುಂ = ಸ್ವಲ್ಪವೂ.

242. ಎತ್ತಾನುಂ = ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. ಸಮನಿಸುವೊ
ಡಿ = ಉಂಟಾಗುವುದಾದರೆ.

243. ಇರ್ಕ್ಕೆ = ಇರಲಿ. ಸಕ್ಕಿ = ಸಾಕ್ಷಿ. ಬೇವಸ =
ದುಃಖ, ಚಿಂತೆ.

244. ಅವಿಸಂವಾದಂ = ಅವಿರೋಧ. ಗೆಡೆಗೊಳ್ಳಂ
ತುಟು = ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ.

245. ಪೊರ್ದುಗೆ = ಹೊಂದಿಕೆ. ಅದಂಭದಿಂ = ನಿ
ರ್ವಂಚನೆಯಾಗಿ. ನನ್ನಿವೆಡಂಗರ್ = ಸತ್ಯಶೀಲರು

246. ಒಂದಿಸುಗುಂ = ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಸಾರ =
ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ.

249. ತಗುಗುಮೆ = ತಕ್ಕುದೇ, ಉಚಿತವೇ. ಬಗೆಯಿರುಳಂ = ಹೃದಯಾಂಧಕಾರವನ್ನು. ತೊಟ್ಟಗೆ = ಆಗಲೆ.

250. ನಿಗಮ = ವೇದ. ನಯ = ನೀತಿ. ನಿಗದಿಸುಗುಂ = ಉದ್ಘೋಷಿಸುವುವು. ನಿಕ್ಕುವಮಂ = ಸತ್ಯವನ್ನು.

251. ಮೂಡಲೈ = ಹುಟ್ಟಲು. ಉಡಿವನೆ = ಅಡಗಿಸುವನೇ. ನಾಡೆಯುಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ.

252. ಕತಿ = ಕೋಪ. ಮೆಲ್ಲಿದರೊಳ್ = ಶಕ್ತಿಹೀನರಲ್ಲಿ. ಪಾಸಟಿ = ಸಮಾನ. ತಲ್ಲಣ = ದುಃಖ, ತಾಪ.

253. ಅನರ್ಥಂ = ಕೇಡು. ಜಾಲ = ಸಮೂಹ, ಬಲೆ. ಕಳೆಯವೆಲ್ಲುದು = ಕಳೆಯಬೇಕು.

254. ಮಿಱುಗುವ = ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ. ಕನಲೈ = ಕೋಪ.

256. ಇಷ್ಟೆದಾಣಂ = ವಾಸಸ್ಥಾನ. ತಚ್ಚಿಂತಾ.....ರಂ = ಅವರ ಚಿಂತೆಯೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಡಗಿನೋಪಾದಿ ಇರುವರನ್ನು. ಆಶ್ರಯಾಶಂ = ಬೆಂಕಿ.

257. ಮೋದಲೊಡಂ = ಗುದ್ದಲು, ಹೊಡೆಯಲು. ಏರ್ಪತ್ತವುದು = ಗಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಲಯಂಬಡೆವಂ = ನಾಶವಾಗುವನು.

258. ಮಿಳ್ಳಿಸುವ = ನೆಗೆವ. ಶಿಖೆ = ಜ್ವಾಲೆ. ದಳಿಪ = ಜ್ವಲಿಸುವ. ಅಳುದಂತೆ = ಅವರಿಸಿದಂತೆ. ಅಳ್ಳಿಱುದು = ನಡುಗಿಸಿ. ಅಬಲೈಯುಂ = ದುಃಖಪಡಿಸಿದರೂ.

259. ಕಿನಿಸು = ಕೋಪ. ವಲ್ಲರಿ = ಲತೆ. ಒಗುಮಿಗೆ
ಯುಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ.

260. ಮೃತರನ್ನರ್ = ಸತ್ತವರಂತೆಯೇ. ಅಮರರ
ನ್ನರ್ = ಸಾವಿಲ್ಲದ ದೇವತೆಗಳಂತೆಯೇ.

261. ಅರಿದೆನಿಪ = ದುರ್ಲಭವಾದ. ಅಣಿಮಾದಿಸಿದ್ದಿ =
ಅಣಿಮೆ, ಗರಿಮೆ, ಲಘಿಮೆ, ಮಹಿಮೆ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ,
ಈಶಿತ್ವ ವಶಿತ್ವ ಎಂಬ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳು. ಆಗ = ಆಗದು. (ಶ.
ಶಾ. ಸೂ. 554) ಅದಂ = ಪರಪೀಡನವನ್ನು. ತಪಿಸಲವು =
ನಿಶ್ಚಯ, ತೀರ್ಮಾನ.

262. ಉದ್ವೇಗಂ = ತಾಪ. ಮುಯ್ಸಿ = ಪ್ರತಿಯಾಗಿ.
ಪೊಲ್ಲಕೆಯ್ಯರ್ = ಕೇಡನ್ನು ಮಾಡರು.

263. ಲೋಗರ್ = ಇತರರು. ಪೊಲ್ಲಮೆ = ಕೇಡು.
ಆಗಸ್ಕರಂ = ಅಪರಾಧಿ. ಇರಲೆಡೆ = ವಾಸಸ್ಥಾನ.

264. ಮಸಗುತೆ = ರೇಗುತ್ತ. ಒಸೆದು = ಒಲಿದು. ಅ
ನುನಯ.....ಳಂ = ಸಮಾಧಾನೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು.

265. ಆವಂದದೊಳಂ = ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ. ಏ
ವಾಡ್ತೆ = ಏನುಪ್ರಯೋಜನ?

266. ತನ್ನಯ = ತನ್ನ. ಅನುಮಿತಿ = ಊಹೆ.

267. ಎಸಕಮಂ = ಕೆಲಸವನ್ನು. ಇನಿಸಾನುಂ = ಸ್ವ
ಲ್ಪನಾದರೂ. ಉದಾತ್ತ = ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ.

269. ಮುಂಬಗಲ್ = ಪೂರ್ವಾಹ್ಲ. ಮುಂಬರಿದು = ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ. ಅದವಲಲಂ = ದುಃಖವನ್ನು. ಪಿಂಬಗಲ್ = ಅಪರಾಹ್ಲ. ಒತ್ತಂಬದಿಂ = ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ. ಮನಕತ = ಸಂತಾಪ, ಮನಃಕ್ಷತ (ಸಂ).

270. ಅಂಡಲೆ = ಬಾಧಿಸು. ನರರಂ ದುಃಖಂಗಳ್ ಅಂಡಲೆವುದಱಿಂ = ಎಂದನ್ನಯವು.

271. ತಿರುಳ್ = ಸಾರಾಂಶ. ಅಗ್ಗಳದ ಅಘಂ = ಮಹಾಸಾಪ. ಅಳುಂಬಮಪ್ಪಿನೆಗಂ = ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ.

272. ಉಣಿಸಂ = ಅಹಾರವನ್ನು. ಪಚ್ಚು = ವಿಭಾಗಿಸಿ.

274. ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂ = ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ. ಕಾವುದು (ಕರ್ತೃ). ಏವಂ = ಚಿಂತೆ.

275. ಜನಿ = ಜನ್ಮ. ಹನನಂ = ಕೊಲ್ಲುವುದು. ಕೂರ್ಪಂ = ಎಳೆಸುವವನು.

276. ಜವ = ಯಮ (ಸಂ). ಅಳಱಿಸಲ್ = ಹೆದರಿಸಲು.

277. ತಳ್ತು = ಸಂದಿಸಿ. ಇಱುವುದಂ = ಕೊಲ್ಲುವುದನ್ನು. ತಱಿದು = ಹೊಡೆದು. ಆಗ = ಆಗದು. (261ನ್ನು ನೋಡಿ).

278. ಇಕ್ಕಿದ = ಕೊಂದ. ಅರೆಬರ್ = ಕೆಲವರು. ಅತಿಜಘನ್ಯಂ = ಅತಿಹೀನ.

279. ಮಳಿನತೆ = ದೋಷ. ನೀಚರ್ ಮಳಿನತೆಯಂ ತಳಿಯರ್ = ಎಂದನ್ನಯವು.

280. ಕುತ್ತ = ಜಾಡ್ಯ. ಇರಲೆಡೆ = ವಾಸಸ್ಥಾನ.
ದುರಂತ = ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ. ಅಭವದೊಳ್ = ಹಿಂದಣಜನ್ಮದಲ್ಲಿ.

281. ಕಲ್ಪುದು = ಕಲಿವುದು. ಸಲೆ = ಚೆನ್ನಾಗಿ.
ಕಲವೇಡಿದ = ಕಲಿಯಬೇಕಾದ. ನಲ್ವಿಜ್ಜೆ = ಸದ್ವಿದ್ಯೆ.

282. ಅವಗಮಕೆ = ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ. ಸಾಹಿತಿ = ಸಾಹಿತ್ಯ.
ಅನೋಘ = ಫಲಪ್ರದವಾವ. ದ್ವಿತಯಂ = ಎರಡೂ. ಕಣ್ಣಿ
ಳಾದಲ್ = ಕಣ್ಣಿಳಿಸಿ.

283. ಗಾವಿಲ = ಮೂಢ, ಗ್ರಾಮಿಣ (ಸಂ).

284. ಸಮ್ಮದ = ಸಂತೋಷ, ಹೆಮ್ಮೆ. ಉಮ್ಮಳಿಸಂ
ತೆ = ತಪಿಸುವಂತೆ

285. ಬೇಟ್ಟು = ಬೇಡುವ. ಎರೆಫರ್ = ಬೇಡಿದವರು.

286. ಬಗರಗೆ = ಚಿಲುಮೆ. ಅಗಟ್ಟರ್ = ಅಗೆವ
ರು. ಒಸರ್ಗುಂ = ಸ್ತವಿಸುವುದು. ಬಿತ್ತಿಗರೊಳ್ = ವಿ
ದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ. ಬಿಜ್ಜೆ = ವಿಜ್ಞೆ (ಸಂ). ಪೊಣ್ಣುಗುಂ = ವಿಕಾ
ಸನಾಗುವುದು.

287. ನಾಟ್ಟಿಳೊಳಂ = ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ. ಸಾವನ್ನೆವ
ರಂ = ಸಾವವರೆಗೂ. ಕಲ್ಲದೆ = ಕಲಿಯದೆ.

291. ವಿದಿತ...ರ = ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ವಂಡಿತರ. ಅದಿರ
ದೆ = ಹೆದರದೆ. ಏನಾನುಂ = ಏನಾದರೂ.

292. ಉಸಿರಲ್ = ಮಾತನಾಡಲು. ಆಟಿವುದು = ಅ
ಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು. ಆರಯ್ಯನೆಗಂ = ಅಲೋಚಿಸಲು.

293. ಅಱಿಯಮೆ = ಅಜ್ಞಾನ, ಮೌಢ್ಯ. ಮೇಧಾವಿ = ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಬರ್ದುಗರ = ಪ್ರಾಧರ, ಪಂಡಿತರ. ಕೆಮ್ಮನೆ = ವ್ಯರ್ಥನಾಗಿ. ಮಾತುಂಗುಟ್ಟದೆ = ಮಾತಾಡದೆ. ಕಲ್ಲದರುಂ = ಅಜ್ಞರೂ.

294. ಘುಣಾಕ್ಷರನ್ಯಾಯದಿಂದೆ = ಘುಣನೆಂಬ ಹುಳು ಮರವನ್ನು ಕೊರೆವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಕ್ಷರದ ರೂಪವು ಕಂಡಂತೆ. ಅವಿಮರ್ಶಪ್ರಭೂತಂ = ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುದು.

295. ತನತು = ತನ್ನ. ವಾಸಟೆ = ಸಮಾನ. ಪೊಟ್ಟಳಿಸಿ = ಬೀಗಿ. ಕರಂ = ಹೆಚ್ಚಾಗಿ. ತೊನೆವ = ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ತೂಗಾಡುವ. ಕಾಮಕರಂ = ಗರ್ವ.

296. ಒಳಂ = ಇದ್ದಾನೆ. ನೆಲನನ್ನಂ = ನೆಲದಂಥವನು.

297. ಅನಧಿಗತವಿದ್ಯಾರ್ = ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದವರು, ಅಜ್ಞರು. ಲೆಪ್ಪದಮನುಜ = ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪ.

299. ನಿರವದ್ಯಂ = ದೋಷರಹಿತ. ಅನ್ಯವಾಯ = ವಂಶ. ಪೋಲ್ವೆ = ಸಾಮ್ಯ.

301. ಸಱಿಯಿಸುವ = ಪರಿಹರಿಸುವ. ಒಳ್ಳೆಯ್ದು = ಒಳ್ಳೆಯ ಆಯುಧ. ಮಱುವಸಲರ್ = ಶತ್ರುಗಳು. ಮಾಮಸಕದಿಂ = ಹೆಚ್ಚಾದ ಕೋಪದಿಂದ. ಇಱಿದು = ಇಡಿದು, ಭೇದಿಸಿ.

302. ವಿಸಟೆಂಬರಿಯಲೈ = ಸ್ವೀಚ್ಛಾಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ. ಅಸಾಧು.....ದೆ = ದುರ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ.

303. ನೇಹಿಗರ್ = ಸ್ನೇಹಿತರು. ನಿಗದಿಸಿಯುಂ = ಹೇಳಿದರೂ. ಎಸಪ್ಪುದೇ = ಮಾಡುವುದೇ.

304. ಗೂಢ = ದುರ್ಬೋಧವಾದ. ನಿರವಿಸಿ = ನಿರೂಪಿಸಿ. ಅಂದಿನಿಸ = ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ. ಆಶಯ = ಭಾವ.

307. ಓರಂತೆ = ಕ್ರಮವಾಗಿ. ಸಾಲ್ಯ = ಸಮರ್ಥರಾದ. ನೆಱೆಯದರೆ = ಸಮರ್ಥರಾಗದವರೇ.

308. ಪುಚ್ಚಟಿ = ಕೇಡು. ಬೆಕ್ಕುಱದೆ = ಹೆದರದೆ. ಬಿಱುವುದು = ಬೀಗುವುದು. ಅಱಿಯಮೆ = ಅಜ್ಞಾನ. ಎನಸುಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಅಟಿವು = ಕೇಡು.

310. ಬಱುವಂ = ಒಳಗೆ ಏನೂ ಸಾರವಿಲ್ಲದವನು, ಪೊಳ್ಳಾದವನು.

311. ತಳ್ಳಂಕಂಗೊಳ್ವರ್ = ಹೆದರುವರು, ನಡುಗುವರು. ಆಟಿಸುವರ್ = ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರು.

313. ಅನುಷಂಗಂ = ಸಹವಾಸ. ವೃತ್ತಿ....ಣ್ಯಂ = ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು.

315. ಅಮಲೀಮಸತ್ತಂ = ಶುದ್ಧತೆ, ದೋಷರಹಿತತ್ವ.

317. ಓಲಗಸುಗುಂ = ಸೇವಿಸುವುದು. ಕೌಟಿಲ್ಯ = ಕಪಟತೆ, ವಂಚನೆ.

318. ಆಭವದ = ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದ. ಸಯ್ಪಿಂ = ಪುಣ್ಯದಿಂದ, ಸುಕೃತದಿಂದ. ಅಗ್ಗಲಿಕುಂ = ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

319. ಮಾನಸದ = ಮನಸ್ಸಿನ. ನಲ್ಮೆ = ಶುದ್ಧತೆ.
ಒಳ್ಳೆಯತನ. ಮಾನಸರ್ಗಿ = ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ. ಅಪವರ್ಗ =
ಮೋಕ್ಷ. ಪೀನಂ = ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಅನೀಕ = ಸಮೂಹ.

321. ಅನುದ್ಯೋಗಂ = ಸೋಮಾರಿತನ. ಮಸುಕ್ಕುಂ =
ಮಂಕಾಗುವುದು. ವಿಲುಪ್ತಮಕ್ಕುಂ, = ಲೋಪವಾಗುವುದು,
ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಆಲಸ್ಯತಮಂ = ಸೋಮಾರಿತನ
ವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆ.

322. ಒದವಿಸಲಂ = ಹೆಚ್ಚಿಸಲೂ. ತಕ್ವದೆ = ಸಾವ
ಕಾಶಮಾಡದೆ. ಒರ್ನೊದಲ್ = ಮೊತ್ತಮೊದಲು.

323. ವೇಟ್ಟು = ಬೇಕಾದ. ಗಾವಿಲ = ಮೂಢ, ಗ್ರಾ
ವಿಾಣ (ಸಂ.)

324. ಜಾಲ = ಬಲೆ. ತೊಡರಲ್ಲಿ. = ಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೇ
ಷ್ಯತೆಯಂ = ಕದಲದೆ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು.

325. ಚಿರಕಾರಿತೆ = ಆಲಸ್ಯ. ಅನವಧಾನಂ = ಗಮನ
ವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ. ಇವು ಪಡಂಗು—ಎಂದನ್ವಯವು.

326. ಇಲೆಯಂ = ಭೂಮಿಯನ್ನು. ರತ್ನಾಕರ .....
ಯಂ = ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟು. ಮಾರ್ಮಲೆವರ್ = ಹಗೆ
ಗಳು. ನಿಸ್ತುಲ = ಅಸದೃಶವಾದ. ಅಲಸುಂಗಾಱಂಗೆ = ಸೋ
ಮಾರಿಗೆ.

327. ನಾಂಬರ್ = ಸೋಮಾರಿಗಳು. ಹಾಲಾಹಲ =
ವಿಷ. ಅಲಘು.....ಮಂ = ಹೆಚ್ಚಾದ ಹೀಯಾಳಿಕೆಯನ್ನು. ಆ
ಲಿಫರ್ = ಕೇಳುವರು.

328. ಪಾರಂಪರ್ಯದಿ = ಪರಂಪರೆಯಿಂದ. ಪಾರಾನಾ
ರ.....ಡಂ = ಸಮುದ್ರದಿಂದ ವೇಷ್ಪಿತನಾದ ಭೂಮಿಗಲ್ಲಾ ಒಡೆ
ಯನಾಗಿದ್ದರೂ. ಸಾರಿಕುಂ = ಉಂಟುಮಾಡುವುದು.

329. ಜಸತೆ = ಆಲಸ್ಯ. ಪಡಲ್ವಡುಗುಂ = ಕೆಡುವುದು.
ದೋಷಂ ಪಡಲ್ವಡುಗುಂ = ಎಂದನ್ವಯವು.

331. ಕೆಳತನ = ಸ್ನೇಹ. ಅಸದಳಂ = ಅಸಾಧ್ಯ.
ಸಳಂಚುವ = ತಾಗುವ. ಕೋಟಾವಳಯಂ = ಸುತ್ತುಕೋಟೆ.

332. ಎಳವೆಹೆ = ಬಾಲಚಂದ್ರ. ಕೆಳೆ = ಸ್ನೇಹ. ಪರಿ
ವಿಡಿಯಿದೆ = ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ. ನೆಹೆದಿಂಗಳ್ = ಪೂರ್ಣ
ಚಂದ್ರ.

333 ಕಲೆ ಕಲೆ = ಕಲಿಯಲು ಕಲಿಯಲು. ಕಲೆಯಂ
ಕಲೆ ಕಲೆ = ಎಂದನ್ವಯವು. ಅಲರಿಪ = ವಿಕಾಸಮಾಡುವ. ಸಲೆ
ಸಲೆ = ಹೆಚ್ಚಲು ಹೆಚ್ಚಲು. ಅಗ್ಗಲಿಕುಂ = ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

334. ನರ್ಮಾಲಾಪದಿಂ = ಪರಿಹಾಸವಾದ ಮಾತುಗ
ಳಿಂದ. ಸೌಹೃದ = ಸ್ನೇಹ. ತಗದುದಂ = ಅಯೋಗ್ಯವಾದ
ಕೆಲಸವನ್ನು. ಜಡಿದು = ಆಗ್ರಹಿಸಿ. ಮಾಚೆಸಲೆವಲಂ = ಬಿಡಿಸು
ವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ.

335. ಒಅಲ್ವು = ಪ್ರೀತಿಸಿ. ಭಾವಸಾಮ್ಯಂ = ಮನಸ್ಸು
ಗಳು ಒಂದಾಗಿರುವುದು. ನೆಹೆಗುಂ = ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

336. ಬಗೆದಾವರೆಯಲರ್ = ಹೃದಯವೆಂಬ ಕಮಲದ
ಹೂ. ಮಲರೆ = ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಲು.

337. ಉದ್ದೇಗಮಂ = ಸಂತಾಪವನ್ನು. ಉದ್ವೃತ್ತ.

ತೆಯಂ = ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯನ್ನು. ಕಱಲ್ತ್ = ಹೋಗಾಡಿಸಿ. ನಿ
ಱಿಸಿ = ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಸುಹೃದ್ವರಂ = ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಿತ್ರನು.

338. ಉಡೆ = ಉಟ್ಟವಸ್ತ್ರವು. ಸಡಿಲಲೊಡಂ = ಬಿಚ್ಚಿ
ಹೋಗಲು. ನಾಣಂ = ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನವನ್ನು. ಕಾವ = ಮರೆ
ಮಾಡುವ. ದುಗುಡಂ = ದುಃಖ.

339. ಇಕ್ಕಿಮೆಟ್ಟುವರ್ = ನಾಶಮಾಡುವರು. ಅಱಕೆ
ಆಮಂ = ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನೆಲೆ.

340. ಎವಗೆ = ನಮಗೆ. ಇನಿತ್ತು ಕೂರ್ತಪರ್ = ಇಷ್ಟ
ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಂ = ನಾವು.

342. ಬೆತ್ತನ = ಮೌಢ್ಯ. ಮಱುಮೆಯ್ಯೊಳ್ = ಮುಂದಣ
ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ. ಮರುಳಾಗಿ = ಪಿಶಾಚವಾಗಿ.

344. ಕತದಿಂದಂ = ಕಾರಣದಿಂದ. ಜೀವಂದೊಱುವಂ
ದು = ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವಾಗ.

346. ಮಡಗುವ = ಬಚ್ಚಿಡುವ. ಕುತ್ತಂದಲ್ = ಜಾಡ
ವೇಸರಿ.

348. ನಿತ್ತ = ದ್ರವ್ಯ. ಇಟ್ಟ = ಕಹಿಯಾದ ಹಣ್ಣನ್ನು
ಬಿಡುವ ಒಂದು ಮರ, ಕಾಜಿವಾರದ ಮರ. ಆಡಕಿಲೊಂಡು =
ಜೊಂಪಲು ಜೊಂಪಲಾಗಿ. ಪಾಸಟೆ = ಸಮಾನ.

349. ಕಡೆಗಣಿಸಿ = ಅಸಡ್ಡೆಮಾಡಿ. ಮಱುಗದೆ = ಕರುಣೆ
ಸದೆ.

353. ಜನಿಯಿಸಿದ = ಹುಟ್ಟಿದ. ಅಭಿಜನಕೆ = ಕುಲಕ್ಕೆ.
ನಿರ್ಧನತೆ = ಬಡತನ. ಅರಿದು = ಕಷ್ಟ.

355. ಅವಲ = ದುಃಖ. ಅಲ = ಸಂಕಟ.
ಬೆನ್ನೆ = ಹಿಂದೆಯೇ.

355. ತತಿ = ಸಮೂಹ. ಪರಿಣತಿ = ಪಾಂಡಿತ್ಯ. ಘ
ಣಿತಿ = ಮಾತು. ದುರ್ಗತರ್ = ದರಿದ್ರರು. ದುರ್ಗತರ್ ನುಡಿ
ದೊಡಂ—ಎಂದನ್ನಯವು. ಜೊನ್ನ = ಬೆಳುದಿಂಗಳು, ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸ
(ಸಂ)

357. ನಡಪಿದ = ಸಲಹಿದ. ನಿಯಪ = ಕೃತಿಯನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡುವ. ನಿಸ್ಸತೆ = ದಾರಿದ್ರ್ಯ.

358. ದಂದುಗದೊಳ್ ಅಟ್ಟಿದ = ಪರಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾ
ಡಿದ, ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದ. ನಿನ್ನೆ = ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ.
ಎಡರ್ = ದಾರಿದ್ರ್ಯ.

359. ಇಡುಗಿಚ್ಚು = ಜ್ವಲಿಸುವ ಬೆಂಕಿ. ಎಂತಾನಂ =
ಹೇಗಾದರೂ. ಪಡಲ್ = ಮಲಗಲು. ಏಗೆಯ್ದಂ = ಏನುಮಾ
ಡಿದರೂ.

360. ಧಿಕ್ಕಾರಂ = ತಿರಸ್ಕಾರ. ನೀರುಪ್ಪು = ಉಪ್ಪಿನ
ಕಾಯಿ. ಲಯ = ನಾಶ.

361. ಬೇಡುಗೆ = ಬೇಡಲಿ. ಉದಾತ್ತನಂ = ಉತ್ತ
ಮ ಗುಣವುಳ್ಳವನನ್ನು, ಉದಾರನನ್ನು. ಬೇಟ್ಟು = ಬೇಡುವ.

362. ಎಡರುಂ = ಕಷ್ಟವೂ. ಮನಕತಮುಂ = ಖಿನ್ನ
ತೆಯೂ. ಈಹಿತಮಂ = ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು.

363. ಎರಿವರ್ಗೆ = ಯಾಚಕರಿಗೆ. ಬೇಟ್ಟರ = ಬೇಡು

ವರ. ಎರೆವುದುಂ = ಬೇಡುವುದೂ.

364. ವದಾನ್ಯರ = ಉದಾರರ, ತ್ಯಾಗಿಗಳ. ತೋಣೆ = ಸಮಾನ.

365. ಅಭೀಷ್ಟಿತಮಂ = ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು. ಚಾಗ = ತ್ಯಾಗ (ಸಂ.) ವೆಂಪಂ = ಅಧಿಕೃತವನ್ನು, ಅತಿಶಯವನ್ನು. ಅಸು ನೀಗದೆ = ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡದೆ.

366. ನಿಸ್ವತೆಯ ಅಬ್ಬಳ್ಳಿ = ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದುಃಖಗಳು.

368. ಶರನಿಧಿ = ಸಮುದ್ರದಿಂದ. ರಶ್ಮಿಯಿಂ = ಸೂತ್ರ ದಿಂದ. ಎಡೆಯಾಟ = ಸಂಚಾರ.

369. ಅನಲೈ = ಹೊಂದಲು. ಆಟಿಸಿ = ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ. ವಿತರ ಣದ = ತ್ಯಾಗದ. ಉದ್ಧಾನಿಯಂ = ಅತಿಶಯವನ್ನು.

370. ಆಗಡೆ = ಆಗಲೆ. ಒನಲದಿಕ್ಕೆ = ಕೋಪಿಸದೆ ಇರಲಿ. ಮೂಡದು = ಉದ್ಭವಿಸದು.

371. ಪರಿಜಿಂದೆ = ಆಕಾರದಿಂದ. ಎಲ್ಲಂದದೊಳಂ = ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ.

372. ಒಳ್ಳಂ = ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು. ಉಮ್ಮಳಿಸಲ್ವೇಡದಿರ್ಪ = ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ.

373. ಪೋಲ್ವಿಗೆ = ಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ. ನಿಯಮಿಪರ್ = ನೇಮಿ ಸುವವರು.

374. ಸ್ವೈರ = ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾದ. ಓರಗೆ = ಸಮಾನ. ನೆಗೆಟ್ಟರಂ = ವರ್ತಿಸುವವರನ್ನು. ದೂರೀ.....ಫರ್ = ದುರ್ಮಾರ್ ಗರು. ಆವೆ = ನಾವೆ. ಪಿರಿಯರೆವು = ದೊಡ್ಡವರಾಗಿದ್ದೇವೆ ; ಶ. ಮ. ದ. ಸೂತ್ರ 220.

375. ನಯವಿರಹಿತರ = ನೀತಿಯಿಲ್ಲದವರು. ಎಂದಾ
ನುಂ ಯಾವಹೊತ್ತಾದರೂ. ನಿಯಮಮಂ = ಕಟ್ಟನ್ನು,
ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು.

376. ಪಱಿಗೆ = ತಮಟೆಗೆ, ಡಂಗೂರಕ್ಕೆ. ಓರಗೆ =
ಸಮಾನ.

377. ಕದಪಂ = ಕಪೋಲವನ್ನು, ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು. ಬಿದಿ
ರರ್ = ಕೊಡಹುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಯ್ಯಮಂ = ಕೈಯನ್ನೂ, ಕೆಯ್ಯ
ಮಂ ಬಿದಿರರ್—ಎಂದನ್ನಯವು. ಆಱಿಯಮೆ = ಅಜ್ಞಾನ.
ಎಂತೋ = ಎಂಥದೋ.

379. ಮಿಱುಗುವ = ಹೊಳೆವ. ದುಗುಲ = ದುಕೂಲ
(ಸಂ.) ನಱುನೆಯ್ಯಂ = ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ತುಪ್ಪವನ್ನು. ತು
ಱುಗಿದ = ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ. ಕಱುಂಬಿನಿಂದಂ = ಹೊಟ್ಟೆಗಿಚ್ಚಿನಿಂದ.
ಪಾರ್ದು = ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು.

380. ಎಡರ್ = ಸಂಕಟ. ಎತ್ತಾನುಂ = ಎಲ್ಲಿಯಾ
ದರೂ. ಎರ್ದೆಗಿಡುತುಂ = ಅಧೈರ್ಯಪಡುತ್ತ.

ತಿರುಳಂ = ಸಾರವಾದ. ಕುಱಳಂ = ಕುಱಳ್ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ
ವನ್ನು. ನೆಗಟ್ಟಿ = ವಾಡಿ. ತಮಿರೋಳ್ = ತಮಿಳ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ.
ಪರೆಯಿಸಿದಂ = ಹರಡಿದನು. ಆಱಿದರ್ ..... ಎಂಬಿನಂ ಜಸಮಂ
ದೆಸೆಗೆಲ್ಲಂ ಪರೆಯಿಸಿದಂ—ಎಂದನ್ನಯವು.

ಕೃತಿರತ್ನಖನಿಯೊಳ್ = ಗ್ರಂಥವೆಂಬ ರತ್ನದ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ.
 ಕೌತುಕ = ಕುತೂಹಲ. ಓತು = ಪ್ರೀತಿಸಿ. ಇವಂ = ಈ ರತ್ನಗ
 ಳನ್ನು. ಕರ್ಣದೊಳ್ ಅನುಗೊಳಿಕೆ = ಕರ್ಣಾಭರಣವಾಗಿ ಮಾಡಿ
 ಕೊಳ್ಳಲಿ, ಕೇಳಲಿ.

ಶೇಷ = ಅನಂತಾರ್ಯರ. ಯತಿಶೇಖರ = ರಾಮಾನುಜಾ
 ಚಾರ್ಯರ. ಮರಂದ = ಮಕರಂದ.

ಶುದ್ಧಿ ಪತ್ರ.

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
38	6	ತಾಮುಮನೈರೆಡೆ	ತಾಮುಮನೈರೆಡೆ
39	6	ಮಡುಗು	ಮಡಗು
63	4	ನಣಿಯದರೆ	ನೆಣಿಯದರೆ

ಟಿಪ್ಪಣಿ.

81	21	ಅಗಳಂ	ಅಗ್ಗಳಂ
83	2	ಸಗೆ	ಸುಗೆ
85	18	(ಸವೀಣಾ)	ವೀಣಾ (ಸಂ).
94	20	ರಸಯಿಂನೆ	ರಸನೆಯಿಂ
96	11	ಅಗಲ	ಅಗಲ್ವ
100	13	ಉಕೆ	ಉಕ್ಕೆ
102	3	ಪೊಗಬೆ	ಪೊಗಬ್ಬೆ

Extracts from Opinions on Nitimanjari Parts I and II.

NITIMANJARI, PART I.

I have found many stanzas in it which are admirable in matter and manner.

—Mr. H. V. NANJUNDAIYA, M.A., M.L., C.I.E.

Your Nitimanjari is an excellent work.

—PROFESSOR K. B. PATHAK, B.A.

There are thoughts in it so striking and similes so apposite and beautiful that while reading it I have often had to put down the book for a long while to reflect and to admire. You have undoubtedly enriched the Kanarese literature in a way which may well be imitated by those who are content with relating old stories and expressing worn-out ideas by new collocations of words. I know few works which can surpass your stanzas in their melliflence. If your translation had been composed a century ago, it would to-day have been regarded as a classic, and I have no doubt it will come to be regarded as such by another generation.

—Mr. H. NARAYANA RAO, B.A., B.L.

I was simply overjoyed to read your verses. The chaste style, the natural flow and smoothness and the choice expressions clothing excellent ideas, simply charmed me so much so that I thought for the time being I was reading some of those beautiful original writers of the stamp of Abhinava Pampa and others that preceded him.

—Mr. M. S. PUTTANNA, B A.

The Kannada reading public cannot be too thankful to you for your work as it gives them an opportunity of acquainting themselves with the teachings of such a great moralist as Avvaiyar. It gives us much pleasure to see that your work is not marred by any of those defects that generally characterize translations. Your verses run smoothly and the language is clear, idiomatic and chaste. In these days it is very rarely that one comes across such a really good book.

Messrs. B. MALLAPPA & S. G. NARASIMHACHAR.

This is indeed a valuable contribution to Kannada literature. Its grammatical accuracy and elegant style indicate the high position the author is likely to occupy among the Kannada poets. We trust that this book, decidedly better than many of its kind now extant in

Kannada, will be read and enjoyed by all the Kannada-speaking people.

—THE EDUCATIONAL REVIEW.

ಇದು ಒಳ್ಳೆ ನೀತಿ ಪಠವಾಗಿಯೂ ಸುಜ್ಞಾನವಾಗಿಯೂ ಉಪದೇಶಪಠವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾವತ್ತರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಅಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ

—ವಾಗ್ಮ್ಯಪಣಿ.

NITIMANJARI, PART II.

This part of your contribution to **Kannada literature** is no less valuable than the rest, and I think the **Kannada gems** into which you have translated the **Tamil gems** of Tiruvalluvar will be no less enduring and admired than the originals.

—**RAO BAHADUR S. MANGESA RAO, B.A.**

I have read through some portions and find that it even excels Part I in point of style and sweet flow.

—**Mr. B. RAMA RAO, M.A., LL.B.**

The elegant and chaste style in which it is written and its diction are thoroughly in keeping with the lofty thought. The notes appended at the end of the book are of great help to students. I hope the book will find its way to all the Vernacular Schools in the Province.

—**ANOTHER KANNADA SCHOLAR.**

The public of Mysore are indebted to Mr. Narasimhachar for the translation of this masterpiece of Tamil literature. We think that this is the best production of Mr. Narasimhachar and one which entitles him to stand side by side with the **greatest** of Kanarese poets. It is written in the chaste **Jaina** style of the classical period of **Kannada literature**. A better translator of the **Kural** into **Kannada poetry** could not be had.

It is a matter for congratulation that Mr. Narasimha-
 char made it a labour of love and he has eminently
 succeeded in his instructive and edifying work. It is not
 only in the field of Kanarese poetry that Mr. Narasimha-
 char has made a name and fame for himself, but he has
 also succeeded in establishing a European and American
 reputation for himself in Archæology as well as in
 Oriental scholarship. We look upon the 2nd Part of
 Nitimanjari as a very valuable addition to Kanarese
 literature.

—SADHVI.

ತಮ್ಮ ಕವಿತಾಶೈಲಿಯು ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಕರ್ಣಾವತಂಸವಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರ
 ವಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮಿಂದ ರಚಿತವಾದ “ ಕವಿಚರಿತೆ”, “ ನೀತಿಮಂಜರಿ” ಎಂಬೀ
 ಗ್ರಂಥಗಳೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾಷಾವನಿತೆಗೆ ನಿತ್ಯ ಸೌಮಂಗಳ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾ
 ಡಿದಂತೆ ಎರಡು ಕರ್ಣಕುಂಡಲಗಳಾಗಿರುವುವೆಂದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯವು.

—ಪಂಡಿತ ದೇ. ಅಳಸಿಂಗರಾಜಾರ್ಯರು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತ್ವವನ್ನೂ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಪರಿಶೋಧನೆ
 ಯಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಆ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವ
 ಮಹನೀಯರಾದ ಪಂಡಿತಿಗ್ರೇಸರರಲ್ಲಿ ಮೆ|| ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನ
 ವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಇವರು ರಚಿಸಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯೆಂಬ ಒಂದು
 ಪುಸ್ತಕದಿಂದಲೇ ಇವರ ಅಪಾರವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೂ ಶೋಧನಾಶಕ್ತಿಯೂ ಮತ್ತು
 ಇವರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಉಪಕಾರವೂ ಪ್ರಕಾಶಪಡುತ್ತಿರು
 ವುವು. ಇಂತಹ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಿರುವ ತಮ್ಮ
 ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿಯ ಧನೆಯಿಂದ “ ನೀತಿಮಂಜರಿ ” ಯನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕ
 ಷಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹ

ವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಓದಿರುವ ಮತ್ತು ಕೇಳಿರುವ ನೀತಿಬೋಧಕ ವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪೈಕಿ “ ನೀತಿಮಂಜರಿ ” ಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ತೋಗುವ ಗ್ರಂಥವು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿವೃಲವಾದ ಅರ್ಥವು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿಬೋಧನೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವರಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ನೀತಿಮಂಜರಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟು ಉಳಿದ ನಾನಾತರಹೆಯ ಸಾಧಾರಣ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾಗಿರುವುದು.

— ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಉಭಯಭಾಷಾ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರಾದ ಮ|| ಆಚಾರ್ಯರು ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮೆಧುರವಾಗಿಯೂ ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಅಮೂಲ್ಯವೂ ರತ್ನಪ್ರಾಯವೂ ಆದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ತರಿಸಿ ಓದಿ ಸಂತೋಷಪಡುವರೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

— ವೃತ್ತಾಂತ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ ಭಾಂಡಾಗಾರದಲ್ಲಿ ರತ್ನದಂತೆ ಕಾಪಾಡಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಜೈನ ಕವಿಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಚೀನಶೈಲಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನೀತಿಪದ್ಯಗಳ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಂಡುದು ಈಗಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪದಲಾಲಿತ್ಯ, ಭಾಷಾಶುದ್ಧತೆ, ವಿಷಯ ವಿವೇಚನೆ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಲು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದು. ಮಧ್ಯ ವರ್ಗದ ಮೊದಲು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೌಢವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳವರೆಗೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವು. ಪ್ರತಿ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಇದ್ದೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ಹೇಳುವೆವು.

— ಮೆಧುರವಾಣಿ.